

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡΙΘ. 796/2022*

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην Αίθουσα Συνεδριάσεων του 1^{ου} ορόφου του κτηρίου των γραφείων της, επί της οδού Κότσικα 1^Α, Αθήνα, την 29^η Σεπτεμβρίου 2022, ημέρα Πέμπτη και ώρα 09:00, με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Ιωάννης Λιανός

Μέλη: Χαρίκλεια Νικολοπούλου (Αντιπρόεδρος)

Παναγιώτης Φώτης,

Ιωάννης Στεφάτος,

Μαρία Ιωαννίδου (Εισηγήτρια),

Σωτήριος Καρκαλάκος και

Μιχαήλ Πολέμης λόγω κωλύματος του

Ιωάννη Πετρόγλου

Γραμματέας: Ευγενία Ντόρντα

Θέμα της συνεδρίασης: Λήψη απόφασης επί της υπ' αριθ. πρωτ. οικ. 8430/20.09.2022 Εισήγησης Διευθέτησης της Εισηγήτριας Μαρίας Ιωαννίδου, επί της αυτεπάγγελτης έρευνας της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού στην αγορά παροχής υπηρεσιών ρυμούλκησης πλοίων και της

* Η παρούσα απόφαση εκδίδεται σε έντεκα (11) επιπλέον εκδόσεις με τα διακριτικά: (1) Προς Δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, (2) «Έκδοση για την επιχείρηση ΒΕΡΝΙΚΟΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ – ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ», (3) «Έκδοση για την επιχείρηση ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΑ - ΡΥΜΟΥΛΚΑ», (4) «Έκδοση για την επιχείρηση ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΑ ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ – ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ / ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΑ Ι ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και την επιχείρηση ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΜΕΓΑΤUGS ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ (ΜΕΓΑΤUGS)», (5) «Έκδοση για την επιχείρηση ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ ΖΟΥΡΟΥ», (6) «Έκδοση για την επιχείρηση ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ – ΖΟΥΡΟΣ ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ & ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ» (PRO – TUGS)», (7) «Έκδοση για την επιχείρηση ΒΕΡΝΙΚΟΣ – ΚΑΡΑΠΠΕΡΗΣ – ΛΥΜΠΟΥΣΑΚΗΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ (ΑΕΓΕΑΝ TUGS)», (8) «Έκδοση για την επιχείρηση ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΑ ΡΥΜΟΥΛΚΑ (MED TUGS)», (9) «Έκδοση για την επιχείρηση ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ – ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΒΕΡΝΙΚΟΣ ΖΟΥΡΟΣ (ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΖΟΥΡΟΣ)», (10) «Έκδοση για την επιχείρηση ΒΕΡΝΙΚΟΣ ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ (ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ)», (11) «Έκδοση για την επιχείρηση ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΓΚΙΓΚΙΛΙΝΗ ΕΠΕ». Από τις παραπάνω εκδόσεις έχουν αφαιρεθεί τα απόρρητα επιχειρηματικά στοιχεία (όπου η ένδειξη [...] τα οποία δεν θα πρέπει να περιέλθουν σε γνώση του αντίστοιχου αποδέκτη της έκδοσης, σύμφωνα με το άρθρο 41 του ν. 3959/2011 (ΦΕΚ 93 Α'/20.4.2011), όπως ισχύει, και τον Κανονισμό Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 54 Β'/16.1.2013).

καταγγελίας της εταιρίας με την επωνυμία Ναυτιλιακός Όμιλος Γκιγκιλίνη ΕΠΕ κατά των α) Κοινοπραξία Ρυμουλκών Ζούρου, β) Κοινοπραξία MEGATUGS Ρυμουλκήσεις - Ναυαγιαίρεσεις και γ) ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ Κοινοπραξία Ρυμουλκών - Ναυαγοσωστικών Θεσσαλονίκης.

Πριν την έναρξη της συνεδρίασης, ο Πρόεδρος της Επιτροπής όρισε Γραμματέα της υπόθεσης την Ευγενία Ντόρντα, με αναπληρώτρια αυτής την Ηλιάνα Κούτρα.

Στην αρχή της συζήτησης, ο Πρόεδρος έδωσε το λόγο στην Εισηγήτρια της υπόθεσης, Μαρία Ιωαννίδου, η οποία ανέπτυξε συνοπτικά την υπ' αριθμ. πρωτ. οικ. 8430/20.09.2022 γραπτή Εισήγηση και λαμβάνοντας υπόψη όσα αναφέρονται αναλυτικά στην Εισήγηση, πρότεινε, κατά την παρ. 35 της υπ' αρ. 790/2022 Απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού, την αποδοχή, σύμφωνα με το σκεπτικό της Εισήγησης, των Προτάσεων Διευθέτησης Διαφοράς που υπεβλήθησαν από τις επιχειρήσεις: 1) «ΒΕΡΝΙΚΟΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ – ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ», 2) «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΑ - ΡΥΜΟΥΛΚΑ», 3) «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΑ ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ – ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ», «ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΑ Ι ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και «MEGATUGS ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ», 4) «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ ΖΟΥΡΟΥ», 5) «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ – ΖΟΥΡΟΣ ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ & ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ» (PRO – TUGS), 6) «ΒΕΡΝΙΚΟΣ – ΚΑΡΑΠΠΕΡΗΣ – ΛΥΜΠΟΥΣΑΚΗΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ» (AEGEAN TUGS), 7) «ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΑ ΡΥΜΟΥΛΚΑ» (MED TUGS), 8) «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ – ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΒΕΡΝΙΚΟΣ ΖΟΥΡΟΣ» (ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΖΟΥΡΟΣ), 9) «ΒΕΡΝΙΚΟΣ ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ» (ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ) και την έκδοση Απόφασης, με την οποία η Επιτροπή θα:

1. Διαπιστώνει ότι οι επιχειρήσεις αποδέκτες της Εισήγησης, παραβίασαν, σύμφωνα με τα εκτεθέντα στο σκεπτικό της Εισήγησης, το άρθρο 1 του Ν. 3959/2011, όπως ισχύει, και το άρθρο 101 ΣΛΕΕ, λόγω της συμμετοχής τους σε απαγορευμένες οριζόντιες συμπράξεις, δυνάμει των πρακτικών που, συνοπτικώς στο πλαίσιο της Διαδικασίας Διευθέτησης, περιγράφησαν στην Εισήγηση.

2. Υποχρεώνει τις προαναφερόμενες επιχειρήσεις να παύσουν, εφόσον δεν το έχουν ήδη πράξει, και να παραλείπουν στο μέλλον τις διαπιστωθείσες στο ως άνω σκεπτικό παραβάσεις του άρθρου 1 του Ν. 3959/2011, όπως ισχύει, και του άρθρου 101 ΣΛΕΕ.

3. Επιβάλει πρόστιμο για την τέλεση των διαπιστωθεισών, βάσει του ως άνω σκεπτικού, παραβάσεων του άρθρου 1 του Ν. 3959/2011, όπως ισχύει, και του άρθρου 101 ΣΛΕΕ, ως περιγράφεται στον πίνακα της ενότητας VI.5.7 της Εισήγησης.

4. Επιβάλει την αναδιατύπωση του όρου 2.2 (iii) του καταστατικού της MED TUGS κατά τα αναφερόμενα στην Πρότασή της και την προσκόμιση στην Υπηρεσία της σχετικής τροποποίησης.

Με την ολοκλήρωση της ανάπτυξης της Εισήγησης και αφού αποχώρησαν από την αίθουσα τα μέλη της Γενικής Διεύθυνσης, η Επιτροπή προχώρησε σε διάσκεψη επί της ως άνω υπόθεσης με

τη συμμετοχή της Εισηγήτριας Μαρίας Ιωαννίδου, η οποία δεν έλαβε μέρος στην ψηφοφορία και αφού έλαβε υπόψη της τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης προς διευθέτηση υπόθεσης, την Εισήγηση και τις Δηλώσεις Διευθέτησης των μερών,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ :

I. ΣΥΝΤΟΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ

I.1 Μέτρα Έρευνας

1. Η παρούσα υπόθεση αφορά α) στην υπ' αριθμ. πρωτ. 6439/10.10.2019 αυτεπάγγελτη έρευνα της Επιτροπής Ανταγωνισμού (εφεξής και «ΕΑ») για τη διαπίστωση τυχόν παραβάσεων του άρθρου 1 του Ν. 3959/2011 περί «Προστασίας του Ελεύθερου Ανταγωνισμού», όπως ισχύει, και του άρθρου 101 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) στην αγορά παροχής υπηρεσιών ρυμούλκησης πλοίων και β) στην υπ' αρ. πρωτ. [...] καταγγελία της εταιρίας με την επωνυμία Ναυτιλιακός Όμιλος Γκιγκιλίνη ΕΠΕ κατά των α) Κοινοπραξία Ρυμουλκών Ζούρου, β) Κοινοπραξία MEGATUGS Ρυμουλκήσεις - Ναυαγιαρέσεις και γ) ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ Κοινοπραξία Ρυμουλκών - Ναυαγοσωστικών Θεσσαλονίκης.
2. Η αυτεπάγγελτη έρευνα της ΕΑ εκκίνησε σε συνέχεια της ευρείας κλίμακας έρευνας της Υπηρεσίας Εσωτερικών Υποθέσεων της ΕΛ.ΑΣ. την 30.09.2019, για αδικήματα που αφορούν στην παροχή υπηρεσιών ρυμούλκησης στον λιμένα Θεσσαλονίκης. Στο πλαίσιο της αυτεπάγγελτης έρευνας, διενεργήθηκαν την 11.10.2019¹ από τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού (εφεξής και «ΓΔΑ») επιτόπιοι έλεγχοι σε εννέα (9) διαφορετικά σημεία στον Πειραιά και στο Πέραμα. Ειδικότερα, πραγματοποιήθηκαν έλεγχοι σε δύο ενώσεις, την Ελληνική Ένωση Πλοιοκτητών Ρυμουλκών Ναυαγοσωστικών και την Πανελλήνια Ένωση Πλοιοκτητών Εφοπλιστών Ρυμουλκών & Ναυαγοσωστικών, καθώς και στις ακόλουθες κοινοπραξίες και ναυτικές εταιρίες: «MEGATUGS SALVAGE & TOWAGE», «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΡΥΜΟΥΛΚΑ ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΑ Ν.Ε.», «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ MEGATUGS ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ», «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ - ΖΟΥΡΟΣ ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ & ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ», «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΠΕΙΡΑΙΑ ΖΟΥΡΟΥ ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ & ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ», «ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΡΑΠΠΕΡΗΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ

¹ Βλ. τις υπ' αρ. πρωτ. εντολές ελέγχου: 6486/10.10.2019 Πανελλήνια Ένωση Πλοιοκτητών - Εφοπλιστών Ρυμουλκών & Ναυαγοσωστικών Πλοίων «Άγιος Νικόλαος», 6485/10.10.2019 Ελληνική Ένωση Πλοιοκτητών Ρυμουλκών, Ναυαγοσωστικών, Αντιρρυπαντικών & Πλοίων Υποστήριξης Υπεράκτιων Εγκαταστάσεων, 6502/10.10.2019 και 6493/10.10.2019 εντολές ελέγχου «MEGATUGS SALVAGE & TOWAGE» και «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΡΥΜΟΥΛΚΑ ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΑ Ν.Ε.», 6492/10.10.2019 «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ MEGATUGS ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ», 6509/10.10.2019 «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ - ΖΟΥΡΟΣ ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ & ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ», 6498/10.10.2019 «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΠΕΙΡΑΙΑ ΖΟΥΡΟΥ ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ & ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ», 6488/10.10.2019 «ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΡΑΠΠΕΡΗΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ - ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ», 6491/10.11.2019, 6511/10.11.2019 και 6489/10.11.2019 «ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΑ ΡΥΜΟΥΛΚΑ» (MED TUGS), «ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΚΑΡΑΠΠΕΡΗΣ-ΛΥΜΠΟΥΣΑΚΗΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ- ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ» (AEGEAN TUGS) και «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΕΝΩΣΗ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ- ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ ΛΥΜΠΟΥΣΑΚΗΣ», 6496/10.10.2019 «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΑ ΡΥΜΟΥΛΚΑ», 6500/10.10.2019 «ΜΗΛΟΣ Ι ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ» και 6497/10.10.2019 «ΜΗΛΟΣ ΙΙ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ» (ΒΑΜΒΑΚΑΡΗΣ).

ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ - ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ», «ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΑ ΡΥΜΟΥΛΚΑ» (MED TUGS), «ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΚΑΡΑΠΠΕΡΗΣ-ΛΥΜΠΟΥΣΑΚΗΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ-ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ» (AEGEAN TUGS), «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΕΝΩΣΗ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ-ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ ΛΥΜΠΟΥΣΑΚΗΣ», «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΑ ΡΥΜΟΥΛΚΑ», «ΜΗΛΟΣ Ι ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ» και «ΜΗΛΟΣ ΙΙ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ» (ΒΑΜΒΑΚΑΡΗΣ). Κατά τη διενέργεια των ελέγχων συλλέχθηκε αποδεικτικό υλικό σε έγχαρτη και ηλεκτρονική μορφή.

3. Την 22.12.2020 υπεβλήθη στην Υπηρεσία καταγγελία² από τον Ναυτιλιακό Όμιλο Γκιγκιλίνη ΕΠΕ (εφεξής «ΓΚΙΓΚΙΛΙΝΗΣ » ή «Καταγγέλλων»), στρεφόμενη κατά ορισμένων από τις ελεγχόμενες επιχειρήσεις για παραβάσεις του Ν. 3959/2011 στον λιμένα Θεσσαλονίκης (εφεξής «Καταγγελία»).
4. Σε συνέχεια της έρευνας της Υπηρεσίας Εσωτερικών Υποθέσεων της ΕΛ.ΑΣ. εκκίνησε ποινική διαδικασία ενώπιον της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Θεσσαλονίκης για αδικήματα που φέρεται να έχουν διαπράξει ορισμένες από τις ελεγχόμενες από τη ΓΔΑ επιχειρήσεις και που αφορούν στην παροχή υπηρεσιών ρυμούλκησης στον λιμένα Θεσσαλονίκης (μεταξύ άλλων και για το αδίκημα του άρθρου 44 Ν. 3959/2011). Στο πλαίσιο της εκκρεμούς ποινικής διαδικασίας, η ΓΔΑ απευθύνθηκε στον αρμόδιο Εισαγγελέα με αίτημα για πρόσβαση σε στοιχεία της σχετικής ποινικής δικογραφίας³. Το αίτημα έγινε δεκτό,⁴ και στις 25 και 26.02.2021 στελέχη της ΓΔΑ μετέβησαν στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Θεσσαλονίκης και έλαβαν πρόσβαση στη σχετική ποινική δικογραφία. Η πρόσβαση δόθηκε αφενός σε φυσικά πειστήρια και αφετέρου στο περιεχόμενο ψηφιακών πειστηρίων, όπως αυτό αποτυπώνεται στην από 06.08.2020 «Εκθεση Ανάλυσης Ψηφιακών Πειστηρίων» (εφεξής και «Εκθεση Ψηφιακών Πειστηρίων»), που συνέταξαν ανακριτικοί υπάλληλοι κάνοντας εξαγωγή του περιεχομένου αυτού από τα ψηφιακά πειστήρια.
5. Ομοίως, στο πλαίσιο εκκρεμούς ποινικής διαδικασίας ενώπιον της Εισαγγελίας Εφετών Θράκης για αδικήματα που φέρεται να έχουν διαπράξει ορισμένες από τις ελεγχόμενες επιχειρήσεις και που αφορούν στην παροχή υπηρεσιών ρυμούλκησης στους λιμένες Καβάλας, η ΓΔΑ απευθύνθηκε στον αρμόδιο Εισαγγελέα με αίτημα για πρόσβαση σε στοιχεία της σχετικής ποινικής δικογραφίας⁵. Το αίτημα έγινε δεκτό,⁶ και στις 16.12.2021 στελέχη της ΓΔΑ μετέβησαν στην Εισαγγελία Εφετών Θράκης και έλαβαν πρόσβαση στη σχετική ποινική δικογραφία.
6. Εν συνεχεία, η ΓΔΑ έλαβε ανωμοτί κατάθεση από τον καταγγέλλοντα και απέστειλε κλήσεις για λήψη ανωμοτί καταθέσεων κατά τα άρθρα 38 και 39 Ν. 3959/2011 στους νομίμους εκπροσώπους των ελεγχόμενων επιχειρήσεων⁷.

² Βλ υπ' αρ. πρωτ. [...] καταγγελία.

³ Βλ. την υπ' αρ. πρωτ. οικ. 956/02.02.2021 επιστολή παροχής στοιχείων.

⁴ Βλ. το υπ' αρ. πρωτ. 1670/22.02.2021 απαντητικό μήνυμα ηλ. επικοινωνίας.

⁵ Βλ. την υπ' αρ. πρωτ. οικ. 6226/21.07.2021 επιστολή παροχής στοιχείων.

⁶ Βλ. το υπ' αρ. πρωτ. 7560/20.09.2021 απαντητικό μήνυμα ηλ. επικοινωνίας.

⁷ Βλ. τις υπ' αρ. πρωτ. [...] κλήσεις για λήψη ανωμοτί καταθέσεων.

7. Η ΓΔΑ απέστειλε επιπλέον αιτήματα παροχής στοιχείων κατά το άρθρο 38 Ν. 3959/2011, και έλαβε σχετικές απαντήσεις, αναφορικά με τις ναυτικές εταιρίες – μέλη των εν λόγω κοινοπραξιών⁸.

I.2 Κύριοι Ισχυρισμοί του Καταγγέλλοντος

8. Όπως προαναφέρθηκε, την 22.12.2020 υπεβλήθη από την ΓΚΙΓΚΙΛΙΝΗΣ καταγγελία για παραβατικές πρακτικές των επιχειρήσεων α) «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ ΖΟΥΡΟΥ», β) ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΜΕΓΑΤΥΓΣ ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ - ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ» και γ) «ΒΕΡΝΙΚΟΣ – ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ - ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ» στο λιμάνι της Θεσσαλονίκης.
9. Σύμφωνα με την Καταγγελία, η ΓΚΙΓΚΙΛΙΝΗΣ δραστηριοποιείται στον ναυτιλιακό κλάδο επί τέσσερις και πλέον δεκαετίες. Η εταιρία λύθηκε και ετέθη σε εκκαθάριση τον Οκτώβριο του 2020⁹.
10. Ειδικά ως προς την παροχή υπηρεσιών ρυμούλκησης, ως τις αρχές του 2017, η ΓΚΙΓΚΙΛΙΝΗΣ εκμεταλλευόταν δύο ρυμουλκά και κατείχε μερίδιο αγοράς [0-5%]% στον λιμένα Θεσσαλονίκης, εκτελώντας ρυμουλκήσεις εμπορικών πλοίων, εξαιρουμένων των δεξαμενόπλοιων, λόγω των ειδικών τεχνικών προδιαγραφών που είχε θέσει σε ισχύ η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε. για τη διενέργεια ρυμουλκήσεων στις εγκαταστάσεις πετρελαιοειδών της¹⁰. Η ΓΚΙΓΚΙΛΙΝΗΣ επιδιώκοντας την περαιτέρω διείσδυση του στην αγορά ρυμουλκήσεων στον λιμένα Θεσσαλονίκης, συμπεριλαμβανομένων των εργασιών ρυμούλκησης δεξαμενοπλοίων στις εγκαταστάσεις της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε., [...] ¹¹.
11. Ειδικότερα, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του καταγγέλλοντος, τουλάχιστον από τις αρχές Ιουλίου 2017, οι καταγγελλόμενες κατήρτισαν από κοινού ένα οργανωμένο σχέδιο κοινής δράσης, το οποίο και έθεσαν σε εφαρμογή, με σκοπό τον αποκλεισμό της ΓΚΙΓΚΙΛΙΝΗΣ και την εν γένει εξάλειψη του ανταγωνισμού στην αγορά ρυμουλκικών υπηρεσιών στον λιμένα Θεσσαλονίκης. Σύμφωνα με τον καταγγέλλοντα, οι καταγγελλόμενες συμφώνησαν, μεταξύ άλλων, στη μεταξύ τους κατανομή και στεγανοποίηση της αγοράς, διά του αποκλεισμού κάθε υφιστάμενου ή δυνητικού ανταγωνιστή. Επιπλέον, συμφώνησαν την τιμολογιακή τους πολιτική, διά του από κοινού καθορισμού εκπτώσεων¹².
12. Στο πλαίσιο αυτό, σύμφωνα με την καταγγελία, οι καταγγελλόμενες επιχειρήσεις επικοινωνούσαν σε ανώτατο επίπεδο διευθυντικών στελεχών-ιδιοκτητών και αντάλλασσαν κατά τρόπο συστηματικό ουσιώδεις πληροφορίες για τις ρυμουλκικές εργασίες που εκτελούσαν στον λιμένα Θεσσαλονίκης, τις τιμολογήσεις στις οποίες προέβαιναν, τα ποσοστά εκπτώσεων, τα οποία παρείχαν στους πελάτες τους και τους κύκλους εργασιών τους. Κατ’

⁸ Βλ. τα υπ’ αρ. πρωτ. [...] αιτήματα παροχής στοιχείων.

⁹ Βλ. Καταγγελία, σελ. 2.

¹⁰ Βλ. Καταγγελία, σελ. 9.

¹¹ Βλ. Καταγγελία, σελ. 9-10, 14.

¹² Βλ. Καταγγελία, σελ. 10-13.

ουσίαν οι καταγγελλόμενες είχαν δημιουργήσει ένα κοινό ταμείο, στο οποίο εισέφεραν και διαμοίραζαν ισομερώς μεταξύ τους σε μηνιαία βάση τα έσοδά τους από την παροχή ρυμουλκικών υπηρεσιών στον λιμένα Θεσσαλονίκης¹³.

13. Παράλληλα, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς της ΓΚΙΓΚΙΛΙΝΗΣ, οι καταγγελλόμενες σε συνεργασία με τους πλοηγούς υποχρέωναν τις πλοιοκτήτριες εταιρίες και τους ναυτικούς πράκτορες να χρησιμοποιούν υπεράριθμα ρυμουλκά κατά τον κατάπλου και απόπλου όλων των υπόχρεων σε ρυμούλκηση πλοίων στον λιμένα Θεσσαλονίκης, τα οποία, κατά τους ισχυρισμούς του καταγγέλλοντος, ούτε επιβάλλονταν από τις ανάγκες της ασφαλούς ρυμούλκησης ούτε δικαιολογούνταν ενόψει του μεγέθους, της ελκτικής ικανότητας και του φορτίου του πλοίου, της ιπποδύναμης και των τεχνικών χαρακτηριστικών των διαθέσιμων ρυμουλκών, των καιρικών συνθηκών ή της θαλάσσιας κυκλοφορίας¹⁴.
14. Συνεπώς, στις ρυμουλκίσεις που αναλάμβαναν, οι καταγγελλόμενες εξαρτούσαν, κατά τους ισχυρισμούς του καταγγέλλοντος, τη σύναψη σύμβασης από τον όρο της παροχής πρόσθετων ρυμουλκικών υπηρεσιών, μη αναγκαίων κατά τις αντιλήψεις των συναλλαγών. Τιμολογώντας τις πλοιοκτήτριες εταιρίες και τους ναυτιλιακούς πράκτορες για τη χρήση των υπεράριθμων ρυμουλκών, οι καταγγελλόμενες επιχειρήσεις αύξαναν αθέμιτα τα κέρδη τους και προξενούσαν αντίστοιχη περιουσιακή ζημία στους πελάτες τους. Παράλληλα, πέραν της βλάβης των πελατών, η πρακτική της επιβολής υπεράριθμων ρυμουλκών αποσκοπούσε πρωτίστως στον παραγκωνισμό και αποκλεισμό του καταγγέλλοντος¹⁵.
15. Τέλος, σύμφωνα με τον καταγγέλοντα, αν και καθεμιά από τις ανωτέρω συμφωνίες/πρακτικές αποτελεί, και αυτοτελώς, παράβαση του άρθρου 1 παρ. 1 Ν. 3959/2011, από τη συνολική εκτίμησή τους προκύπτει σαφώς ότι αυτές εντάσσονταν σε ένα ενιαίο και στοχευμένο σχέδιο που εκπόνησαν και έθεσαν σε εφαρμογή οι καταγγελλόμενες, με σκοπό τον πλήρη αποκλεισμό του καταγγέλλοντος και την παντελή εξάλειψη του ανταγωνισμού στη οικεία αγορά.

I.3 Εκδήλωση Ενδιαφέροντος Διευθέτησης

16. Αμέσως μετά την αποστολή από τη ΓΔΑ των κατά τα ανωτέρω κλήσεων για λήψη καταθέσεων¹⁶, οι ακόλουθες πέντε κοινοπραξίες ναυτικών εταιριών κατέθεσαν στην Υπηρεσία γραπτή δήλωση ενδιαφέροντος για την υπαγωγή τους στη Διαδικασία Διευθέτησης Διαφορών, βάσει της παρ. 14 επ. της απόφασης ΕΑ 704/2020¹⁷:

ι. ΒΕΡΝΙΚΟΣ – ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ
ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ¹⁸

¹³ Ο.π.

¹⁴ Ο.π.

¹⁵ Ο.π.

¹⁶ Βλ. παρ. 6 ανωτέρω. Επισημαίνεται ότι μετά την έναρξη της διαδικασίας διευθέτησης δεν ελήφθησαν ανωμοτί καταθέσεις.

¹⁷ Η συγκεκριμένη απόφαση ΕΑ 704/2020 ίσχυε κατά τον χρόνο κατάθεσης των δηλώσεων και έχει αντικατασταθεί εξ ολοκλήρου από την απόφαση ΕΑ 790/2022, (ΦΕΚ 4380/ Β'/18.08.2022).

¹⁸ Το από [...] αίτημα (υπ' αρ. πρωτ. [...]).

- ii. ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΑ ΡΥΜΟΥΛΚΑ (MED TUGS)¹⁹
- iii. ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ – ΖΟΥΡΟΣ ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ & ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ (PRO – TUGS)²⁰
- iv. ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΜΕΓΑΤUGS ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ – ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ²¹
- v. ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΠΕΙΡΑΙΑ ΖΟΥΡΟΥ ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ²².

II. ΟΙ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

II.1 «ΒΕΡΝΙΚΟΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ – ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ»

17. Η κοινοπραξία «ΒΕΡΝΙΚΟΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ – ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ» (εφεξής και «ΒΕΡΝΙΚΟΣ») συστάθηκε δυνάμει του από 21.12.1993 Καταστατικού Σύστασης Κοινοπραξίας και λύθηκε/τέθηκε υπό εκκαθάριση δυνάμει του από 15.03.2019 Πρακτικού Γενικής Συνέλευσης των μελών της²³. Είχε την έδρα της στον Πειραιά, επί της οδού Ακτή Μιαούλη 35-39²⁴.
18. Μέλη της ΒΕΡΝΙΚΟΣ κατά τη διάρκεια της παράβασης και μέχρι τη λύση και θέση αυτής σε εκκαθάριση ήταν οι ναυτικές εταιρίες [...]. Οι εν λόγω ναυτικές εταιρίες-μέλη της ΒΕΡΝΙΚΟΣ διατηρούσαν μεταξύ τους κεφαλαιουχικούς δεσμούς, δεδομένου ότι το μετοχικό κεφάλαιο τους και τα όργανα διοίκησής τους ήταν συμφερόντων (άμεσα ή έμμεσα) [...]²⁵.

II.2 «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΑ - ΡΥΜΟΥΛΚΑ»

19. Η κοινοπραξία «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΑ - ΡΥΜΟΥΛΚΑ» (εφεξής και «ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ») συστάθηκε με το από 28.02.2011 Καταστατικό Σύστασης Κοινοπραξίας και λειτουργεί από την 03.03.2011 έως και σήμερα, με βάση το ως άνω Καταστατικό, όπως αυτό ισχύει μετά την από 29.10.2021 τελευταία τροποποίησή του. Η ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ έχει την έδρα της στη Λεωφόρο Δημοκρατίας 34, στο Δήμο Περάματος Αττικής²⁶.
20. Κύρια δραστηριότητά της είναι η εκμετάλλευση και διαχείριση ρυμουλκών και ναυαγοσωστικών, προς διενέργεια ρυμουλκήσεων, παροχής υπηρεσιών επιθαλάσσιας αρωγής, ναυαγιαρέσεων, επιφυλακές πυρασφάλειας, μεθორμίσεις και συνοδείες πλοίων, ανελκύσεων,

¹⁹Το από [...] αίτημα (υπ' αρ. πρωτ. [...]).

²⁰Το από [...] αίτημα (υπ' αρ. πρωτ. [...]).

²¹Το από [...] αίτημα (υπ' αρ. πρωτ. [...]).

²²Το από [...] αίτημα (υπ' αρ. πρωτ [...]).

²³ Βλ. [...]καθώς και την υπ' αρ. πρωτ. [...] Πρόταση Διευθέτησης της ΒΕΡΝΙΚΟΣ (Πρόταση Διευθέτησης της ΒΕΡΝΙΚΟΣ).

²⁴ Πρόταση Διευθέτησης της ΒΕΡΝΙΚΟΣ.

²⁵ Ο.π.

²⁶ Άρθρο 3 του Καταστατικού της.

βαρέων θαλάσσιων μεταφορών, όπως και κάθε άλλη εργασία δύναται να εκτελέσουν τα ρυμουλκά και τα λοιπά πλωτά μέσα²⁷.

21. Οι ναυτικές εταιρίες που την απαρτίζουν, κατά τη διάρκεια της παράβασης, και σήμερα, ανήκουν μετοχικά στους [...]»²⁸.

Π.3 «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΑ ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ – ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ»

22. Η «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΑ ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ-ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ» (εφεξής και «ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ») συστάθηκε με το από 08.05.1994 Ιδιωτικό Συμφωνητικό Σύστασης Κοινοπραξίας και τέθηκε υπό εκκαθάριση με την από 01.06.2020 απόφαση των μελών της²⁹, χωρίς ωστόσο να έχει επέλθει, επί του παρόντος, η τυπική λύση αυτής. Έδρα της ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ, έχει οριστεί η Θεσσαλονίκη, επί της οδού Ναυάρχου Κουντουριώτη αρ. 13³⁰.

23. Κύρια δραστηριότητά της, σύμφωνα με το καταστατικό της, συνιστούσε η παροχή πάσης φύσης υπηρεσιών ρυμούλκησης, επιθαλάσσιας αρωγής και ναυαγιάιρησης σε πλοία και πλωτά ναυπηγήματα στην περιοχή της Θεσσαλονίκης³¹.

24. Κατά τη χρονική διάρκεια της παράβασης, μέλη της κοινοπραξίας ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ υπήρξαν οι ναυτικές εταιρίες [...]»³².

25. Επισημαίνεται ότι, όλες οι ναυτικές εταιρίες που υπήρξαν μέλη της εκ περιτροπής κατά τη διάρκεια της παράβασης είναι, κατά τον παρόντα χρόνο, μέλη της κοινοπραξίας με την επωνυμία «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΜΕΓΑΤΥΓΣ ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΙΕΣ». Το μετοχικό τους κεφάλαιο ανήκε, κατά τον χρόνο της παράβασης, σε έναν κλειστό κύκλο φυσικών προσώπων, ήτοι [...]»³³.

Π.4 «ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΑ Ι ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ»

26. Η ναυτική εταιρία με την επωνυμία «ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΑ Ι ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» συστάθηκε την 10.12.2015 και είναι πλοιοκτήτρια του ελληνικής σημαίας ρυμουλκού «ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΑ» (Ν.Π. 12370). Η ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΑ Ι Ν.Ε. δραστηριοποιήθηκε το διάστημα από 17.03.2018 έως και 26.06.2018 στον λιμένα της Θεσσαλονίκης, χωρίς να μετάσχει σε κάποια κοινοπραξία. Το μετοχικό της κεφάλαιο ανήκε στους [...]. Κατά τον παρόντα χρόνο, η ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΑ Ι Ν.Ε. είναι μέλος της «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΜΕΓΑΤΥΓΣ ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ»³⁴.

²⁷ Άρθρο 2 του Καταστατικού της.

²⁸ Βλ. την υπ' αρ. πρωτ. [...] Πρόταση Διευθέτησης της ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόταση Διευθέτησης της ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ).

²⁹ Η οποία καταχωρήθηκε την 27.07.2020 στο Γ.Ε.ΜΗ.

³⁰ Άρθρο 2 του καταστατικού της ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ.

³¹ Άρθρο 4 του καταστατικού της ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ.

³² Βλ. την υπ' αρ. πρωτ. [...] Πρόταση της ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ, ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΑ Ι και ΜΕΓΑΤΥΓΣ («Πρόταση Διευθέτησης της ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ»).

³³ Βλ. Πρόταση Διευθέτησης της ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ.

³⁴ Βλ. Πρόταση Διευθέτησης της ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ.

II.5 «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ ΖΟΥΡΟΥ»

27. Η «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ ΖΟΥΡΟΥ» (εφεξής και «ΖΟΥΡΟΣ») συστάθηκε με το από 12.01.2015 Ιδιωτικό Συμφωνητικό Σύστασης Κοινοπραξίας από τις ακόλουθες ναυτικές εταιρίες με το αντίστοιχο ποσοστό συμμετοχής: [...]. Έδρα της ΖΟΥΡΟΣ είναι η Θεσσαλονίκη, επί της οδού 26ης Οκτωβρίου αρ. 42³⁵.
28. Κύρια δραστηριότητά της συνιστά, σύμφωνα με το καταστατικό της, η ανάληψη και εκτέλεση κάθε είδους ρυμουλκικών και συναφών εργασιών, σε εξυπηρέτηση πλοίων που εισπλέουν η αποπλέουν από τα λιμάνια, όπου τα πλοία της κοινοπραξίας παρέχουν τις υπηρεσίες τους, κυρίως δε το λιμένα Θεσσαλονίκης, ενώ ως περιοχή δράσης της ΖΟΥΡΟΣ ορίζεται η ευρύτερη θαλάσσια ζώνη της Ελληνικής Επικράτειας με έμφαση στο Βόρειο Αιγαίο³⁶.
29. Κατά τη χρονική διάρκεια της παράβασης, μέλη της Κοινοπραξίας υπήρξαν εκ περιτροπής οι ναυτικές εταιρίες [...].³⁷
30. Επισημαίνεται ότι, κατά τη χρονική διάρκεια της παράβασης οι ίδιες ναυτικές εταιρίες που ήταν μέλη της ΖΟΥΡΟΣ εναλλάσσονταν μεταξύ της ΖΟΥΡΟΣ και της κοινοπραξίας με την επωνυμία «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΠΕΙΡΑΙΑ ΖΟΥΡΟΥ, ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ & ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ»³⁸. Επιπλέον, το μετοχικό κεφάλαιο των εν λόγω ναυτικών εταιριών ανήκε την επίμαχη περίοδο [...]. Κατά τον παρόντα χρόνο, μέλη της ΖΟΥΡΟΣ είναι οι ναυτικές εταιρίες [...]³⁹. [...]⁴⁰. [...]⁴¹.

II.6 «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ – ΖΟΥΡΟΣ ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ & ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ» (PRO – TUGS)

31. Η PRO-TUGS συστάθηκε με το από 18.04.2017 Καταστατικό-Σύσταση Κοινοπραξίας⁴², και λύθηκε και τέθηκε υπό εκκαθάριση με την από 01.10.2021 απόφαση των μελών της⁴³. Έδρα της PRO-TUGS είχε οριστεί ο Δήμος Περάματος Αττικής, επί της οδού Ηρώων Πολυτεχνείου αρ. 2, Νέο Ικόνιο ΤΚ. 18863⁴⁴. Οι μητρικές αυτής ναυτικές εταιρίες εναλλάσσονταν το χρονικό διάστημα που μεσολάβησε από τη σύσταση αυτής έως τη λύση της, δυνάμει τροποποιήσεων του καταστατικού της. Κατά τη λύση και θέση της σε εκκαθάριση, μέλη της ήταν οι κοινοπραξίες με τις επωνυμίες «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΠΕΙΡΑΙΑ ΖΟΥΡΟΥ, ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ & ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ» και «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΜΕΓΑΤUGS ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ

³⁵ Άρθρο 2 του καταστατικού της ΖΟΥΡΟΣ.

³⁶ Άρθρα 4 και 5 του καταστατικού της ΖΟΥΡΟΣ.

³⁷ Βλ. υπ' αρ. πρωτ. [...] Πρόταση Διευθέτησης της ΖΟΥΡΟΣ («Πρόταση Διευθέτησης της ΖΟΥΡΟΣ»).

³⁸ Βλ. Πρόταση Διευθέτησης της ΖΟΥΡΟΣ.

³⁹ Βλ. Πρόταση Διευθέτησης της ΖΟΥΡΟΣ.

⁴⁰ Βλ. κατωτέρω την υπ' αρ. πρωτ. [...] Πρόταση Διευθέτησης της PRO TUGS («Πρόταση Διευθέτησης της PRO TUGS»).

⁴¹ Βλ. Πρόταση Διευθέτησης της PRO TUGS.

⁴² Το οποίο καταχωρήθηκε την 04.05.2017 στο Γ.Ε.ΜΗ.

⁴³ Η οποία καταχωρήθηκε την 05.10.2021 στο Γ.Ε.ΜΗ.

⁴⁴ Άρθρο 3 του καταστατικού της.

ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ», οι οποίες παραμένουν κατά τον παρόντα χρόνο ενεργά νομικά πρόσωπα⁴⁵.

32. Κύρια δραστηριότητά της συνιστούσε η παροχή πάσης φύσης υπηρεσιών ρυμούλκησης, επιθαλάσσιας αρωγής και ναυαγιάιρεσης σε πλοία και πλωτά ναυπηγήματα στην περιοχή δραστηριοποίησης, ήτοι στην ευρύτερη περιοχή του Σαρωνικού και ειδικότερα εντός των γεωγραφικών ορίων (α) της θαλάσσιας περιοχής που ορίζεται μεταξύ του Λαυρίου, του Νοτίου Ακρωτηρίου της Μακρονήσου, της Βόρειας Αίγινας και της περιοχής Σουσάκι Κορινθίας και (β) μόνο κατά το χρονικό διάστημα 1η Απριλίου έως 31η Οκτωβρίου εκάστου έτους, η περιοχή της Μυκόνου στην οποία συμπεριλαμβάνεται η θαλάσσια περιοχή σε ακτίνα 10 ν.μ. από την ακτογραμμή του εν λόγω νησιού⁴⁶.
33. Καθ' όλη τη διάρκεια δραστηριοποίησης της PRO TUGS, οι μητρικές αυτής ναυτικές εταιρίες και κοινοπραξίες, δεν δραστηριοποιήθηκαν εντός της περιοχής δραστηριοποίησης της PRO-TUGS αυτοτελώς, παρά μόνο δια της PRO-TUGS⁴⁷. Επιπλέον, κατά τη λειτουργία της, η PRO TUGS διέθετε επαρκείς πόρους σε προσωπικό και περιουσιακά στοιχεία (ιδίως ρυμουλκά) που είχαν εισφερθεί αποκλειστικά σε αυτήν και ασκούσε σε μόνιμη βάση τις επιχειρηματικές της δραστηριότητες στην αγορά υπηρεσιών ρυμούλκησης στην περιοχή δραστηριοποίησής της. Τέλος, τα τιμολόγια για τις υπηρεσίες που παρείχε η PRO-TUGS στους πελάτες της εκδίδονταν από την ίδια, και διέθετε χωριστό γραφείο κίνησης, κατ' εντολή του οποίου πραγματοποιούνταν όλες οι κινήσεις των ρυμουλκών που μετείχαν στην PRO TUGS, εντός της περιοχής δραστηριοποίησής⁴⁸.

Π.7 «ΒΕΡΝΙΚΟΣ – ΚΑΡΑΠΠΕΡΗΣ – ΛΥΜΠΟΥΣΑΚΗΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ» (AEGEAN TUGS)

34. Η κοινοπραξία AEGEAN TUGS συστάθηκε δυνάμει του από 25.04.2017 Καταστατικού Σύστασης Κοινοπραξίας. Η AEGEAN TUGS εδρεύει στον Δήμο Περάματος Αττικής, επί της οδού Νίκης 51, Ν. Ικόνιο⁴⁹. Μετά τη σύσταση και έναρξη δραστηριοποίησης της MED TUGS (ήτοι την 01.09.2018)⁵⁰, η υπό εξέταση οικονομική δραστηριότητα της AEGEAN TUGS συνεχίστηκε από τη MED TUGS, στην οποία εισφέρθηκαν [...] ⁵¹ τα περιουσιακά στοιχεία (ρυμουλκά) της AEGEAN TUGS, και η AEGEAN έπαψε εφεξής να ασκεί οικονομική δραστηριότητα⁵².

⁴⁵ Βλ. Πρόταση Διευθέτησης της PRO TUGS.

⁴⁶ Άρθρα 2 και 3 του καταστατικού της.

⁴⁷ Βλ. Πρόταση Διευθέτησης της PRO TUGS. Βλ. επίσης και άρθρο 15.2 του Καταστατικού για την απαγόρευση πράξεων ανταγωνισμού από τις πλοιοκτήτριες και τους μετόχους τους εντός της περιοχής δραστηριοποίησης της PRO TUGS.

⁴⁸ Βλ. Πρόταση Διευθέτησης της PRO TUGS και τα άρθρα 9 και 3.3 του καταστατικού της.

⁴⁹ Άρθρο 3 του καταστατικού της.

⁵⁰ Βλ. ενότητα Π.8

⁵¹ [...]

⁵² Βλ. την υπ' αρ. πρωτ. [...] Πρόταση Διευθέτησης της AEGEAN TUGS («Πρόταση Διευθέτησης της AEGEAN TUGS»).

35. Η κύρια δραστηριότητά της συνίστατο στην παροχή πάσης φύσης υπηρεσιών ρυμούλκησης πλοίων στην περιοχή δραστηριοποίησης της AEGEAN TUGS, ήτοι σε ελληνικούς λιμένες εξαιρουμένου του λιμένα Θεσσαλονίκης (συνεπώς περιλαμβανομένων των βασικότερων λιμένων της Αττικής, ήτοι του Πειραιά, Ασπρόπυργου, Ελευσίνας, Πάχης, Λαυρίου και των εγκαταστάσεων της Ρεβυθούσας)⁵³.
36. Οι μητρικές ναυτικές εταιρίες της AEGEAN TUGS και οι μέτοχοί τους δεν δύνανται να διενεργούν ρυμουλκώσεις στη γεωγραφική περιοχή δραστηριοποίησης της AEGEAN TUGS, παρά μόνο μέσω της AEGEAN TUGS⁵⁴. Τέλος, η AEGEAN TUGS διαθέτει επαρκείς πόρους σε προσωπικό και περιουσιακά στοιχεία (ιδίως ρυμουλκά) που έχουν εισφερθεί αποκλειστικά σε αυτήν και ασκεί σε μόνιμη βάση τις επιχειρηματικές της δραστηριότητες στην αγορά υπηρεσιών ρυμούλκησης εντός της περιοχής δραστηριοποίησής της, ενώ το σύνολο των τιμολογήσεων της πραγματοποιείται από την ίδια⁵⁵.

II.8 «ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΑ ΡΥΜΟΥΛΚΑ» (MED TUGS)

37. Η MED TUGS συστάθηκε δυνάμει του από 04.07.2018 Καταστατικού Σύστασης Κοινοπραξίας και λειτουργεί από την 01.09.2018⁵⁶ έως και σήμερα. Εδρεύει στον Δήμο Περάματος Αττικής, επί της οδού Νίκης 51, Ν. Ικόνιο⁵⁷.
38. Η κύρια δραστηριότητα της MED TUGS είναι η παροχή πάσης φύσης υπηρεσιών ρυμούλκησης εντός της περιοχής δραστηριοποίησής της, ήτοι εντός ακτίνας 6 ναυτικών μιλίων από τις ακτογραμμές i) Πάχης έως και Λαυρίου, ii) Σαλαμίνας, iii) Μυκόνου, η οποία συνεπώς περιλαμβάνει τους βασικότερους λιμένες της Αττικής (Πειραιάς, Ασπρόπυργος, Ελευσίνα, Πάχη, Λαύριο και εγκαταστάσεις Ρεβυθούσας)⁵⁸. Από τη δραστηριότητα και τους σκοπούς της MED TUGS έχουν ρητά εξαιρεθεί υπηρεσίες *«παρεχόμενες από μη ενταγμένα στην κοινοπραξία ρυμουλκά πλοιοκτητριών συμφερόντων [...], που αφορούν [...] iii) στην εξυπηρέτηση πλοίων σύμβασης [...]*⁵⁹.
39. Οι μητρικές ναυτικές εταιρίες της MED TUGS και οι μέτοχοί τους δεν δύνανται να διενεργούν ρυμουλκώσεις στη γεωγραφική περιοχή δραστηριοποίησης της MED TUGS, παρά μόνο μέσω της MED TUGS⁶⁰. Η απαγόρευση διενέργειας εργασιών που εμπίπτουν στον σκοπό και την περιοχή δραστηριοποίησης της MED TUGS προς τις μητρικές ναυτικές εταιρίες και λοιπές εταιρίες ιδίων με αυτές συμφερόντων, αφορά και *«ρυμουλκά μη ενταγμένα στην κοινοπραξία, υπό την εξαίρεση του άρ. 2.2»*⁶¹.

⁵³ Άρθρα 2 και 4.1 του καταστατικού της.

⁵⁴ Βλ. Πρόταση Διευθέτησης της AEGEAN TUGS και άρθρο 14.3 του καταστατικού της.

⁵⁵ Βλ. Πρόταση Διευθέτησης της AEGEAN TUGS.

⁵⁶ Άρθρο 5.2 του καταστατικού της.

⁵⁷ Άρθρο 3 του καταστατικού της.

⁵⁸ Άρθρα 2.1.1 και 4.1 του καταστατικού της και την υπ' αρ. πρωτ. [...] Πρόταση Διευθέτησης της MED TUGS («Πρόταση Διευθέτησης της MED TUGS»).

⁵⁹ Άρθρο 2.2 του καταστατικού της.

⁶⁰ Βλ. Πρόταση Διευθέτησης της MED TUGS και άρθρο 18.3 του καταστατικού της.

⁶¹ Άρθρο 21 του καταστατικού της.

40. Τέλος, η MED TUGS διαθέτει επαρκείς πόρους σε προσωπικό και περιουσιακά στοιχεία (ιδίως ρυμουλκά) που έχουν εισφερθεί αποκλειστικά σε αυτήν και ασκεί σε μόνιμη βάση τις επιχειρηματικές της δραστηριότητες στην αγορά υπηρεσιών ρυμούλκησης εντός της περιοχής δραστηριοποίησής της. Τέλος, η MED TUGS εκδίδει η ίδια τιμολόγια για την παροχή των υπηρεσιών της, διατηρεί και διαχειρίζεται η ίδια τις σχέσεις της με τους πελάτες της, διατηρώντας χωριστό γραφείο κίνησης, λογιστήριο και εμπορικό τμήμα⁶².

Π.9 «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ – ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΒΕΡΝΙΚΟΣ ΖΟΥΡΟΣ» (ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΖΟΥΡΟΣ)

41. Η κοινοπραξία «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ - ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΒΕΡΝΙΚΟΣ ΖΟΥΡΟΣ» (ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΖΟΥΡΟΣ) συστάθηκε δυνάμει του από 02.04.2012 Καταστατικού Σύστασης και λύθηκε (τέθηκε υπό εκκαθάριση) δυνάμει του από 16.03.2017 Πρακτικού Γενικής Συνέλευσης των μελών της. Η έδρα της ήταν στη Θεσσαλονίκη, επί της οδού 26^{ης} Οκτωβρίου 42⁶³.

42. Κύρια δραστηριότητά της ήταν η παροχή πάσης φύσης υπηρεσιών ρυμούλκησης πλοίων στο λιμάνι της Θεσσαλονίκης (και τη θαλάσσια περιοχή ανάμεσα στο λιμάνι της Αλεξανδρούπολης και της Ζαγοράς Πηλίου) και στο λιμάνι της Μυκόνου (και την ευρύτερη θαλάσσια περιοχή των Κυκλάδων)⁶⁴. Κατά το χρονικό διάστημα δραστηριοποίησής της, η ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΖΟΥΡΟΣ εξυπηρετούσε σε μόνιμη βάση πλοία τρίτων επιχειρήσεων που ελλιμενίζονταν στη Θεσσαλονίκη παρέχοντας υπηρεσίες ρυμούλκησης. Η κοινοπραξία τιμολογούσε τις εργασίες ρυμούλκησης των ρυμουλκών της. Οι μητρικές ναυτικές εταιρίες-μέλη της Κοινοπραξίας (και οι εταιρίες ιδίων συμφερόντων) δεν διενεργούσαν αυτοτελώς ρυμουλκήσεις στη γεωγραφική περιοχή δραστηριοποίησης της Κοινοπραξίας, παρά μόνο μέσω της Κ/Ξ ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΖΟΥΡΟΣ⁶⁵.

Π.10 «ΒΕΡΝΙΚΟΣ ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ» (ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ)

43. Η Κοινοπραξία «ΒΕΡΝΙΚΟΣ ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ» (ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ) συστάθηκε δυνάμει του από 07.03.2018 Καταστατικού Σύστασης Κοινοπραξίας. Η ΒΕΡΝΙΚΟΣ ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ εδρεύει στη Θεσσαλονίκη, στην οδό Καρατάσου αρ. 7⁶⁶.

44. Η κύρια δραστηριότητα της ΒΕΡΝΙΚΟΣ ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ είναι η παροχή πάσης φύσης υπηρεσιών ρυμούλκησης πλοίων αποκλειστικά στο λιμάνι της Θεσσαλονίκης⁶⁷.

⁶² Βλ. Πρόταση Διευθέτησης της MED TUGS και άρθρα 14 και 3.3 του καταστατικού της.

⁶³ Άρθρο 2 του καταστατικού της.

⁶⁴ Άρθρο 4.1 του καταστατικού της.

⁶⁵ Βλ. αρ. πρωτ. [...] Πρόταση Διευθέτησης της ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΖΟΥΡΟΣ («Πρόταση Διευθέτησης της ΒΕΡΝΙΚΟΣ ΖΟΥΡΟΣ») και άρθρο 14 (γ) του καταστατικού της.

⁶⁶ Άρθρο 3.1 του καταστατικού της.

⁶⁷ Άρθρα 2 και 4.1 του καταστατικού της.

45. Η εν λόγω Κοινοπραξία διαθέτει επαρκείς πόρους σε προσωπικό και περιουσιακά στοιχεία (ιδίως ρυμουλκά) που έχουν εισφερθεί αποκλειστικά σε αυτήν και ασκεί σε μόνιμη βάση τις επιχειρηματικές της δραστηριότητες στην αγορά υπηρεσιών ρυμούλκησης στο λιμάνι της Θεσσαλονίκης⁶⁸.
46. Οι μητρικές ναυτικές εταιρίες-μέλη της Κοινοπραξίας δεν διενεργούν αυτοτελώς ρυμουλκήσεις στη γεωγραφική περιοχή δραστηριοποίησης της Κοινοπραξίας, στο λιμάνι της Θεσσαλονίκης, παρά μόνο μέσω της ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ⁶⁹. Τέλος, εκδίδει η ίδια τιμολόγια για την παροχή των υπηρεσιών από ρυμουλκά ενταγμένα σε αυτήν⁷⁰.

III. ΣΧΕΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

III.1 Σχετική Αγορά Προϊόντων και Υπηρεσιών

47. Η σχετική αγορά περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων ή/και υπηρεσιών που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους, λόγω των χαρακτηριστικών τους, της τιμής τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται. Η σχετική αγορά ενδέχεται, σε ορισμένες περιπτώσεις, να αποτελείται από επί μέρους προϊόντα ή/και υπηρεσίες που παρουσιάζουν σε μεγάλο βαθμό όμοια φυσικά ή τεχνικά χαρακτηριστικά και είναι εναλλάξιμα⁷¹.
48. Ειδικότερα, στην εν λόγω υπόθεση καρτελικής σύμπραξης **η σχετική αγορά προϊόντων ορίζεται ως η αγορά ρυμουλκικών υπηρεσιών λιμένος**^{72,73}.
49. Η ρυμούλκηση ανήκει στην ευρύτερη κατηγορία της παροχής λιμενικών υπηρεσιών και ορίζεται σύμφωνα με τον Κανονισμό ΕΕ 352/2017⁷⁴ ως «[...] η παροχή βοήθειας σε ένα πλοίο μέσω ρυμουλκού σκάφους, ώστε να εξασφαλιστεί η ασφαλής είσοδος ή έξοδος του πλοίου στον λιμένα ή η ασφαλής πλεύση εντός του λιμένα μέσω της παροχής βοήθειας στους ελιγμούς». Ρυμουλκό λιμένος είναι κάθε ρυμουλκό το οποίο εφοδιάζεται με άδεια της Λιμενικής Αρχής για τη διενέργεια ρυμουλκικών εργασιών στην περιοχή της δικαιοδοσίας της⁷⁵.
50. Στην Ελλάδα οι υπηρεσίες ρυμούλκησης ρυθμίζονται από τις διατάξεις του Γενικού Κανονισμού Λιμένα αρ. 1 «Περί ρυμουλκικών εργασιών», του Γενικού Κανονισμού Λιμένα

⁶⁸ Βλ. αρ. πρωτ. [...] Πρόταση Διευθέτησης της ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ («Πρόταση Διευθέτησης της ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ»).

⁶⁹ Βλ. Πρόταση Διευθέτησης της ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ και το άρθρο 18.1 του καταστατικού της.

⁷⁰ Βλ. Πρόταση Διευθέτησης της ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ και όρο 9 του καταστατικού της.

⁷¹ Βλ. σχετικά Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όσον αφορά τον ορισμό της σχετικής αγοράς για τους σκοπούς του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού (97/C 372/03).

⁷² Βλ. επίσης και την απόφαση 63/2018 της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένος.

⁷³ Για λόγους πληρότητας, επισημαίνεται ότι η πλειοψηφία των εμπλεκόμενων εταιριών δραστηριοποιούνται επίσης και σε υπηρεσίες υπερωκεάνιων ρυμουλκήσεων, υπηρεσίες ρυμουλκήσεων ανοιχτής θαλάσσης, συναφείς υπηρεσίες ρυμούλκησης σε τερματικούς σταθμούς, λιμενικές εγκαταστάσεις και παράκτιους σταθμούς, ναυαγαιρέσεις, υπηρεσίες διάσωσης, ανέλκυσης και απομάκρυνσης ναυαγίων, θαλάσσιες μεταφορές, υπηρεσίες λιμένος, υπηρεσίες προστασίας του περιβάλλοντος.

⁷⁴ Βλ. άρθρο 2 σημείο 19 του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/352 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Φεβρουαρίου 2017, για τη θέσπιση πλαισίου όσον αφορά την παροχή λιμενικών υπηρεσιών και κοινών κανόνων για τη χρηματοοικονομική διαφάνεια των λιμένων, ΕΕ L 57 της 3.3.2017, σ. 1-18.

⁷⁵ Βλ. Γενικό Κανονισμό Λιμένων 1, άρθρο 2 παρ. 1.

αρ. 2 «Δικαιώματα ρυμουλκών λιμένος και άλλων πλωτών μέσων» ως έχουν τροποποιηθεί/ συμπληρωθεί και ισχύουν καθώς και τις εκάστοτε διατάξεις των Ειδικών Κανονισμών Λιμένων (ανά λιμένα/εγκατάσταση). Οι Γενικοί Κανονισμοί Λιμένων ρυθμίζουν κοινά θέματα για όλες τις Λιμενικές Αρχές και ισχύουν στις περιοχές δικαιοδοσίας όλων των Λιμενικών Αρχών της χώρας.

51. Η χρησιμοποίηση ρυμουλκού πλοίου είναι κατ' αρχήν υποχρεωτική για όλα τα πλοία άνω των 1.000 κόρων ολικής χωρητικότητας («ΚΟΧ») (2.500 οχ) κατά την είσοδο και έξοδο από λιμάνι, την πρόσδεση τους και την αγκυροβολία τους, σύμφωνα με τις εκάστοτε διατάξεις του Γενικού και των Ειδικών Κανονισμών Λιμένα, πλην των περιπτώσεων που προβλέπονται στον Γενικό Κανονισμό Λιμένων 1 άρ. 6 παρ. 3 ως ισχύει.
52. Οι Ειδικοί Κανονισμοί Λιμένων ρυθμίζουν επιμέρους θέματα των Λιμενικών Αρχών και ισχύουν μόνο στην περιοχή δικαιοδοσίας της Λιμενικής Αρχής, στην οποία αναφέρονται⁷⁶. Σημειώνεται ότι, οι Κανονισμοί που αφορούν στα ρυμουλκά λιμένος, την εκτέλεση ρυμουλκικών εργασιών, επέχουν ισχύ νόμου και οι διατάξεις τους είναι υποχρεωτικώς εφαρμοστέες⁷⁷.
53. Οι υπηρεσίες των ρυμουλκών δύνανται να διακριθούν σε τρεις επιμέρους κατηγορίες⁷⁸: για την άφιξη πλοίου, για την αναχώρηση πλοίου, και τα ρυμουλκά επιφυλακής «standby» τα οποία παραμένουν σε ετοιμότητα πλησίον πλοίου κάθε κατηγορίας λόγω της κατάστασής του (μηχανική βλάβη/βλάβη πηδαλίου κλπ) ή λόγω του φορτίου που μεταφέρει ή φορτοεκφορτώνει ή/και τα ρυμουλκά ασφαλείας για την αντιμετώπιση τυχόν έκτακτου περιστατικού.
54. Επίσης, οι ρυμουλκήσεις διακρίνονται και βάσει κατηγορίας πλοίων και των συνακόλουθων ρυθμιστικών υποχρεώσεων ή/και τεχνικών προδιαγραφών ρυμουλκών σε: (α) ρυμουλκήσεις δεξαμενόπλοιων μεταφοράς πετρελαίου⁷⁹ και (β) ρυμουλκήσεις φορτηγών πλοίων (bulk carriers, containers, general cargo & car carriers) και κρουαζιερόπλοιων⁸⁰.

⁷⁶ Με ειδικό κανονισμό λιμένα, κάθε Λιμενική Αρχή μπορεί να ρυθμίζει το θέμα της ρυμούλκησης πλοίων, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες κάθε λιμένα, την χωροταξική του διαμόρφωση, τα βυθίσματα, τις επικρατούσες καιρικές συνθήκες, την πυκνότητα της θαλάσσιας κυκλοφορίας, το μήκος των πλοίων, τις ελκτικές ικανότητες των πλοίων, κ.λπ. (βλ. Γενικό Κανονισμό Λιμένων 1 άρθρο 6 παρ. 6, ως ισχύει).

⁷⁷ Βλ. Γνωμοδότηση του ΝΣΚ υπ' αρ. 418/2013.

⁷⁸ Βλ. Γενικός Κανονισμός Λιμένων 1, άρθρα 2, 7 και 8.

⁷⁹ Τα ρυμουλκά φορτοεκφόρτωσης πετρελαιοειδών υπόκεινται σε αυξημένες (σε σύγκριση με τα λοιπά φορτηγά πλοία) τεχνικές προδιαγραφές που απαιτούνται για τις εργασίες πρόσδεσης/απόδεσης και επιφυλακής στην περίπτωση των δεξαμενόπλοιων και ρυθμίζονται από ειδικούς προς τούτο κανονισμούς (συνήθως, αυξημένος αριθμός απαιτούμενων ρυμουλκών, αυξημένη ελκτική δύναμη του ρυμουλκού, ειδικά τεχνικά χαρακτηριστικά πυρόσβεσης και αντιμετώπισης έκτακτων σχετικών περιστατικών και συναφών αυξημένων κινδύνων). Βλ. ενδεικτικά την υπ' αρ. 63/2018 απόφαση Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων, καθώς και την υπ' αρ. 13046/16.06.2017 ανακοίνωση της ΕΛ.ΠΕ. (για την Αττική), τον Ειδικό Κανονισμό Λιμένα Θεσσαλονίκης υπ' αρ.59 (ΦΕΚ 1677Β/17.12.2001) και τον Ειδικό Κανονισμό Λιμένα Θεσσαλονίκης υπ' αρ. 69 (ΦΕΚ Β, 2570/25.05.2022). Η εταιρία «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.» («ΕΛ.ΠΕ.») έχει το δικαίωμα να θέτει προϋποθέσεις για την παροχή των υπηρεσιών των ρυμουλκών σε δεξαμενόπλοια στις ιδιωτικές εγκαταστάσεις της, εφόσον δεν παραβιάζονται οι ελάχιστες απαιτήσεις που τίθενται από τους Κανονισμούς και οι ρυθμίσεις των Λιμενικών Αρχών.

⁸⁰ Αναφορικά με τη διάκριση της σχετικής αγοράς ρυμούλκησης σε επιμέρους υποαγορές βλ. την υπ' αρ. 63/2018 απόφαση της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένος. Βλ. επίσης και Competition Commission (UK), SvitzerWijsmuller A/S / Adsteam Marine Ltd merger inquiry (2007).

55. Αναφορικά με τις ως άνω υπηρεσίες ρυμούλκησης λιμένος, η ζήτηση προέρχεται από τις πλοιοκτήτριες εταιρίες και τους ναυτικούς πράκτορες⁸¹. Η ζήτηση χαρακτηρίζεται από ανελαστικότητα λόγω της υποχρέωσης χρήσης ενός τουλάχιστον ρυμουλκού με ελάχιστες εξαιρέσεις. Η προσφορά προέρχεται από τις εταιρίες παροχής υπηρεσιών ρυμούλκησης και χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη εμποδίων εισόδου, αφενός γιατί απαιτείται κατά την είσοδο σε αυτήν άδεια ρυμουλκού λιμένος και αφετέρου γιατί απαιτείται σημαντική επένδυση κεφαλαίων. Και με τις δύο κατηγορίες πελατών οι συμβάσεις ρυμούλκησης συνάπτονται είτε σε μεμονωμένη βάση, συνήθως αμέσως πριν την είσοδο του πλοίου στον λιμένα (on-the-spot), είτε στο πλαίσιο εμπορικής συνεργασίας, οπότε ο πελάτης αναθέτει συνήθως κατ' αποκλειστικότητα, τη διενέργεια των ρυμουλκίσεων των πλοίων του σε συγκεκριμένη επιχείρηση για ορισμένο ή αόριστο χρόνο.
56. Σε κάθε περίπτωση, η ακριβής οριοθέτηση της σχετικής αγοράς ρυμουλκίσεων λιμένος δεν αποτελεί κρίσιμο στοιχείο για τη νομική αξιολόγηση της υπό κρίση υπόθεσης - σύμπραξης. Και τούτο, διότι κατά πάγια ενωσιακή νομολογία και πρακτική δεν απαιτείται η ακριβής οριοθέτηση της σχετικής αγοράς για την εφαρμογή του άρθρου 101 ΣΛΕΕ, όταν οι κρινόμενες συμφωνίες ή εναρμονισμένες πρακτικές έχουν ως αντικείμενό τους τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού⁸². Συναφώς, δεν απαιτείται, κατ' αρχήν, για τη διαπίστωση παράβασης ειδική οικονομική ανάλυση για τις συνθήκες της οικείας αγοράς, ούτε και για τον προσδιορισμό αυτής⁸³. Η αρχή αυτή μπορεί να εφαρμοστεί αναλογικά και στην περίπτωση του άρθρου 1 του Ν. 3959/2011. Συναφώς, έχει κριθεί ότι δεν είναι η εκάστοτε αρχή ανταγωνισμού που επιλέγει κάθε φορά «κατ' αυθαίρετο» τρόπο τη σχετική αγορά προϊόντων, αλλά οι ίδιες οι συμπράττουσες επιχειρήσεις που επικεντρώνουν την αντί-ανταγωνιστική τους συμπεριφορά σε ορισμένο/-α προϊόν/τα (καθορίζοντας έτσι και το εύρος της σχετικής έρευνας)^{84,85}.
57. Ως εκ τούτου, εκτιμάται ότι η ακριβής οριοθέτηση της σχετικής προϊόντικης αγοράς παρέλκει δεδομένου ότι τα συμπεράσματα της παρούσας δεν θα μεταβάλλονταν υπό οποιονδήποτε εναλλακτικό ορισμό.

III.2 Σχετική Γεωγραφική Αγορά

58. Η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία προσφέρουν ή ζητούν τα σχετικά προϊόντα ή παρέχουν τις σχετικές υπηρεσίες οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού και η οποία μπορεί να διακριθεί από άλλες γειτονικές γεωγραφικές περιοχές (ιδίως λόγω των αισθητά διαφορετικών συνθηκών ανταγωνισμού που επικρατούν σ' αυτές)⁸⁶.

⁸¹ Βλ. ΑΠ 2219/2014 ΕΕμπΔ 2015.394, ΑΠ 159/2018 ΕΕμπΔ 2019.317.

⁸² Βλ. ενδεικτικά Αποφάσεις ΠΕΚ Τ-38/02 Groupe Danone κατά Επιτροπής, σκ. 99, και Τ-48/02 Brouwerij Haacht NV κατά Επιτροπής, σκ. 58 (καθώς και στη σχετική νομολογία που παραπέμπουν).

⁸³ Βλ. απόφαση ΣτΕ 2780/2012, σκ. 4.

⁸⁴ Βλ. απόφαση ΠΕΚ Τ-71/03, Tokai Carbon κατά Επιτροπής, σκ. 90.

⁸⁵ Βλ. και Faull & Nikray «The EU Law of Competition», 3^η έκδοση, παρ. 8.453.

⁸⁶ Βλ. σχετικά Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όσον αφορά τον ορισμό της σχετικής αγοράς για τους σκοπούς του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού (97/С 372/03).

59. Ως σχετική γεωγραφική αγορά για την υπό κρίση υπόθεση, και γενικότερα για την παροχή ρυμουλκικών υπηρεσιών θεωρείται κάθε λιμάνι χωριστά, δεδομένου ότι α) η προσφορά και η ζήτηση ρυμουλκικών υπηρεσιών, η διαθεσιμότητα και τα τεχνικά χαρακτηριστικά των ρυμουλκών, το κόστος ρυμούλκησης, η συχνότητα και η πυκνότητα της θαλάσσιας κυκλοφορίας παρουσιάζουν έντονες διαφορές μεταξύ των ελληνικών λιμένων, ώστε δεν είναι δυνατή η διαμόρφωση ενιαίας και ομοιογενούς αγοράς ρυμουλκικών υπηρεσιών σε εθνικό επίπεδο, β) οι χρήστες της συγκεκριμένης υπηρεσίας, δηλαδή οι πλοιοκτήτριες εταιρίες και οι ναυτικοί πράκτορες επιλέγουν ορισμένο λιμάνι αναλόγως του τόπου προορισμού τους, ο οποίος δεν επιδέχεται υποκατάσταση με κάποιον άλλο, γ) υφίστανται νομικά καθώς και πραγματικά (οικονομικά και τεχνικά) εμπόδια δραστηριοποίησης των εταιριών ρυμούλκησης σε άλλα λιμάνια.
60. Στην υπό κρίση υπόθεση, οι εμπλεκόμενες εταιρίες ανέπτυξαν την καρτελική τους δράση στα λιμάνια της Θεσσαλονίκης, της Αττικής και της Καβάλας και ως εκ τούτου τα λιμάνια αυτά θεωρούνται διακριτές σχετικές γεωγραφικές αγορές.

IV. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

IV.1 Εφαρμοστέες Διατάξεις

61. Το άρθρο 29Α του Ν. 3959/2011, όπως ισχύει, ορίζει ότι:

«Με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού μπορεί να θεσπιστεί διαδικασία διευθέτησης διαφορών για τις επιχειρήσεις που παραδέχονται την αποδιδόμενη σε αυτούς παράβαση των άρθρων 1, 1Α και 2 του παρόντος ή των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με την απόφαση αυτή ρυθμίζονται τα εξής θέματα:

[...]

Σε περίπτωση διευθέτησης της διαφοράς, η Επιτροπή εκδίδει απόφαση κατ' απλοποιημένη διαδικασία, στην οποία, μεταξύ άλλων, βεβαιώνονται η τέλεση της αποδιδόμενης παράβασης, καθώς και το γεγονός της διευθέτησης της διαφοράς, και επιβάλλονται οι ανάλογες κυρώσεις».

62. Περαιτέρω, κατά το άρθρο 52 (1) του Ν.4886/2022, «[μ]έχρι την έκδοση της απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού του άρθρου 29 Α του ν. 3959/2011 (Α' 93) για τη διευθέτηση υποθέσεων, εφαρμόζεται, κατά περίπτωση, η ισχύουσα απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού σχετικά με τους όρους, τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία διευθέτησης διαφορών».

63. Υπενθυμίζεται ότι βάσει του προϊσχύσαντος άρθρου 25Α του Ν. 3959/2011 (νυν άρθρου 29Α), εκδόθηκε από την ΕΑ η υπ' αρ. 628/2016 απόφαση, η οποία τροποποιήθηκε και κωδικοποιήθηκε με την απόφαση ΕΑ 704/2020. Η συγκεκριμένη απόφαση ΕΑ 704/2020 έχει αντικατασταθεί εξ ολοκλήρου από την απόφαση ΕΑ 790/2022^{87 88} (εφεξής «Ανακοίνωση για τη Διαδικασία Διευθέτησης Διαφορών»).

64. Σύμφωνα με την Ανακοίνωση για τη Διαδικασία Διευθέτησης Διαφορών⁸⁹, σκοπός της διαδικασίας διευθέτησης διαφορών είναι η απλοποίηση και επιτάχυνση της διοικητικής διαδικασίας έκδοσης αποφάσεων από την ΕΑ για παραβάσεις του άρθρου 1 του Ν. 3959/2011 ή/και του άρθρου 101 της ΣΛΕΕ, καθώς και ο περιορισμός του αριθμού των προσφυγών που ασκούνται κατά των αποφάσεων της ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου⁹⁰, προκειμένου να παρασχεθεί στην ΕΑ η δυνατότητα να εξετάζει περισσότερες υποθέσεις με τους ίδιους πόρους και με λιγότερη διοικητική επιβάρυνση, να αυξάνει, έτσι, τον αποτρεπτικό χαρακτήρα της δράσης της και να ενισχύει, συγχρόνως, το ενδιαφέρον των πολιτών για την αποτελεσματική και έγκαιρη τιμωρία των παραβατών. Στο πλαίσιο αυτό, στις επιχειρήσεις που συμβάλλουν

⁸⁷ ΦΕΚ 4380/ Β' / 18.08.2022.

⁸⁸ Μέχρι και την ολοκλήρωση των διμερών συσκέψεων ήταν σε ισχύ η απόφαση 704/2020. Η υποβολή των Προτάσεων Διευθέτησης έλαβαν χώρα μετά την θέση σε ισχύ της ΕΑ 790/2022.

⁸⁹ Βλ. Ανακοίνωση, παρ. 2 και 3. Βλ. ακόμα ΕΑ 642/2017, παρ. 6-9, 636/2017, σκ. 6- 9, 721/2020, σκ. 4-7, 748/2021, σκ. 2-5.

⁹⁰ Βλ. ΓενΔικ Τ-456/10, Timab κ.ά. κατά Επιτροπής, Συλλ. 2015 σελ. 296, σκ. 60.

στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της διοικητικής διαδικασίας ενώπιον της ΕΑ⁹¹ μπορεί να επιβάλλονται μειωμένα πρόστιμα⁹². Η συμβολή αυτή λαμβάνει τη μορφή της ειλικρινούς, ανέκκλητης και ανεπιφύλακτης παραδοχής από μέρους της εμπλεκόμενης επιχείρησης της αποδιδόμενης σε αυτή συμμετοχής στην παράβαση και της σχετικής ευθύνης της, καθώς και της παραίτησής της από την άσκηση συγκεκριμένων δικονομικών δικαιωμάτων και δικαιολογεί μείωση του προστίμου που επιβάλλεται από την ΕΑ⁹³.

65. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο της Διαδικασίας Διευθέτησης Διαφορών (εφεξής και «ΔΔΔ») οι επιχειρήσεις για τις οποίες διεξάγονται έρευνες για συμμετοχή σε αντιαναγωνιστικές πρακτικές⁹⁴ και σε βάρος των οποίων έχουν συλλεχθεί αποδεικτικά στοιχεία και έχει στοιχειοθετηθεί παράβαση των άρθρων 1 ή 1Α ή/και 2 του Ν. 3959/2011 ή/και 101 ή/και 102 της ΣΛΕΕ, αναγνωρίζουν ανεπιφύλακτα τη συμμετοχή τους σε αυτή και τη συναφή ευθύνη τους και παραιτούνται, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, από το δικαίωμά τους για πλήρη πρόσβαση στο διοικητικό φάκελο της υπόθεσης και από το δικαίωμα προφορικής ακρόασης κατά τη συζήτηση ενώπιον της ΕΑ^{95,96}.
66. Στην περίπτωση αυτή, η απόφαση διαπίστωσης παράβασης από την ΕΑ κατά το άρθρο 29^Α τελευταίο εδάφιο του Ν. 3959/2011 σε συνδυασμό με το άρθρο 25 παρ. 1⁹⁷ του ίδιου νόμου

⁹¹ Βλ. ΓενΔικ Τ-456/10, Timab κ.ά. κατά Επιτροπής, Συλλ. 2015 σελ. 296, σκ. 65.

⁹² Κατά πάγια ενωσιακή νομολογία, μείωση του προστίμου λόγω συνεργασίας κατά τη διοικητική διαδικασία δικαιολογείται, εάν η συμπεριφορά της επιχείρησης διευκόλυνε την εκ μέρους της Επιτροπής διαπίστωση της παράβασης και, ενδεχομένως, την παύση της (βλ. ΔΕΚ C- 297/98 P, SCA Holding κατά Επιτροπής, Συλλ. 2000, σελ. I-10101, σκ. 36, ΔΕΚ C- 328/05 P, SGL Carbon κατά Επιτροπής, Συλλ. 2007, σελ. I-3921, σκ. 83, και ΠΕΚ 311/94, BPB de Eendracht κατά Επιτροπής, Συλλ. 1998, σελ. 11.29, σκ. 325). Μείωση του προστίμου δικαιολογείται επίσης και στην περίπτωση που επιχείρηση συνδράμει την Επιτροπή στην ευκολότερη διαπίστωση του υποστατού της παράβασης, ιδίως με την εκ μέρους της επιχείρησης αναγνώριση της συμμετοχής της στην παράβαση ή με την μη αμφισβήτηση των πραγματικών ισχυρισμών επί των οποίων θεμελιώνεται η παράβαση (βλ. ΔΕΚ C-298/98 P, Finnboard κατά Επιτροπής, Συλλ. 2000, σελ. I-10157, σκ. 56, 59 και 60, C-57/02 P, Acerinox κατά Επιτροπής, Συλλ. 2005, σελ. 453, σκ. 88). Βλ. επίσης ΕΑ 526/2011, σκ. 2, και Ανακοίνωση ΕΑ-Κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων, παρ. 15.

⁹³ Η μείωση του προστίμου δικαιολογείται ενόψει της συνεργασίας της εμπλεκόμενης επιχείρησης υπό την παραπάνω έννοια. Η ΕΑ, ως ανεξάρτητη διοικητική αρχή με αποκλειστική αρμοδιότητα την εφαρμογή του δικαίου του ανταγωνισμού με την έκδοση εκτελεστών αποφάσεων που υπόκεινται σε δικαστικό έλεγχο, δεν διαπραγματεύεται με τις ελεγχόμενες επιχειρήσεις το ζήτημα της ύπαρξης της παράβασης και της επιβολής της κατάλληλης κύρωσης. Βλ. και Ανακοίνωση Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την διεξαγωγή διαδικασιών διευθέτησης διαφορών ενόψει της έκδοσης αποφάσεων δυνάμει του άρθρου 7 και του άρθρου 23 του Κανονισμού (ΕΚ) αρ. 1/2003 του Συμβουλίου σε περιπτώσεις συμπράξεων (ΕΕ 2008 C 167/1), παρ. 2.

⁹⁴ Πλέον, σύμφωνα με την ισχύουσα σήμερα υπ' αρ. 790/2022 Ανακοίνωση για τη Διαδικασία Διευθέτησης Διαφορών (εκδοθείσα δυνάμει του άρθρου 29Α του Ν. 3959/2011, όπως τροποποιήθηκε με τον Ν. 4886/2022 και ισχύει), η ΔΔΔ προβλέπεται και για τις περιπτώσεις συμμετοχής όχι πλέον μόνο σε οριζόντιες συμπράξεις, αλλά και κάθετες συμπράξεις, κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης και ανακοίνωση μελλοντικών προθέσεων τιμολόγησης προϊόντων και υπηρεσιών μεταξύ ανταγωνιστών των άρθρων 1, 1^Α και 2 του Ν. 3959/2011 και 101, 102 της ΣΛΕΕ.

⁹⁵ Βλ. άρθρο 14 παρ. 2 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ Β' 117/16.1.2013) (εφεξής και «ΚΛΔ»).

⁹⁶ Βλ. αναλυτικά Ανακοίνωση Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την διεξαγωγή διαδικασιών διευθέτησης διαφορών ενόψει της έκδοσης αποφάσεων δυνάμει του άρθρου 7 και του άρθρου 23 του Κανονισμού (ΕΚ) αρ. 1/2003 του Συμβουλίου σε περιπτώσεις συμπράξεων (ΕΕ 2008 C 167/1).

⁹⁷ Η παρ. 1 του άρθρου 25 του Ν. 3959/2011 προβλέπει τις κυρώσεις, πέραν της επιβολής προστίμου, που δύναται να επιβάλει η ΕΑ σε περίπτωση διαπίστωσης παράβασης των άρθρων 1, 2 και 11 του ίδιου νόμου και 101 και

εκδίδεται κατ' απλοποιημένη διαδικασία, αφού έχουν ληφθεί υπόψη οι ισχυρισμοί, νομικοί και πραγματικοί, και οι θέσεις των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων, όπως υποβλήθηκαν στο πλαίσιο της ΔΔΔ. Με την ίδια απόφαση προβλέπεται η επιβολή προστίμου⁹⁸ στις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις, κατά το άρθρο 25 παρ. 1 του Ν. 3959/2011 και σύμφωνα με την Ανακοίνωση της ΕΑ-Κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων, μειωμένου κατά ποσοστό 15% λόγω υπαγωγής της υπόθεσης στην ΔΔΔ.

IV.2 Υπαγωγή στην Κρινόμενη Υπόθεση

IV.3 Εκκίνηση διαδικασίας διευθέτησης - Εκτίμηση της ΕΑ

67. Με βάση το ως άνω θεσμικό πλαίσιο και σε συνέχεια των μέτρων έρευνας της Υπηρεσίας, όπως προαναφέρθηκε, οι κοινοπραξίες «ΒΕΡΝΙΚΟΣ – ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ», «ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΑ ΡΥΜΟΥΛΑΚΑ (MED TUGS)», «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ – ΖΟΥΡΟΣ ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ & ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ (PRO – TUGS)», «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΜΕΓΑΤUGS ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ – ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ» και «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΠΕΙΡΑΙΑ ΖΟΥΡΟΥ ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ» εκδήλωσαν εγγράφως το ενδιαφέρον τους για διερεύνηση της δυνατότητας υπαγωγής τους στη ΔΔΔ και κατέθεσαν σχετικό αίτημα⁹⁹ κατά τα ανωτέρω αναφερόμενα, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην παρ. 14 της Ανακοίνωσης για τη Διαδικασία Διευθέτησης Διαφορών.
68. Σε συνέχεια των εν λόγω αιτημάτων, η ΕΑ έκρινε ομόφωνα ότι η παρούσα υπόθεση είναι πρόσφορη και μπορεί να υπαχθεί στη ΔΔΔ, καθώς πληροί τα κριτήρια υπαγωγής σε αυτή¹⁰⁰. Προς τούτο, στο πλαίσιο άσκησης της διακριτικής της ευχέρειας για την υπαγωγή υποθέσεων σε διαδικασία διευθέτησης, η ΕΑ συνεκτίμησε, ιδίως, την ειλικρινή πρόθεση των ενδιαφερομένων μερών να υπαχθούν στη διαδικασία διευθέτησης διαφορών, τον αριθμό των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων που αιτούνταν την υπαγωγή τους σε διαδικασία διευθέτησης, τη φύση της εν λόγω παράβασης ως οριζόντια αντι-ανταγωνιστική σύμπραξη ιδιαίτερης σοβαρότητας (σύμπραξη καρτελικής φύσης), το βαθμό αμφισβήτησης των πραγματικών περιστατικών, της νομικής τους αξιολόγησης και της συμμετοχής και ευθύνης έκαστης των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων και τον προσδοκώμενο βαθμό επίτευξης διαδικαστικής αποτελεσματικότητας, ο οποίος κρίθηκε εν προκειμένω αισθητά μεγάλος.
69. Στο πλαίσιο αυτό ανέθεσε την υπόθεση στην Εισηγήτρια Μαρία Ιωαννίδου¹⁰¹, την οποία και εξουσιοδότησε να διερευνήσει την ειλικρινή πρόθεση για εκδήλωση ενδιαφέροντος για υπαγωγή στη ΔΔΔ των λοιπών ελεγχόμενων μερών και να διεξάγει διμερείς συσκέψεις με όλες

102 της ΣΛΕΕ. Οι εν λόγω διατάξεις τυγχάνουν εφαρμογής και σε περίπτωση υπαγωγής μίας υπόθεσης στη διαδικασία διευθέτησης διαφορών.

⁹⁸ Η ΕΑ δύναται στο πλαίσιο της διαδικασίας διευθέτησης διαφορών να επιβάλει κατά τη διακριτική της ευχέρεια και τις λοιπές προβλεπόμενες στο άρθρο 25 παρ. 1 του Ν. 3959/2011 κυρώσεις.

⁹⁹ Βλ. σχετικά ενότητα I.3 ανωτέρω.

¹⁰⁰ Βλ. Πρακτικό Συνεδρίασης 48/28.04.2022 και Ανακοίνωση για τη Διαδικασία Διευθέτησης Διαφορών, ενότητα II, παρ. 6-9 και 31.

¹⁰¹ Βλ. Πρακτικό Συνεδρίασης 48/28.04.2022.

τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις προς τυχόν διευθέτηση της υπόθεσης βάσει της παρ. 18 της Απόφασης ΕΑ 704/2020.

70. Εν συνεχεία, η Εισηγήτρια, προκειμένου να διερευνήσει την ειλικρινή βούληση και των λοιπών ελεγχόμενων κοινοπραξιών/ναυτικών εταιριών να υπαχθούν σε Διαδικασία Διευθέτησης Διαφορών, ενημέρωσε τις επιχειρήσεις αυτές σχετικά με τη δυνατότητα εκδήλωσης ενδιαφέροντος για υπαγωγή στη ΔΔΔ στη συγκεκριμένη υπόθεση. Ειδικότερα, κάλεσε τις ελεγχόμενες κοινοπραξίες/ναυτικές εταιρίες, οι οποίες δεν είχαν υποβάλει σχετικό αίτημα υπαγωγής σε ΔΔΔ, τάσσοντας προθεσμία 10 ημερών, να εκφράσουν γραπτώς τη σχετική πρόθεσή τους¹⁰², οι οποίες και ανταποκρίθηκαν εμπρόθεσμα με την υποβολή σχετικών αιτημάτων¹⁰³.

IV.3.1 Διμερείς συσκέψεις

71. Ακολούθησαν, οι διμερείς συσκέψεις μεταξύ της Εισηγήτριας και των αρμόδιων στελεχών της ΓΔΑ με κάθε ένα από τα αιτούντα τη διευθέτηση ενδιαφερόμενα μέρη¹⁰⁴, κατόπιν σχετικής πρόσκλησης των μερών, κατά τη διάρκεια των οποίων ενημερώθηκαν σχετικά με τα σημαντικότερα στοιχεία της υπόθεσης, δηλαδή κυρίως για τα ελεγχόμενα πραγματικά περιστατικά και το νομικό χαρακτηρισμό τους στο πλαίσιο διαπίστωσης της παράβασης, για τη βαρύτητα και τη διάρκεια της εξεταζόμενης οριζόντιας σύμπραξης, τα κύρια αποδεικτικά στοιχεία, στα οποία βασίζονται οι αιτιάσεις της Εισηγήτριας και της ΓΔΑ, κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στην παράγραφο 20 της Ανακοίνωσης, περιλαμβανομένου του υπολογισμού του εύρους του προστίμου για έκαστη από τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις¹⁰⁵. Κατά τη διάρκεια των διμερών συσκέψεων, κάθε ενδιαφερόμενο μέρος γνωστοποίησε και ανέπτυξε επαρκώς τους νομικούς και πραγματικούς ισχυρισμούς του και τις απόψεις του επί της αποδιδόμενης σε αυτό παράβασης.

IV.3.2 Υποβολή προτάσεων διευθέτησης

72. Με το πέρας των ως άνω διμερών συσκέψεων, και καθώς διαπιστώθηκε ότι έχει επέλθει επαρκής βαθμός συναντίληψης αναφορικά με τα πραγματικά περιστατικά, το νομικό τους

¹⁰² Βλ. άρθρα 15 και 16 της Ανακοίνωσης.

¹⁰³ «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ – ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΒΕΡΝΙΚΟΣ ΖΟΥΡΟΣ» (ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΖΟΥΡΟΣ) υπ' αρ. πρωτ. [...] αίτημα, «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΑ - ΡΥΜΟΥΛΚΑ» υπ' αρ. πρωτ. [...] αίτημα, «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΑ ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ – ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ» υπ' αρ. πρωτ. [...] αίτημα, «ΒΕΡΝΙΚΟΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ – ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ» υπ' αρ. πρωτ. [...] και [...] αίτημα (αφορούν στις δηλώσεις ενδιαφέροντος των ναυτικών εταιριών «ΚΑΜΑΡΕΣ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και «ΒΗΤΑ Α ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», μελών της Κ/Ξ ΒΕΡΝΙΚΟΣ που δραστηριοποιούνται στη Θεσσαλονίκη), «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ ΖΟΥΡΟΥ» υπ' αρ. πρωτ. [...] αίτημα, «ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΑ Ι ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» υπ' αρ. πρωτ. [...] αίτημα, «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ – ΖΟΥΡΟΣ ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ & ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ» (PRO – TUGS) υπ' αρ. πρωτ. [...] αίτημα, «ΒΕΡΝΙΚΟΣ – ΚΑΡΑΠΠΕΡΗΣ – ΛΥΜΠΟΥΣΑΚΗΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ» (AEGEAN TUGS) υπ' αρ. πρωτ. [...] αίτημα και «ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΑ ΡΥΜΟΥΛΚΑ» (MED TUGS) υπ' αρ. πρωτ. [...] αίτημα.

¹⁰⁴ Διμερείς συσκέψεις πραγματοποιήθηκαν στις 23, 24, 28 και 30 Ιουνίου 2022 και στις 14 και 19 Ιουλίου 2022.

¹⁰⁵ Βλ. Ανακοίνωση ΕΑ της 13.07.2022 (βλ. σχετικό δελτίο τύπου στην ιστοσελίδα της ΕΑ) αναφορικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων σε συνέχεια της τροποποίησης του Ν. 3959/2011 (με το Ν. 4886/2022), βάσει των διατάξεων των άρθρων 25 και 25B του ως άνω νόμου.

χαρακτηρισμό, τη βαρύτητα και τη χρονική διάρκεια των παραβάσεων, το βαθμό απόδειξης των αιτιάσεων βάσει των αποδεικτικών στοιχείων και τον υπολογισμό του εύρους του προστίμου για κάθε ένα ενδιαφερόμενο μέρος, η Εισηγήτρια ενημέρωσε συνοπτικά τις επιχειρήσεις που συμμετείχαν στη διαδικασία για τα ως άνω αποτελέσματα των διεξαχθεισών διμερών συσκέψεων και τις κάλεσε να υποβάλουν Πρόταση Διευθέτησης Διαφοράς (εφεξής και «ΠΔΔ»). Προτάσεις Διευθέτησης Διαφοράς υπεβλήθησαν από το σύνολο των συμμετεχόντων στις εξεταζόμενες εν προκειμένω παραβατικές πρακτικές, ήτοι από τις ακόλουθες κοινοπραξίες/ναυτικές εταιρίες:

1. «ΒΕΡΝΙΚΟΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ – ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ»¹⁰⁶
2. «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΑ - ΡΥΜΟΥΛΚΑ»¹⁰⁷
3. «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΑ ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ – ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ», «ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΑ Ι ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΜΕΓΑΤUGS ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ»¹⁰⁸
4. «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ ΖΟΥΡΟΥ»^{109,110}
5. «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ – ΖΟΥΡΟΣ ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ & ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ» (PRO – TUGS)¹¹¹
6. «ΒΕΡΝΙΚΟΣ – ΚΑΡΑΠΠΕΡΗΣ – ΛΥΜΠΟΥΣΑΚΗΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ» (AEGEAN TUGS)¹¹²
7. «ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΑ ΡΥΜΟΥΛΚΑ» (MED TUGS)¹¹³
8. «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ – ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΒΕΡΝΙΚΟΣ ΖΟΥΡΟΣ» (ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΖΟΥΡΟΣ)¹¹⁴
9. «ΒΕΡΝΙΚΟΣ ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ» (ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ)¹¹⁵

73. Η ΠΔΔ έκαστου εκ των εμπλεκόμενων μερών περιλάμβανε τα προβλεπόμενα στην παρ. 27 της σχετικής Ανακοίνωσης ήτοι, (α) ανεπιφύλακτη παραδοχή με σαφείς όρους που δεν επιδέχονται παρερμηνείας της συμμετοχής του στις παραβάσεις του άρθρου 1 του Ν. 3959/2011 και 101 ΣΛΕΕ, σύμφωνα με τα συμπεράσματα των διμερών συσκέψεων που διεξήχθησαν μεταξύ της

¹⁰⁶ Βλ. υπ' αρ. πρωτ. [...] Πρόταση της ΒΕΡΝΙΚΟΣ. Την Πρόταση της ΒΕΡΝΙΚΟΣ συνυπέγραψαν όλες οι ναυτικές εταιρίες μέλη της, μεταξύ των οποίων και η ΚΑΜΑΡΕΣ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και η ΒΗΤΑ Α ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ.

¹⁰⁷ Βλ. υπ' αρ. πρωτ. [...] Πρόταση.

¹⁰⁸ Από κοινού υπ' αρ. πρωτ. [...] Πρόταση. Βλ. σχετικά και παράγραφο 162.

¹⁰⁹ Βλ. υπ' αρ. πρωτ. [...] Πρόταση.

¹¹⁰ Σημειώνεται ότι η ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΠΕΙΡΑΙΑ ΖΟΥΡΟΥ ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ δεν συμμετείχε στις διμερείς συσκέψεις και δεν υπέβαλε αυτοτελώς ΠΔΔ, αλλά συνυπέγραψε την Πρόταση της ΖΟΥΡΟΣ.

¹¹¹ Βλ. υπ' αρ. πρωτ. [...] Πρόταση.

¹¹² Βλ. υπ' αρ. πρωτ. [...] Πρόταση.

¹¹³ Βλ. υπ' αρ. πρωτ. [...] Πρόταση.

¹¹⁴ Βλ. υπ' αρ. πρωτ. [...] Πρόταση.

¹¹⁵ Βλ. υπ' αρ. πρωτ. [...] Πρόταση.

Εισηγήτριας και εκάστου εμπλεκόμενου μέρους, καθώς και της ευθύνης που συνεπάγεται η συμμετοχή του στις εν λόγω παραβάσεις, οι οποίες περιγράφονται συνοπτικά αναφορικά με το αντικείμενό τους, τα κύρια πραγματικά περιστατικά, τον νομικό χαρακτηρισμό τους συμπεριλαμβανομένου του ρόλου εκάστου μέρους, την ενδεχόμενη εφαρμογή τους και τη διάρκεια συμμετοχής εκάστου μέρους σε αυτές, (β) αποδοχή της μεθοδολογίας υπολογισμού του προστίμου, καθώς και του ανώτατου ύψους που μπορεί να επιβληθεί από την ΕΑ, σύμφωνα με το αποτέλεσμα των διμερών συσκέψεων, (γ) επιβεβαίωση ότι το κάθε ενδιαφερόμενο μέρος έχει ενημερωθεί επαρκώς σχετικά με τις αποδιδόμενες σε αυτό παραβάσεις και ότι του παρασχέθηκαν επαρκείς δυνατότητες να γνωστοποιήσει και να θεμελιώσει τους ισχυρισμούς του, νομικούς και πραγματικούς, κατά τη διεξαγωγή των διμερών συσκέψεων ενώπιον του Εισηγητή, (δ) επιβεβαίωση ότι είχε δυνατότητα πρόσβασης κατά περίπτωση στα αποδεικτικά στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης, που είχαν ληφθεί υπόψη για τη στοιχειοθέτηση των αποδιδόμενων σε αυτό παραβάσεων, (ε) δήλωση παραίτησης από το δικαίωμα να λάβει περαιτέρω ή και πλήρη πρόσβαση στο διοικητικό φάκελο της υπόθεσης και από το δικαίωμα προφορικής ακρόασης ενώπιον της ΕΑ, υπό την επιφύλαξη ότι η παρούσα Εισήγηση διευθέτησης θα απηχεί την πρόταση διευθέτησής του και ότι η ΕΑ θα αποδεχθεί με την απόφασή της την Πρόταση Διευθέτησης Διαφοράς εκάστου εμπλεκόμενου μέρους, (στ) δήλωση παραίτησης από κάθε αμφισβήτηση της αρμοδιότητας της ΕΑ ή/και της εγκυρότητας της διαδικασίας που ακολουθείται για την επιβολή σε βάρος του προστίμου στο πλαίσιο της ΔΔΔ, υπό την προϋπόθεση ότι η Εισήγηση Διευθέτησης θα απηχεί την Πρόταση Διευθέτησης Διαφοράς και ότι η ΕΑ θα την αποδεχθεί με απόφασή της.

74. Η υποβολή της ΠΔΔ κάθε εμπλεκόμενου μέρους έγινε υπό την επιφύλαξη ότι το πρόστιμο που θα επιβληθεί από την ΕΑ σε αυτό δε θα ξεπερνά το ανώτατο ποσό, το οποίο κάθε μέρος έχει αποδεχθεί για τις αποδιδόμενες σε αυτό παραβάσεις.
75. Η παράθεση των γεγονότων και η νομική αξιολόγηση που ακολουθεί θεμελιώνεται σε συσχέτιση, συνδυαστική ερμηνεία και συνολική αξιολόγηση των στοιχείων του φακέλου της υπόθεσης και λαμβάνει υπόψη της την ανεπιφύλακτη και ρητή παραδοχή από τα εμπλεκόμενα μέρη που υπέβαλαν ΠΔΔ των πραγματικών περιστατικών, του νομικού χαρακτηρισμού τους, της συμμετοχής εκάστης στις παραβάσεις που διαπιστώνονται και της ευθύνης εκάστης από την τέλεση των εν λόγω παραβάσεων.
76. Περαιτέρω, τα μέρη δηλώνουν και αποδέχονται ότι δεν έχει παραγραφεί η εξουσία της ΕΑ να επιβάλει κυρώσεις για τις εξεταζόμενες παραβάσεις και ότι οι αντιανταγωνιστικές συμφωνίες δεν δύναται να τύχουν απαλλαγής, κατά τα προβλεπόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 1 του Ν. 3959/2011 και στην παρ. 3 του άρθρου 101 ΣΛΕΕ, καθότι δεν πληρούνται οι σχετικές σωρευτικές προϋποθέσεις. Τέλος, αναγνωρίζουν ότι οι εξεταζόμενες συμπράξεις δεν συνιστούν επιτρεπόμενη συνεργασία κατά την έννοια των εθνικών και ενωσιακών κανόνων του ανταγωνισμού για τις περιστάσεις της κρινόμενης υπόθεσης, αλλά εξ αντικειμένου παραβάσεις¹¹⁶.

¹¹⁶ Τα μέρη στις Προτάσεις τους αναφέρονται επίσης στις διαδικαστικές εγγυήσεις της Ανακοίνωσης Διευθέτησης Διαφορών (άρθρο 49 της υπ' αρ. 790/2020 Απόφασης ΕΑ) και στις διατάξεις των άρθρων 6 παρ. 5 και 7 παρ. 1

77. Ειδικά για την MED TUGS επισημαίνεται εν προκειμένω ότι, σε συνέχεια συζητήσεων κατά τις διμερείς συσκέψεις αναφορικά με το άρθρο 2.2. του καταστατικού της,¹¹⁷ δεδομένου ότι από τη διατύπωσή του διαφαίνεται περιοριστικός του ανταγωνισμού σκοπός, δόθηκαν σχετικές διευκρινίσεις ως προς το πραγματικό νόημα αυτού, αλλά και την εφαρμογή του στην πράξη. Ακολούθως, η MED TUGS αποδέχθηκε να προβεί σε αναδιατύπωση του όρου αυτού, προκειμένου να εξαλειφθεί κάθε ανησυχία σχετικά με τυχόν περιοριστικό του ανταγωνισμού περιεχόμενο.
78. Στο πλαίσιο αυτό η MED TUGS με την Πρότασή της διευκρινίζει ότι «... η κατ' άρθρο 2.2(iii) του Καταστατικού εξαίρεση της σύμβασης [...] από το αντικείμενο δραστηριότητας και τους σκοπούς της Κοινοπραξίας αφορούσε μόνο τη σύμβαση [...], η οποία βρισκόταν σε ισχύ κατά την ημερομηνία σύστασης της Κοινοπραξίας».
79. Ακολούθως δηλώνει ότι, προς αποφυγή οιασδήποτε παρερμηνείας, και εφόσον η ΕΑ το κρίνει αναγκαίο, η Κοινοπραξία θα αναλάβει την αναδρομική τροποποίηση του άρθρου 2.2 του Καταστατικού ως ακολούθως: «[τ]α μέλη ρητά συμφωνούν πως παρεχόμενες από μη ενταγμένα στην παρούσα Κοινοπραξία Ρυμουλκά πλοιοκτητριών συμφερόντων [...], που αφορούν [...] στην εξυπηρέτηση πλοίων που προβλέπει η σύμβαση [...], η οποία βρίσκεται σε ισχύ κατά την ημερομηνία σύστασης της Κοινοπραξίας και για την περίοδο έως τη λήξη της, δεν εμπίπτουν στις δραστηριότητες και στους σκοπούς της παρούσας Κοινοπραξίας».

του ν. 4529/2018 (Ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας 2014/104/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Νοεμβρίου 2014, σχετικά με ορισμένους κανόνες που διέπουν τις αγωγές αποζημίωσης βάσει του εθνικού δικαίου για παραβάσεις των διατάξεων του δικαίου ανταγωνισμού των κρατών μελών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλες διατάξεις (ΦΕΚ Α1 56/23.03.2018), καθώς και στην κατ' άρθρο 44 παρ. 3^α του ν. 3959/2011 άρση του αξιοποίνου λόγω της υπαγωγής σε διαδικασία διευθέτησης διαφορών. Η PRO TUGS, η Κοινοπραξία ΖΟΥΡΟΥ, η Κοινοπραξία ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ/ ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΑ / MEGATUGS και η Κοινοπραξία ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΖΟΥΡΟΣ δηλώνουν μάλιστα ότι οι Προτάσεις τους υποβάλλονται «έχοντας υπόψη ότι ισχύει για την παρούσα Διαδικασία Διευθέτησης η διατύπωση της διάταξη του άρθρου 44 παρ. 3α όπως αυτή διατυπώθηκε στο ν. 3959/2011 βάσει της διάταξης του άρθρου 235 παρ. 1 του ν. 4635/2019, ήτοι προ της αναθεώρησης του άρθρου 44 από το ν. 4886/2022».

¹¹⁷ Βλ. σχετικά ενότητα Π.8 ανωτέρω.

V. ΒΑΣΙΚΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ/ΕΠΙΔΕΙΧΘΕΝΤΑ ΕΓΓΡΑΦΑ/ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

V.1 Λιμένας Θεσσαλονίκης

80. Η παρούσα ενότητα καταλαμβάνει την περιγραφή των βασικών ευρημάτων της υπόθεσης, τα οποία επιδείχθηκαν στα μέρη, έγιναν αποδεκτά από αυτά κατά τις διμερείς συσκέψεις στο πλαίσιο της διαδικασίας διευθέτησης και τις υποβληθείσες προτάσεις διευθέτησης, και συγκροτούν τα κρίσιμα πραγματικά περιστατικά για τη στοιχειοθέτηση της παράβασης στον λιμένα Θεσσαλονίκης. Σύμφωνα με τα εν λόγω ευρήματα, η εξεταζόμενη καρτελική σύμπραξη είναι ενιαία κατά τον σχεδιασμό της, αφορώσα κατά περιεχόμενο αφενός την κατανομή της αγοράς ρυμουλκήσεων εμπορικών πλοίων στον λιμένα Θεσσαλονίκης και τον διαμοιρασμό των σχετικών εσόδων σε σταθερή βάση, με γνώμονα τη δυναμικότητα στην αγορά των εκάστοτε συμμετεχόντων στην παράβαση μερών, ανά εγκατάσταση και ανά είδος πλοίου, και αφετέρου τον καθορισμό από τους συμμετέχοντες των προσφερόμενων στους πελάτες τους εκπτώσεων (τιμών). Επιπλέον, η εξεταζόμενη καρτελική σύμπραξη είναι διαρκής, εκτεινόμενη από τον Αύγουστο του 2016 έως και την 30.09.2019¹¹⁸. Βάσει των διαφορετικών συμμετεχόντων στην εξεταζόμενη σύμπραξη, η συνολική διάρκεια διακρίνεται σε τρεις υποπεριόδους:

- i. **Α΄ περίοδος Αύγουστος 2016 έως 11.04.2017**, κατά την οποία συμμετέχοντες στην καρτελική σύμπραξη είναι οι: α) «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ – ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΒΕΡΝΙΚΟΣ ΖΟΥΡΟΣ» (ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΖΟΥΡΟΣ), β) «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΑ - ΡΥΜΟΥΛΚΑ» (ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ) και γ) «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΑ ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ – ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ» (ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ)
- ii. **Β΄ περίοδος 12.04.2017 έως 15.03.2018**, κατά την οποία συμμετέχοντες στην καρτελική σύμπραξη είναι οι: α) «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ ΖΟΥΡΟΥ» (ΖΟΥΡΟΣ), β) «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΑ - ΡΥΜΟΥΛΚΑ» (ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ), γ) «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΑ ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ – ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ» (ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ), και δ) «ΒΕΡΝΙΚΟΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ – ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ» (ΒΕΡΝΙΚΟΣ)

¹¹⁸ Ητοι την ημερομηνία διεξαγωγής της ευρείας κλίμακας αστυνομικής επιχείρησης για αδικήματα που σχετίζονται με την παροχή υπηρεσιών ρυμούλκησης στον λιμένα Θεσσαλονίκης, η οποία στάθηκε η αφορμή για την έναρξη της αυτεπάγγελτης έρευνας της ΕΑ στην αγορά παροχής υπηρεσιών ρυμούλκησης πλοίων. Βλ. ενότητα I.1

- iii. Γ' περίοδος 16.03.2018 έως 30.09.2019, κατά την οποία συμμετέχοντες στην καρτελική σύμπραξη είναι οι α) «ΒΕΡΝΙΚΟΣ ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ» (ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ), β) «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ ΖΟΥΡΟΥ» (ΖΟΥΡΟΣ) γ) «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΑ ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ – ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ» και «ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΑ Ι ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» (από κοινού ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ)

V.1.1 Α' περίοδος: Αύγουστος 2016 έως 11.04.2017

81. Το πρώτο στοιχείο της παράβασης αφορά έγγραφο με ιδιόχειρες σημειώσεις¹¹⁹ στο οποίο αναγράφεται «ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ», και από κάτω «ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΠΡΟΤΙΜΟΛΟΓΙΑ ΒΖ ΔΙΑΦΟΡΑ 5.000», και πιο κάτω «ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΔΙΑΦΟΡΑ 10.000». Στο τέλος έχουν τεθεί δύο χειρόγραφες υπογραφές. Στη συνέχεια αναγράφεται «ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ» και από κάτω «ΣΥΜΦΩΝΑ με ΒΖ ΠΡΟΤΙΜΟΛΟΓΙΑ Η ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΙΝΑΙ: 18.000€» «ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΠΡΟΤΙΜΟΛΟΓΙΑ Η ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΙΝΑΙ 30.000 €» και ομοίως από κάτω έχουν τεθεί δύο χειρόγραφες υπογραφές¹²⁰.
82. Επίσης, ανευρέθηκε εικόνα χειρόγραφης σημείωσης¹²¹, η οποία έχει ως τίτλο «ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2016» και αναγράφει: «- Ο ΒΖ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΒΖ ΕΙΝΑΙ ΠΑΝΩ 5.000 € ΑΠΟ ΤΟ 50% ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΤΖΙΡΟΥ» «-ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟ, Ο ΒΖ ΕΙΝΑΙ ΠΑΝΩ 20.000 € ΑΠΟ ΤΟ 50% ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΤΖΙΡΟΥ». Στο κάτω μέρος της σημείωσης έχουν τεθεί δύο υπογραφές (ίδιες με τις ως άνω υπογραφές) και αναγράφεται η ημερομηνία «4/11/2016»¹²².
83. Στα κυριότερα ευρήματα αυτής της περιόδου περιλαμβάνονται πίνακες excel¹²³, οι οποίοι απεικονίζουν τον τρόπο κατανομής των ρυμουλκικών υπηρεσιών μεταξύ των τότε δραστηριοποιούμενων σχημάτων, (ΒΖ) ΒΕΡΝΙΚΟΣ - ΖΟΥΡΟΣ, (S) ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ, (M) ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ. Οι πίνακες αυτοί αποτυπώνουν κατανομή μεριδίων και εσόδων, ανά τύπο πλοίου (M/V, C/V) και ανά θαλάσσιο χώρο προορισμού (NISIDA, OLD ECO, NEW ECO, OLD JET, NEW JET), αλλά και στο σύνολο, μεταξύ των ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ, ΒΕΡΝΙΚΟΣ – ΖΟΥΡΟΣ και ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ. Δεξιά των συνόλων καταγράφονται χρεωστικά και πιστωτικά υπόλοιπα για τη διαμόρφωση των μεριδίων στο 25% για τους ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ και ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ και 50% για την ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΖΟΥΡΟΣ¹²⁴. Στις 11.04.2017 η κοινοπραξία ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΖΟΥΡΟΣ τίθεται σε εκκαθάριση, και όπως αποτυπώνεται στον πίνακα με ημερομηνία 12.04.2017 με τη χειρόγραφη σημείωση «Νέα αρχή», τίθεται μία νέα αρχή στον τρόπο κατανομής των ρυμουλκίσεων και των εσόδων μεταξύ των μερών της σύμπραξης, με

¹¹⁹ [...].

¹²⁰ [...].

¹²¹ [...].

¹²² [...].

¹²³ [...].

¹²⁴ [...].

διακριτό υπολογισμό μεταξύ των ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ, ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ, ΒΕΡΝΙΚΟΣ, ΖΟΥΡΟΣ, όπως εκτίθεται αναλυτικά στην ακόλουθη ενότητα¹²⁵.

V.1.2 Β' περίοδος: 12.04.2017 έως 15.03.2018

84. Η ημερομηνία έναρξης της Β' περιόδου είναι η επόμενη της ημερομηνίας θέσης σε εκκαθάριση της κοινοπραξίας ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΖΟΥΡΟΣ, ήτοι η 12.04.2017, και λήξης της, η προηγούμενη της ημερομηνίας έναρξης των εργασιών της κοινοπραξίας «ΒΕΡΝΙΚΟΣ ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ-ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ» και συγκεκριμένα η 15.03.2018.
85. Για αυτή την περίοδο αποτυπώνονται σε πίνακα-excel οι συνολικοί κύκλοι εργασιών για τις τέσσερις εταιρίες από τον Μάιο του 2017 έως τον Μάρτιο του 2018, με υπολογισμό των αποκλίσεων από το 25% και των πιστωτικών/χρεωστικών υπολοίπων όπως αυτά αποτυπώνονται με θετικό ή αρνητικό πρόσημο. Συγκεκριμένα, ο πίνακας αυτός φέρει τον τίτλο «ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΑΠΟ 01/05/2017 (ΜΑΙΟ) ΕΩΣ ΚΑΙ 31/03/2018 (ΜΑΡΤΙΟ)». Στις κάθετες στήλες του αναγράφονται οι τέσσερις εταιρίες [SPANOPOULOS – MEGALOCHARI – ZOUROS – VERNICOS] και στις οριζόντιες στήλες του, χρηματικά ποσά που αντιστοιχούν στις κατηγορίες «ΑΠΟΚΛΙΣΗ ΑΠΟ 25%», «ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΡΟΣ SPANOPOULO», «ΥΠΟΛΟΙΠΟ NORIENT ΠΡΟΣ MEGATUGS» και «ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΡΟΣ VERNICO»¹²⁶.
86. Αντίστοιχα, εντοπίστηκαν επιπλέον αρχεία εικόνων που περιέχουν πίνακες, στους οποίους αποτυπώνονται τα έσοδα κάθε μίας εκ των τεσσάρων εταιριών, σε χρηματικά ποσά και σε ποσοστά, είτε για έναν ορισμένο μήνα, είτε για μεγαλύτερα χρονικά διαστήματα (σύνολο κάποιων μηνών). Στο αριστερό μέρος των πινάκων αναγράφεται το χρηματικό ποσό που αντιστοιχεί στον συνολικό τζίρο και των τεσσάρων εταιριών μαζί (100%), το οποίο διαιρείται διά του τέσσερα και προκύπτει το χρηματικό ποσό που πρέπει να λάβει η κάθε εταιρία. Το συνολικό χρηματικό ποσό αναγράφεται ακριβώς κάτω από τα έσοδα της κάθε εταιρίας για την περίοδο που αφορά ο πίνακας, και αφαιρείται από αυτά, και ακολούθως αναγράφεται το χρηματικό ποσό κατά το οποίο τα έσοδα κάθε εταιρίας υπερβαίνουν ή υπολείπονται του αναλογούντος ποσού (25%). Τέλος, στο κάτω μέρος των πινάκων αναγράφεται η επωνυμία της κάθε εταιρίας [MEGATUGS – SPANOPOULOS – VERNICOS – ZOUROS] και έχουν τεθεί χειρόγραφες υπογραφές για λογαριασμό αυτών¹²⁷.
87. Ομοίως, εντοπίστηκαν πίνακες-αρχεία εικόνων στους οποίους αποτυπώνονται ανά τύπο πλοίου (M/V, C/V) και ανά θαλάσσιο χώρο προορισμού (NISIDA, OLD ECO, NEW ECO, OLD JET, NEW JET) κατανομή μεριδίων και εσόδων, διακριτά και συνολικά μεταξύ των εταιριών ΒΕΡΝΙΚΟΣ, ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ, ΖΟΥΡΟΣ, ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ. Δεξιά της στήλης των συνόλων αποτυπώνεται το 25% της κατανομής. Στο άνω δεξί μέρος του Πινάκων καταγράφεται χειρόγραφα ότι «ΣΥΜΦΩΝΗΘΗΚΕ» [ενν. η κατανομή]¹²⁸.

¹²⁵ [...].

¹²⁶ [...].

¹²⁷ [...].

¹²⁸ [...].

88. Επιπλέον, ανευρέθηκε έγγραφο¹²⁹ με τίτλο «Υπόμνηση Συμφωνίας» μεταξύ των ΒΕΡΝΙΚΟΣ, ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ, ΖΟΥΡΟΣ, ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ενδεικτικά με τις εξής αναφορές: «ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 07/02/2018, ΘΕΣΗ ΣΕ ΙΣΧΥ: 01/07/2018, ΚΑΤΑΤΜΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ: 25% σε κάθε Όμιλο, ανά εγκατάσταση/είδος εργασίας από τις συμπεριλαμβανόμενες, ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΟΡΘΩΣΗΣ ΑΠΟΚΛΙΣΕΩΝ: οι οποίες προκύπτουν από την παρακολούθηση στοιχείων ή στις επικοινωνίες των υπευθύνων».
89. Περαιτέρω, εντοπίστηκε ντοσιέ με τίτλο «[α]πό Μάιο 2017 (Λιμάνι) LIMANI TOTAL»¹³⁰. Το εν λόγω ντοσιέ περιέχει πίνακες 55 σελίδων επιμερισμού του συνολικού τζίρου μεταξύ των εταιριών «MEGATUGS», «SPANOPOULOS», «VERNICOS», «ZOUROS», ανά μήνα, κατά το χρονικό διάστημα από τον μήνα Μάιο του έτους 2017 έως και τον μήνα Νοέμβριο του έτους 2018 βάσει της κατανομής του 25% ανά εταιρία. Από τους ανωτέρω πίνακες προκύπτει η ισομερής κατανομή των έργων μεταξύ των τεσσάρων εταιριών κατά 25% έκαστη. Μετά το πέρας κάθε μήνα όπως αποτυπώνεται στους πίνακες που εντοπίστηκαν, τα μέλη της σύμπραξης προέβαιναν σε συνεννοήσεις με σκοπό τον απολογισμό της κατανομής του μηνιαίου κύκλου εργασιών των παρεχόμενων ρυμουλκικών υπηρεσιών. Στη συνέχεια, πραγματοποιούνταν σύγκριση του συμφωνηθέντος ποσοστού (25%) με το πραγματικό μερίδιο που τελικά είχε λάβει το κάθε μέρος και κατέγραφαν το «χρεωστικό» ή «πιστωτικό» υπόλοιπο που προέκυπτε με σκοπό την τήρηση των συμφωνηθέντων.

V.1.3 Γ' περίοδος: 16.03.2018 έως 30.09.2019

90. Η ημερομηνία έναρξης της Γ' περιόδου είναι η ημερομηνία έναρξης των εργασιών της κοινοπραξίας ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ και συγκεκριμένα η 16.03.2018, και λήξη της η 30.09.2019.
91. Το προαναφερόμενο ντοσιέ με τίτλο «[α]πό Μάιο 2017 (Λιμάνι) LIMANI TOTAL» περιέχει πίνακες, οι οποίοι αφορούν επιμερισμό του συνολικού τζίρου μεταξύ των «VERNICOS / SPANOPOULOS», «MEGALOCHARI», «ZOUROS», ανά μήνα, κατά το χρονικό διάστημα από το μήνα Μάρτιο του έτους 2018 έως και το μήνα Νοέμβριο του έτους 2018 βάσει της κατανομής του 50% για την ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ και 25% για τους υπόλοιπους δύο¹³¹. Πανομοιότυπος πίνακας ημερομηνίας 02.10.2018 με θέμα «κίνηση Οκτωβρίου» βρέθηκε ως συνημμένο έγγραφο σε μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου¹³².
92. Επιπλέον, βρέθηκε ντοσιέ εικοσι-δύο (22) σελίδων, στο οποίο αναγράφεται χειρόγραφα «- 2019 ΣΥΜΦΩΝΗΜΕΝΟΙ ΜΗΝΕΣ-» και το οποίο περιέχει πίνακες συνολικού τζίρου των εταιριών «MEGATUGS», «SPANOPOULOS», «VERNICOS», «ZOUROS» ανά μήνα, κατά το χρονικό διάστημα από το μήνα Ιανουάριο του έτους 2019 έως και το μήνα Ιούνιο του έτους 2019¹³³. Οι αποκλίσεις από τη συμφωνηθείσα κατανομή του 50% για την ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ, και 25% για τους υπόλοιπους δύο, αποτυπώνεται με θετικό ή αρνητικό

¹²⁹ [...]

¹³⁰ [...]

¹³¹ [...].

¹³² [...].

¹³³ [...].

πρόσημο και την περιγραφή ΕΠΙΠΛΕΟΝ-ΜΕΙΟΝ. Εκ των προαναφερόμενων πινάκων, ενδεικτικά ο συγκεντρωτικός πίνακας Ιανουαρίου-Μαρτίου 2019 φέρει υπογραφές για λογαριασμό των «SPANOPOULOS», «MEGATUGS» και «ZOUROS». Ο πίνακας με τίτλο «Συνολικά από Ιανουάριο 2019 έως και Μάρτιο 2019» φέρει ιδιόγραφη σημείωση «έχει υπογραφεί ok».

93. Περαιτέρω, εντοπίστηκε πίνακας με τίτλο «JUNE 2019 (WITHOUT TOWROPES-F.F.)» στον οποίο καταγράφεται η κατανομή του συνολικού κύκλου εργασιών ανά πλοίο μεταξύ των «M», «S», «V», «Z», με τελική απόδοση μέσου μεριδίου σε έκαστο της τάξεως του 25%. Ο εν λόγω πίνακας φέρει τις υπογραφές των εκπροσώπων και των τεσσάρων κοινοπραξιών¹³⁴.
94. Αντίστοιχα, βρέθηκαν υπογεγραμμένοι πίνακες κατανομής για τα έτη 2018 και 2019, όπως ενδεικτικά οι πίνακες με τίτλο ΣΥΝΟΛΑ από Απρίλιο έως Δεκέμβριο 2018 (WITHOUT TOWROPES-F.F.) και ΣΥΝΟΛΑ 01/01-31/03/2019 (WITHOUT TOWROPES-F.F.)¹³⁵.
95. Επιπλέον, στα ευρήματα περιλαμβάνεται πίνακας, ο οποίος αποτυπώνει τους κύκλους εργασιών και τα ποσοστά ανά εταιρία από τον διαμοιρασμό τους για το διάστημα από 17.3.2018 έως 31.12.2019¹³⁶.
96. Πέραν των ανωτέρω, ανευρέθηκαν ομαδικές συνομιλίες μέσω της εφαρμογής WhatsApp, στις οποίες μετέχουν είτε νόμιμοι εκπρόσωποι είτε υπάλληλοι των συμμετεχόντων στη σύμπραξη. Κατά περιεχόμενο, συμφωνείται μεταξύ των συμμετεχόντων στο καρτέλ αφενός κατανομή της αγοράς (του τζίρου δηλαδή που επιτυγχάνεται) από ρυμουλκικές εργασίες σε σταθερή βάση (ήτοι 50% για την κοινοπραξία ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ και 25% για εκάστη εκ των ΖΟΥΡΟ και ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ), διαμέσου κατανομής των εργασιών που εκτελούνται ανά εγκατάσταση και ανά είδος πλοίου (λ.χ. φορτηγά/Containers- c/v, γκαζάδικα), και αφετέρου καθορισμός των εκπτώσεων και λοιπών παραμέτρων των προσφορών τους προς τους πελάτες τους.
97. Αναφορικά με τη συμφωνία κατανομής αγοράς, ενδεικτικά, αναφέρονται οι εξής γραπτές συνομιλίες:
- Γραπτή συνομιλία με ημερομηνία 08.03.2019: «[[...]]για την ΖΟΥΡΟΣ]: Παρακαλώ όπως αναφέρετε πλοιοκτήτη του πν... Και σχετικά με την άφιξη του βαποριού να συμμετέχουν όλοι (VS MEG ZOUR) από ένα ΡΚ. «[[...]]για την ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ]: Βεβαίως να συμμετέχουν όλοι αρκεί να φτάσουν όλοι στα ίδια ποσοστά. [[...]]για την ΖΟΥΡΟΣ]: Τα c/v πείτε μου τα ποσοστά. [[...]]για την ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ]: Και ο μήνας έχει 8. [[...]] για την ΒΕΡΝΙΚΟΣ- ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ]: Δες το σύνολο του μήνα 8 είναι και 5500 πίσω είμαστε. Στα c/v 52.40%. [[...]] για την ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ]: Φορτηγά είμαστε 3600 από τις 23000...[[...]] για την ΖΟΥΡΟΣ]: (επισυνάπτει σχετικό πίνακα) Εάν θέλετε να ακολουθούμε τον πίνακα [[...]] για την ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ]: Αν αποφασίσουμε από κοινού να δούμε το δάσος και

¹³⁴ [...]

¹³⁵ [...]

¹³⁶ [...]

όχι το δέντρο, τότε τα νούμερα θα φτιάχνονται μόνα τους. Μέχρι τότε... θα προσπαθούμε να ισορροπούμε. [...] για την ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ]: (επισυνάπτει σχετικό πίνακα) [...] για την ΖΟΥΡΟΣ]: Ανά εγκατάσταση είπαμε [...] όχι χωρητικότητες διότι έχει μεγάλη διαφορά. Και ποσοστά ανά εγκατάσταση. [...] για την ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ]: 3000 ευρώ από 23000 εννοούσα όχι χωρητικότητες. [...]για την ΖΟΥΡΟΣ]: ΗΑΒΙΡ ΒΑΥΡΑΚ ΤΑΝΚΕΡ ΒΕΡΝΙΚΟΣ ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ 5 με 6 Μαρτίου ΝΗΣΙΔΑ Θεσσαλονίκη το κάνατε όλο μόνοι σας και δεν δώσατε ούτε ένα ιν...με αποτέλεσμα να είστε μπροστά στα μικρά. [...] για την ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ]: Συμφωνώ 25% ανά εγκατάσταση όπως τα έστειλε [...]. [...]για την ΖΟΥΡΟΣ]: οκ. [...] για την ΒΕΡΝΙΚΟΣ- ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ]: οκ»¹³⁷.

- Γραπτή συνομιλία με ημερομηνία 31.05.2019: «[...] για την ΒΕΡΝΙΚΟΣ - ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ]: Καλημέρα σε όλους. Παρακαλώ πολύ να επιβεβαιωθεί ότι το ΒW σαν βαπόρι θα μοιραστεί όπως γίνεται σε όλα τα γκαζάδικα (25-25-50) ανεξάρτητα αν τελειώνει ο μήνας και το σημερινό πρόγραμμα. Ευχαριστώ. [...] για την ΖΟΥΡΟΣ]: Μετά χαράς. [...] για την ΖΟΥΡΟΣ]: Εννοείται. [...]για την ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ]: Καλημέρα! Εννοείται αλλά δεν κατάλαβα γιατί το ρωτάτε.....;;; «[...]για την ΒΕΡΝΙΚΟΣ -ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ]: Οκ. Σας ευχαριστώ πολύ. [...]για την ΒΕΡΝΙΚΟΣ - ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ]: Καλημέρα! Να ενημερώσω ότι το ΒW MERLIN μπαίνει με 2 ρ/κ της μεγαλόχαρης και 1 του Ζούρου και κανένα του Βερνίκου-Σπανόπουλου. [...]για την ΖΟΥΡΟΣ]: Και σήμερα το πρωί βγήκε το ΤΑΝΚΕΡ ΒΑΛΤΙΚ ΣΒΙΦΤ με 3 ρυμουλκά Βερνίκου Σπανόπουλου. [...] για την ΒΕΡΝΙΚΟΣ - ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ]: Γιατί στον in δεν είχαμε κανένα ρυμουλκό. Και μοιράστηκε κανονικά. Και έχω μια απορία γιατί δεν μας βάζετε σήμερα καθόλου στο Merlin αφού συνολικά είμαστε πίσω; Και μ'αυτό θα πάμε πίσω πάλι 9-10 χιλιάρικα;». [...]για την ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ]: 50% δεν είναι να πάρεις...αυτό θα πάρεις..!! [...] για την ΒΕΡΝΙΚΟΣ - ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ]: Και θα μας δώσετε 3 ρυμουλκά στο Out. Και όπως ξέρετε έχουμε 3 ρυμουλκά [...]για την ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ]: Θα το δούμε!!!Τέλος!!! [...] για την ΒΕΡΝΙΚΟΣ - ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ]:Ευχαριστώ!!!»¹³⁸.

98. Αναφορικά με τη συμφωνία καθορισμού των προσφερόμενων εκπλώσεων, ενδεικτικά, αναφέρονται οι εξής διάλογοι:

- Γραπτή συνομιλία με ημερομηνία 03.08.2018: «[...]για την ΖΟΥΡΟΣ]: Η ΔΕΛΤΑ ζητά προσφορά από [...] για 15.8.18. Πάχη ή Θεσσαλονίκη... [...] για την ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ]: Οκ [...] για την ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ]: Έστειλε και σε μας. Θα δώσει η βερνίκος-σπανόπουλος από Θεσσαλονίκη. [...] για την ΖΟΥΡΟΣ]: 20% Θεσσαλονίκη. 40% Πάχη?? Για Θεσσαλονίκη agent διποyme. Την προηγούμενη δώσαμε. [...] για την ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ]: Θεσσαλονίκη είναι. Να το πάμε όπως την προηγούμενη φορά; Νομίζω ήταν 20 και 5 agent. [...]για την ΖΟΥΡΟΣ]: οκ συμφωνώ. Όποιος και να το πάρει. [...] για την ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ]: οκ.

¹³⁷ [...]

¹³⁸ [...].

[[...]] για την ΒΕΡΝΙΚΟΣ- ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ]: οκ. [[...]] για την ΒΕΡΝΙΚΟΣ- ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ]: Θεσσαλονίκη κάβους και ΦΙΦΙ βάζουμε στην προσφορά; Να έχουμε κοινή γραμμή. [[...]] για την ΖΟΥΡΟΣ]: εννοείται. [[...]]για την ΒΕΡΝΙΚΟΣ- ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ]: οκ λέω να βάλουν [[...]] για την ΖΟΥΡΟΣ]: οκ»¹³⁹.

- Γραπτή συνομιλία με ημερομηνία 31.05.2019: «[[...]] για την ΒΕΡΝΙΚΟΣ- ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ]: Γεια σας. Όπως έχετε ενημερωθεί από το [...]. Οι εκπτώσεις στη ΜΕΔΙΤΕΡΡΑΝΕΑ είναι 42% για DWT up 10.000 και 32% για DTW above 10.000 παρακαλώ για διόρθωση στο Excalibur. Ευχαριστώ. [[...]] για την ΒΕΡΝΙΚΟΣ- ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ]: Σωστά. [...] για την ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ]: Δεν έχω τέτοια ενημέρωση αν όντως έχει γίνει συμφωνία κ' έχει γίνει αποδεκτό πολύ ευχαρίστως να διορθώσω. [[...]]για την ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ]: Έχει συμφωνηθεί με τον [...]12/4/19 πριν γίνει η συμφωνία καθώς [...] τους έδωσε ακόμη χαμηλότερα αλλά κλείσαμε εκεί πιέζοντας λόγω Πειραιά. Έχει σταλεί στο ομαδικό του Πειραιά την ίδια ημερομηνία. Παρακαλώ επιβεβαιώστε...[[...]] για την ΖΟΥΡΟΣ]: Ναι το συμφωνήσαμε [...]. [[...]] για την ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ]: Οκ ευχαριστώ»¹⁴⁰.
- Γραπτή συνομιλία με ημερομηνία **10.07.2019**: «[[...]] για την ΒΕΡΝΙΚΟΣ- ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ] Καλησπέρα κάνουμε αλληλογραφία για να μειώσουμε την έκπτωση του *desery melody* από 40% κατά πάσα πιθανότητα σε 20%. Παρακαλώ για το συγκεκριμένο call αν σας ζητήσουν τιμή να δώσετε λιγότερο από 20%. Ευχαριστώ» [[...]] για την ΖΟΥΡΟΣ]: Οκ από εμένα.... Δε δίνω προσφορά»¹⁴¹.

99. Επιπλέον, στο πλαίσιο ομαδικών συνομιλιών μέσω της εφαρμογής WhatsApp, προκύπτει η καθημερινή επαφή που διατηρούν οι νόμιμοι εκπρόσωποι και υπάλληλοι των συμμετεχόντων στη σύμπραξη, με περιεχόμενο τις προσφερόμενες από αυτούς εκπτώσεις επί του τιμοκαταλόγου των εταιριών τους, όπως και την επιχειρηματική δραστηριότητα του καταγγέλλοντος. Ενδεικτικά, αναφέρονται οι εξής διάλογοι:

- Γραπτή συνομιλία με ημερομηνία 29.08.2018: «[[...]] για την ΒΕΡΝΙΚΟΣ - ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ]: Για Θεσσαλονίκη. Ο Σαμοθρακίτης θέλει να δώσει τη μισή δουλειά στον [...]. Του είπαμε πως αν το κάνει εμείς τον γυρίζουμε σε τιμοκατάλογο. Η όλη την δουλειά ή τίποτα. Αν σας ζητήσει τιμή να μιλήσουμε πρώτα. [[...]] για την ΖΟΥΡΟΣ]: οκ»¹⁴².
- Γραπτή συνομιλία με ημερομηνία 17.11.2018: «[[...]] για την ΒΕΡΝΙΚΟΣ- ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ]: το καράβι αυτό (συνημμένη φωτογραφία) είναι για νησίδα και το χτύπησε ο [...]. Γνωρίζεις την εταιρεία που σου έστειλα στην φωτο? Μυλάκη πράκτορας και τους ενημέρωσε η εταιρεία ότι έχει συμβόλαιο με τον [...]. Τι άλλα καράβια έχει η εταιρεία; Ωστόσο δεν έχει λάντζες. [[...]]. για την ΒΕΡΝΙΚΟΣ -

¹³⁹ [...].

¹⁴⁰ [...].

¹⁴¹ [...].

¹⁴² [...].

ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ]: *Χθες μίλησα με [...] και [...]. Θα δώσει ο [...] 50%. Στις λάτζες γάμησέ τον «[...] για την ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ]: Οκ ευχαριστώ»¹⁴³.*

- Γραπτή συνομιλία με ημερομηνία 03.06.2019: *«[...]για την ΖΟΥΡΟΣ]: Το ΒΑΠΟΡΙ που πήραμε από [...] παράκληση 0%. [...]για την ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ]: Και τα τιμολόγια απευθείας;;; [...] για την ΖΟΥΡΟΣ]: Εννοείται»¹⁴⁴.*
- Γραπτή συνομιλία με ημερομηνία 06.06.2019: *[...] για την ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ]: «Καλημέρα σε όλες τις κυρίες και τους κυρίους. Το φορτηγό Allin του [...] που έβαλε σήμερα το πρωί το ΡΚ ΣΤΡΑΤΟΣ το βάζουμε με 0% έκπτωση και στην αναχώρηση μπορεί να πάει ρυμουλκό VS»... «[...]για την ΖΟΥΡΟΣ]: Καλημέρα σε όλους. Το παραπάνω βαπόρι του κοσμάτου είναι 2800 κοχ. Όπως όλοι ξέρετε ο κοσμάτος έδινε που και που κανα βαπόρι και σε [...]. Δηλαδή δεν το χτύπησε ο [...] για να το πάμε 0%...Το έδωσε ο πράκτορας...Ποιον θέλουμε να τιμωρήσουμε??Τον κοσμάτο?? Δηλαδή αν εκδηλώσει αδυναμία για τα εν του σαμοθρακίτη η της cgm θα τους πάμε 0%. [...] για την ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ]: Κατανοητό [...] για την ΖΟΥΡΟΣ]: CMA. [...] για την ΖΟΥΡΟΣ]: Προτιμώ 0% σε όλους»¹⁴⁵.*
- Γραπτή συνομιλία με ημερομηνία 24.07.2019: *[...]για την ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ]: «Καλησπέρα. Προς ενημέρωσή σας. Ζητήθηκε προσφορά για το πλοίο FORTUNE BAY. Σε αυτούς είχα 60% λόγο [...] και τώρα τους έδωσα 20% παρακαλώ αν σας ζητήσουν προσφορά να δώσετε λιγότερο από την δική μου προσφορά. Ευχαριστώ. [...] για την ΖΟΥΡΟΣ]: ΟΚ, [...] για την ΖΟΥΡΟΣ]: 20%, [...] για την ΒΕΡΝΙΚΟΣ - ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ] ΟΚ»¹⁴⁶.*
- Γραπτή συνομιλία με ημερομηνία 08.08.2019: *[...] για την ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ]: «Καλημέρα!! MV Atlantic Elm GRT32376 Agent Davelopoulos arriving Thessaloniki χτυπήθηκε από [...] κ' άλλαξαν τα ΡΚ. Συμφωνείτε να δώσω προσφορά 50% απευθείας?, [...]για την ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ] Καλημέρα.Ναι, [...]για την ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ]: Ok thanks. Ο κύριος [...] συμφωνεί; [...]για την ΖΟΥΡΟΣ]:Ναι»¹⁴⁷.*

100. Τέλος, ανευρέθηκε μήνυμα ηλεκτρονικής αλληλογραφίας με θέμα «RE: Port of Thessaloniki» και ημερομηνία 09.08.2018, στο οποίο αναφέρονται τα ακόλουθα: «[σ]τη Θεσσαλονίκη δραστηριοποιούνται οι εταιρείες ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΖΟΥΡΟΣ-ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ-ΓΚΙΓΚΙΛΙΝΗΣ-ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ. Με τον τελευταίο έχουμε κοινοπραξία από 7/3/2018. Συνολικά διατίθενται 10 ρυμουλκά (2 από κάθε εταιρεία), μικρής σχετικά ηλικίας, κάτω των 20 ετών. Ο καθαρός τζίρος της Θεσσαλονίκης ανέρχεται σε €10.500.000 (2017) εκ του οποίου το 15% προέρχεται από πλοία κοντέινερ. Οι εκπτώσεις ανέρχονται σε 40%-50% για container και

¹⁴³ [...]

¹⁴⁴ [...].

¹⁴⁵ [...].

¹⁴⁶ [...].

¹⁴⁷ [...].

20%-25% για Δ/Ξ. Η δουλειά μοιράζεται και υπάρχει συνεννόηση...Εφόσον η δουλειά μοιράζεται δεν θέλουμε να αυξήσουμε την έκπτωση για να την κάνουμε στον πελάτη μας»¹⁴⁸.

V.2 ΛΙΜΕΝΕΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

101. Η παρούσα ενότητα καταλαμβάνει την περιγραφή των βασικών ευρημάτων της υπόθεσης, τα οποία επιδείχθηκαν στα μέρη, έγιναν αποδεκτά από αυτά κατά τις διμερείς συσκέψεις στο πλαίσιο της διαδικασίας διευθέτησης και τις υποβληθείσες προτάσεις διευθέτησης και συγκροτούν τα κρίσιμα πραγματικά περιστατικά για τη στοιχειοθέτηση της παράβασης στους λιμένες της Αττικής. Σύμφωνα με τα εν λόγω ευρήματα, όπως περιγράφονται στην παρούσα ενότητα, η εξεταζόμενη καρτελική σύμπραξη είναι ενιαία κατά τον σχεδιασμό της, αφορώσα κατά περιεχόμενο αφενός την κατανομή της αγοράς ρυμουλκήσεων δεξαμενόπλοιων και τον διαμοιρασμό των σχετικών εσόδων, βάσει ad hoc συνεννοήσεων μεταξύ των εκάστοτε συμμετεχόντων στη σύμπραξη, και αφετέρου τον καθορισμό των προσφερόμενων στους πελάτες τους εκπτώσεων (τιμών). Επιπλέον, η εξεταζόμενη καρτελική σύμπραξη είναι διαρκής, εκτεινόμενη από τον Μάιο του 2017 έως και την 30.09.2019¹⁴⁹. Βάσει των διαφορετικών συμμετεχόντων στην εξεταζόμενη σύμπραξη, η συνολική διάρκεια διακρίνεται σε δύο υποπεριόδους:

- i. **Α΄ περίοδος: Μάιος 2017 έως 31.08.2018**, κατά την οποία συμμετέχοντες στην καρτελική σύμπραξη είναι οι: α) «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ - ΖΟΥΡΟΣ ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ» (με δ.τ. PRO - TUGS), β) «ΒΕΡΝΙΚΟΣ – ΚΑΡΑΠΠΕΡΗΣ – ΛΥΜΠΟΥΣΑΚΗΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ» (με δ.τ. AEGEAN TUGS) και γ) «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΑ ΡΥΜΟΥΛΚΑ» (ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ)
- ii. **Β΄ περίοδος: 01.09.2018 έως 30.09.2019**, κατά την οποία συμμετέχοντες στην καρτελική σύμπραξη είναι οι: α) «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ - ΖΟΥΡΟΣ ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ» (με δ.τ. PRO - TUGS), και β) «ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΑ ΡΥΜΟΥΛΚΑ» (MED TUGS)

V.2.1 Α΄ περίοδος: Μάιος 2017 έως 31.08.2018

102. Στα ευρήματα περιλαμβάνεται πίνακας excel (πρώτο στοιχείο της α΄ περιόδου) με ιδιόχειρες σημειώσεις¹⁵⁰, στον οποίο αναγράφονται ποσά και ποσοστά, ανά θαλάσσιο χώρο προορισμού («ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ»: ΕΛΕΥΣΙΝΑ, ΠΑΧΗ, ΑΣΠΡΟΠΥΡΓΟΣ, ΛΑΥΡΙΟ, CORAL, ΙΚΟΝΙΟ, ΡΕΒΥΘΟΥΣΑ) και ανά χωρητικότητα του πλοίου (σε «ΚΟΧ») [Κόμβοι

¹⁴⁸ [...].

¹⁴⁹ Ητοι την ημερομηνία διεξαγωγής της ευρείας κλίμακας αστυνομικής επιχείρησης για αδικήματα που σχετίζονται με την παροχή υπηρεσιών ρυμούλκησης στον λιμένα Θεσσαλονίκης, η οποία στάθηκε η αφορμή για την έναρξη της αυτεπάγγελτης έρευνας της ΕΑ στην αγορά παροχής υπηρεσιών ρυμούλκησης πλοίων. Βλ. ανωτέρω ενότητα I.1.

¹⁵⁰ [...].

Ολικής Χωρητικότητας], για κάθε συμμετέχοντα στη σύμπραξη (δηλαδή «PROTUGS», «AEGEAN», και «SPANOPOULOS»), ενώ σε διακριτή στήλη καταγράφονται ποσά «ΕΩΣ 30/4/2017» και «ΑΠΟ 01/05/2017» με θετικό ή αρνητικό πρόσημο (χρεωστικά ή πιστωτικά), μεταξύ αφενός «PROTUGS/AEGEAN» και αφετέρου «SPANOPOULOS», καθώς και μεταξύ αφενός «PROTUGS» και αφετέρου «AEGEAN» με τίτλο «ΔΙΑΦΟΡΑ». Χειρόγραφα, κάτω από τον πίνακα excel, καταγράφονται ποσά, με τίτλο «ΑΠΟ 1 ΜΑΙΟΥ 2017 – ΚΟΥΒΑΣ», ανά πρόσωπο ως ακολούθως: «VERNICOS», «SPAN», «LYM», «K», «MEΓ», «Z».

103. Επίσης, ανευρέθηκε φωτογραφία έτερου πίνακα excel¹⁵¹, η οποία έχει ως τίτλο «ΠΕΙΡΑΙΑΣ Μ/Τ ΑΠΟ 1/5 ΕΩΣ 6/8» στον οποίο αναγράφονται ποσά και ποσοστά, ανά θαλάσσιο χώρο προορισμού (CORAL, ASPR/RGOS, ELEFSINA, PACHI, REVITHOUSA, LAVRIO) για κάθε συμμετέχοντα στη σύμπραξη (δηλαδή «PRO», «AEG», και «SPA»), και σε χωριστή γραμμή του excel καταγράφονται χρεωστικά και πιστωτικά υπόλοιπα για τη διαμόρφωση των μεριδίων στο 50% για «PRO» και στο 25% για «AEG», και «SPA».
104. Περαιτέρω, ανευρέθηκε φωτογραφία πίνακα excel¹⁵², στον οποίο αναγράφονται ποσά και ποσοστά, υπό τον τίτλο «ΚΟΥΒΑΣ ΑΠΟ ΜΑΙΟ», για κάθε συμμετέχοντα (δηλαδή «PRO», «AEG», και «SPA»), και υπό τον τίτλο «ΚΟΥΒΑΔΑΚΙ ΑΠΟ ΜΑΙΟ» για τους «PRO» και «AEG».
105. Μεταξύ άλλων, ανευρέθηκαν και τρεις φωτογραφίες πινάκων excel¹⁵³, με καταγραφή, ανά συγκεκριμένο αναμενόμενο δεξαμενόπλοιο, ποσοστών συμμετοχής στη ρυμούλκηση τους είτε μόνο της «PRO» ή είτε της «PRO» και των «AEG-SPA», και αναγραφή προτεινόμενων εκπτώσεων για υπηρεσίες ρυμούλκησης «IN-OYT» και «STAND BY». Στους δύο πρώτους πίνακες, που φέρουν τον τίτλο «ΠΡΟΤΑΣΗ PROTUGS ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ Μ/Τ», κάτω από τον πίνακα, υπάρχει η σημείωση «Ο,ΤΙ ΔΕΝ ΣΥΜΦΩΝΗΘΕΙ ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΧΤΥΠΙΕΤΑΙ». Ο τρίτος πίνακας φέρει τον τίτλο «ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΤΑΝΚΕΡ ΠΡΟΤΑΣΗ [...]».
106. Ομοίως, ανευρέθηκε μία φωτογραφία πίνακα (σε ένα φύλλο) excel¹⁵⁴, με ποσά και ποσοστά επί ενός «ΚΟΥΒΑ» και επί ενός γενικού συνόλου εσόδων, ανά συμμετέχοντα, δηλαδή, AEGEAN («30% ΚΟΥΒΑ» και «35%» [στο σύνολο]), PROTUG («40% ΚΟΥΒΑ» και «41%» [στο σύνολο]), και SPAN («30% ΚΟΥΒΑ» και «23%» [στο σύνολο]). Επιπλέον, στη φωτογραφία φαίνεται ότι το συγκεκριμένο φύλλο excel (το οποίο δεν φέρει τίτλο) είναι μέρος ενός βιβλίου εργασίας excel με λοιπά φύλλα, εκ των οποίων δύο φέρουν τους εξής τίτλους «66%-34% με ΚΟΥΒΑ» και «66%-34% χωρίς ΚΟΥΒΑ».
107. Περαιτέρω, ανευρέθηκαν τρία αντίγραφα ενός (δακτυλογραφημένου) εγγράφου με τίτλο «ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΗ»¹⁵⁵, καθένα εκ των οποίων φέρει χειρόγραφες σημειώσεις

¹⁵¹ [...]

¹⁵² [...].

¹⁵³ [...].

¹⁵⁴ [...].

¹⁵⁵ [...].

(και ορισμένες εξ αυτών των σημειώσεων συμπίπτουν κατά περιεχόμενο). Στο έγγραφο αυτό περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, ως θέματα προς διευκρίνιση:

«1. Ποσοστά (ELPE Tankers)» κατανομής της αγοράς για όλους τους ομίλους συμφερόντων ([...]) που απαρτίζουν τις κοινοπραξίες, οι οποίες μετέχουν στην καρτελική συμφωνία, ενώ χειρόγραφα (και στα τρία αντίγραφα) αποδίδεται στους [...],

«3. Ημερομηνία Εφαρμογής συμφωνίας 3.1 Χωρίς *minimum* τιμοκατάλογο και 3.2 Με *minimum* τιμοκατάλογο» και

9. «Διαδικαστικά εφαρμογής ανωτέρω και μοιράσματος της δουλειάς».

108. Από τα ανωτέρω βασικά ευρήματα, και ιδίως τους πίνακες excel, προκύπτει μεν κατανομή των εξυπηρετούμενων ρυμουλκήσεων και διαμοιρασμός των σχετικών εσόδων (τα οποία χαρακτηριστικά αναφέρονται ως «κουβάς» και «κουβαδάκι»), αλλά όχι σύμφωνα με κάποιο προκαθορισμένο και όμοιο σε όλους τους πίνακες ποσοστό δυναμικότητας των συμμετεχόντων στην αγορά, αλλά σύμφωνα με ποσοστά που μεταβάλλονται κατά περίπτωση.

109. Πέραν των ανωτέρω, ανευρέθηκαν ομαδικές συνομιλίες μέσω της εφαρμογής WhatsApp, στις οποίες μετέχουν είτε νόμιμοι εκπρόσωποι είτε υπάλληλοι όλων των συμμετεχόντων στην καρτελική σύμπραξη, και στις οποίες ανακοινώνεται εκ μέρους ενός εκ των συμμετεχόντων ότι ορισμένος πελάτης ζητάει προσφορά και προτείνονται συγκεκριμένες εκπτώσεις προκειμένου να τις προσφέρουν τα υπόλοιπα συμμετέχοντα στο καρτέλ μέλη, τα οποία φέρονται να συμφωνούν με την πρόταση. Ενδεικτικά, αναφέρονται οι εξής συνομιλίες:

- Γραπτή συνομιλία με ημερομηνία 02.07.2018: «[[...], για την AEGEAN TUGS]: Έστειλε η *navig8* στον οικονομόμου ότι έχει *direct billing* με *βερνίκο* που δεν ισχύει γιατί την είχαμε κάνει *κουβα*. Στέλνω *offer* με 15% και *βάζω* και τον οικονομόμου να στείλει το ίδιο (είχαμε πει την Παρασκευή 15+10). Αν ζητήσει από εσάς παρακαλώ δώστε 10% *Σπανόπουλος* και 8% *Pro*. [[...], για την PRO TUGS]: Οκ»¹⁵⁶. Συγχρόνως ανευρέθηκαν μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ημερομηνίας 04.07.2018 μεταξύ του [...] και υπαλλήλου της *navig8*, με περιεχόμενο που επιβεβαιώνει τον διάλογο ανωτέρω, και ιδίως την προσφερόμενη (15%) έκπτωση από τον [...] κατ' εφαρμογή όσων συμφωνήθηκαν¹⁵⁷.
- Γραπτή συνομιλία με ημερομηνία 03.07.2018: «[[...], για την AEGEAN TUGS]: *Stelno sti mansel 30% opos tin proigoumeni fora me proforma me 24hrs pou vgainei 65k. An sas zitisoun dwste parakalw 25% spanopoulos kai 23% protugs me proformes pou na exoun antistoixi diafora pros ta panw*. [[...], για την PRO TUGS]: *ok* [[...], για την ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ]: *ok.*»¹⁵⁸.

V.2.2 Β' περίοδος: 01.09.2018 έως 30.09.2019

¹⁵⁶ [...].

¹⁵⁷ [...].

¹⁵⁸ [...].

110. Η ημερομηνία έναρξης της Β΄ περιόδου είναι η ημερομηνία έναρξης της δραστηριότητας της κοινοπραξίας «ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΑ ΡΥΜΟΥΛΚΑ», ήτοι η 01.09.2018,¹⁵⁹ και λήξης της είναι η ημερομηνία λήξης της παράβασης, ήτοι η 30.09.2019.
111. Ανευρέθηκαν ομαδικές συνομιλίες μέσω της εφαρμογής WhatsApp, στις οποίες μετέχουν είτε νόμιμοι εκπρόσωποι, είτε υπάλληλοι των συμμετεχόντων στη σύμπραξη. Κατά περιεχόμενο, συμφωνείται μεταξύ των δύο συμμετεχόντων στο καρτέλ αφενός κατανομή της αγοράς (του τζίρου δηλαδή που επιτυγχάνεται) ρυμουλκήσεων δεξαμενόπλοιων κατά 50% - 50% διαμέσου κατανομής των εργασιών που εκτελούνται, και αφετέρου συμφωνούνται οι προσφερόμενες στους πελάτες τους εκπτώσεις.
112. Αναφορικά με τη συμφωνία κατανομής αγοράς, αναφέρονται, ενδεικτικά, οι εξής διάλογοι:
- Γραπτή συνομιλία με ημερομηνία 03.09.2018: «*[...] για την PRO TUGS]: Καλημέρα και καλή εβδομάδα σε όλους. Ξημερώματα Δευτέρας 0500 0530 αναχώρησε το STI HACKNEY ενώ στο τελευταίο division που είχα αναφέρεται ότι το τανκερ θα έφενγε Τετάρτη... με αποτέλεσμα το μοίρασμα να είναι 72% med 28% pro...Επίσης το TANKEP βγήκε με 2 αντί 3 PK..Παρακαλώ την άποψή σας. [..], για την PRO TUGS]: [...] όπως μιλήσαμε εχθές με κ. [...] και [...] ανεξάρτητα εάν πήραν περισσότερο εργασιακά θα μοιραστεί 50% MED 50% protugs τιμολογιακά. [..], για την PRO TUGS]: Ok»¹⁶⁰*
 - Γραπτή συνομιλία με ημερομηνία 22.09.2018: «*[...] για την PRO TUGS]: Μια εντολή σας στους αρμόδιους που στέλνουν τα δικά σας DIVISION είναι αρκετό νομίζω να λύσει το θέμα...Όσον αφορά την PROTUG το μοίρασμα στο STBY και IN OUT θα είναι 50 50. [..], για την MED TUGS]: Εντάξει [...]. [..], για την MED TUGS]: Ok απλά σημειώσατε ότι μια διαφορά στο stby λίγων ωρών θα υπάρχει πάντα αναπόφευκτα για να βγει 50 50 το ποσό τιμολόγησης. Αυτό που θα κάνουμε είναι να κρατάμε πάντα το σωστό αριθμό ρκ στο in και στο out όπως έγινε τώρα στο aldebaran. Και όταν υπάρχει διαφωνία σε κάποιο division είτε από εμάς είτε από εσάς να τη λέμε με τη λήψη του όπως σήμερα για να διορθώνεται εκείνη τη στιγμή»¹⁶¹.*
 - Γραπτή συνομιλία με ημερομηνία 22.04.2019: «*[...] για την PRO TUGS]: Καλημέρα και καλή μεγάλη εβδομάδα.. [...] 26/4 TANKEP ALDEBARAN SOUPER ECO TO KANEI ΟΛΟ PROTUG. [..], για την MED TUGS]: Καλημέρα. Ok ας κάνει η med όλο το crown ii (solal) και μετά βλέπουμε που βρισκόμαστε. [..], για την PRO TUGS]: ok»¹⁶²,*
 - Γραπτή συνομιλία με ημερομηνία 20.05.2019: «*[...] για την PRO TUGS]: Καλημέρα καλή εβδομάδα [...] κάνε εσύ το FANEROMENI και εγώ το SAINT GEORGE . [..] για την MED TUGS]: Καλημέρα ok»¹⁶³*

¹⁵⁹ [...]

¹⁶⁰ [...].

¹⁶¹ [...].

¹⁶² [...].

¹⁶³ [...].

- Γραπτή συνομιλία με ημερομηνία 14.06.2019: «[[...], για την MED TUGS]: Καλησπέρα. Έρχεται Δευτέρα ή Τρίτη το ADARA της Maersk στην coral και ψάχνει ο [...] 3^ο ρκ για να το βάλει. Εμείς του είπαμε ότι δεν έχουμε διαθέσιμα ρκ και λογικά θα έρθει και σε εσάς. Δώστε του παρακαλώ την ίδια απάντηση. [[...], για την PRO TUGS]: Οκ»¹⁶⁴.

113. Αναφορικά με τη συμφωνία καθορισμού των προσφερόμενων εκπτώσεων, αναφέρονται, ενδεικτικά, οι εξής διάλογοι:

- Γραπτή συνομιλία με ημερομηνία 18.09.2018: «[[...], για την PRO TUGS]: EASTERN Ζητάει προσφορά. Δίνω 40 δώστε 30. [[...], για την MED TUGS]: Mipws mperdeuesai me ti super eco? Eastern einai pou dinoume emeis 50 ki eseis 40. [[...], για την MED TUGS]: Super eco dineis 40 kai dinoume 30. [[...], για την PRO TUGS]: Λοιπόν super eco εγώ 40 εσείς 30. EASTERN εγώ 40 εσείς 50. [[...], για την MED TUGS]: Ok. [[...], για την PRO TUGS]: Ok»¹⁶⁵
- Γραπτή συνομιλία με ημερομηνία 03.10.2018: «[[...], για την MED TUGS]: Η Lundqvist για το SWORD στην πάχη έχει πάθει σοκ (είχαμε contract με 60% και το κόψαμε και τους δώσαμε 35%) και ζητάει 50% επειδή δουλεύουμε μαζί χρόνια και επειδή η αγορά είναι χάλια. Τι λέτε να κάνουμε; [[...], για την MED TUGS]: [...] μόλις είπαμε με τον κ. [...] 45% το Lundqvist. [[...], για την PRO TUGS]: Ok....Το SWORD SOSTA?? [[...], για την MED TUGS]: Swsta. [[...], για την PRO TUGS]: Ok»¹⁶⁶. Συγχρόνως ανευρέθηκαν μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου¹⁶⁷ ημερομηνίας 03.10.2018 μεταξύ του [...] και του St, Lundqvist, με περιεχόμενο που επιβεβαιώνει τον διάλογο ανωτέρω, και ιδίως την προσφερόμενη (45%) έκπτωση από τον [...] κατ' εφαρμογή όσων συμφωνήθηκαν.
- Γραπτή συνομιλία με ημερομηνία 01.03.2019: «[[...], για την PRO TUGS]: Το EKO για να πάει ΔΞ ζήτησε προσφορά μίλησα με κ. [...] πείτε μου τι να δώσω. [[...], για την MED TUGS]: Stelnoume tariff Piraeus -60%. [[...], για την PRO TUGS]: Αυτό να δώσω εγώ?? [[...], για την MED TUGS]: Proteinw na dwsete 58-59%, oso xreiaستي gia vgei to idio. [[...], για την PRO TUGS]: ok 58 dino»¹⁶⁸.

V.3 ΑΙΜΕΝΕΣ ΚΑΒΑΛΑΣ

114. Η παρούσα ενότητα καταλαμβάνει την περιγραφή των βασικών ευρημάτων της υπόθεσης, τα οποία επιδείχθηκαν στα μέρη, έγιναν αποδεκτά από αυτά κατά τις διμερείς συσκέψεις στο πλαίσιο της διαδικασίας διευθέτησης και τις υποβληθείσες προτάσεις διευθέτησης και συγκροτούν τα κρίσιμα πραγματικά περιστατικά για την στοιχειοθέτηση της παράβασης στους λιμένες της Καβάλας. Σύμφωνα με τα εν λόγω ευρήματα, όπως περιγράφονται στην παρούσα

¹⁶⁴ [...]

¹⁶⁵ [...].

¹⁶⁶ [...].

¹⁶⁷ [...].

¹⁶⁸ [...].

ενότητα, η εξεταζόμενη καρτελική σύμπραξη αφορά, κατά περιεχόμενο, στην κατανομή της αγοράς ρυμουλκίσεων εμπορικών πλοίων στους λιμένες της Καβάλας και στον διαμοιρασμό των σχετικών εσόδων, κατά την περίοδο Αύγουστο έως και Σεπτέμβριο του έτους 2019, ήτοι από 01.08.2019 έως και 30.09.2019¹⁶⁹, μεταξύ των «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΑ ΡΥΜΟΥΛΚΑ» (ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ) και «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ ΖΟΥΡΟΥ» (ΖΟΥΡΟΣ).

115. Συγκεκριμένα, ανευρέθησαν αποσπάσματα μηνυμάτων ηλεκτρονικής επικοινωνίας μεταξύ του [...] και του [...], υπαλλήλων της ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ, κατά τους μήνες Αύγουστο και Σεπτέμβριο του 2019 και στα οποία καταγράφονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα με ημερομηνία **10.09.2019**: «*Subject: Fwd: KAVALA DAILY (ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ) Καλημέρα [...]. Σου στέλνω την Καβάλα για ολόκληρο τον Αύγουστο με τα νούμερα όπως πραγματικά χρεώθηκαν, πράκτορα Δελή. Ο Ζούρος δεν το δέχεται αυτό και θέλει να είναι υπολογισμένα όλα τα ποσά με έκπτωση μέχρι 10%. Στις 13:00 θα πάω από τον Ζ για να δούμε τον νέο κατάλογο με την [...]*»¹⁷⁰.
116. Επίσης, στα ευρήματα παρατίθεται η ακόλουθη συνομιλία μέσω της εφαρμογής WhatsApp ημερομηνιών μεταξύ 09.09.2019 και 18.09.2019: [...] **Πράκτορας Καβάλας**: Καλημέρα σε όλους. Το πλοίο AZOV CONFIDENCE του πράκτορα Δελτίου βρίσκεται πολλές μέρες στην Ρόδα χρειάζεται νερό. Το ANIMA μπορεί να του δώσει 18 μ3 σε χρόνο λιγότερο από 1 ώρα. Η τιμή που προτείνω και θα ήθελα να συμφωνήσετε είναι 750,00ευρώ. Περιμένω τη σύμφωνη απάντησή σας το γρηγορότερο δυνατό για να στείλω αμέσως το ANIMA. Ευχαριστώ. [...]. [...] **για την ΖΟΥΡΟΣ**: Από εμένα οκ. κ. [...] την άποψή σας. Έχει δώσει τιμή ο [...] συμφωνήθηκε με τον [...] ¹⁷¹ και το στείλαμε. Από κ. [...]. Λοιπόν 500 € την ώρα και τα μερά δικά τους. [...] **για την ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ**: Καλημέρα σας. Τελικά μπορεί να μη χρειαστεί κύριε [...] αν τελικά πλευρίσει αύριο το καράβι. Αναμένουμε. [...] **για την ΖΟΥΡΟΣ**: Οκ»¹⁷².
117. Τέλος, ανευρέθηκε πίνακας ημερομηνίας 24.09.2019 και αποτυπώνει την κατανομή διανομής ποσοστών ανά εταιρία από το διαμοιρασμό τους στο λιμάνι της Καβάλας ανά θαλάσσιο χώρο προορισμού¹⁷³.

¹⁶⁹ Ητοι την ημερομηνία διεξαγωγής της ευρείας κλίμακας αστυνομικής επιχείρησης για αδικήματα που σχετίζονται με την παροχή υπηρεσιών ρυμούλκησης στον λιμένα Θεσσαλονίκης, η οποία στάθηκε η αφορμή για την έναρξη της αυτεπάγγελτης έρευνας της ΕΑ στην αγορά παροχής υπηρεσιών ρυμούλκησης πλοίων. Βλ. ενότητα Ι.Ι.

¹⁷⁰ [...].

¹⁷¹ [...].

¹⁷² [...].

¹⁷³ [...].

VI. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

VI.1 Επί της Εφαρμογής του άρθρου 1 παρ.1 Ν. 3959/2011 και του άρθρου 101 παρ. 1 ΣΛΕΕ - Επηρεασμός Ενδοενοσιακού Εμπορίου

118. Προϋποθέσεις εφαρμογής της διάταξης του άρθρου 1 παρ.1 του Ν. 3959/2011 είναι α) η ύπαρξη συμφωνίας ή/και εναρμονισμένης πρακτικής μεταξύ επιχειρήσεων ή απόφασης ένωσης επιχειρήσεων, β) αντικείμενο ή αποτέλεσμα της ανωτέρω συμφωνίας, εναρμονισμένης πρακτικής ή απόφασης να είναι ο αισθητός περιορισμός, η παρακώλυση ή η νόθευση του ανταγωνισμού.
119. Αντίστοιχη με τη διάταξη του άρθρου 1 παρ.1 του Ν. 3959/2011, με όμοιες ως άνω προϋποθέσεις, είναι η διάταξη του άρθρου 101 παρ. 1 της ΣΛΕΕ (πρώην άρθρο 81 παρ. 1 της Συνθήκης)¹⁷⁴. Μοναδική επιπλέον προϋπόθεση για την εφαρμογή της ενοσιακής διάταξης, παράλληλα προς τις διατάξεις του εθνικού δικαίου, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 3 παρ. 1 του Κανονισμού 1/2003¹⁷⁵, αποτελεί το κριτήριο του σοβαρού (αισθητού) επηρεασμού στο ενδοενοσιακό εμπόριο, η τυχόν πλήρωση της οποίας θα πρέπει να εξεταστεί στην κρινόμενη υπόθεση. Το εν λόγω κριτήριο είναι αυτόνομο κριτήριο της ευρωπαϊκής νομοθεσίας, το οποίο εκτιμάται *ad hoc*, και οριοθετεί το πεδίο εφαρμογής του ευρωπαϊκού δικαίου του ανταγωνισμού, περιορίζοντάς το στις συμφωνίες και πρακτικές που δύνανται να έχουν ένα ελάχιστο επίπεδο διασυνοριακών επιπτώσεων στο εσωτερικό της Ένωσης¹⁷⁶.
120. Για να μπορεί μια σύμπραξη να επηρεάσει αισθητά το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών πρέπει, βάσει ενός συνόλου νομικών και πραγματικών στοιχείων, να μπορεί να πιθανολογηθεί επαρκώς ότι μπορεί να ασκήσει άμεση ή έμμεση, πραγματική ή δυνητική, επίδραση στα εμπορικά ρεύματα μεταξύ κρατών μελών, τούτο δε κατά τρόπο που να προκαλείται φόβος ότι θα μπορούσε να εμποδίσει την πραγματοποίηση ενιαίας αγοράς μεταξύ κρατών μελών¹⁷⁷. Κατά πάγια νομολογία, το ενδοενοσιακό εμπόριο μπορεί να επηρεαστεί σε περιπτώσεις, στις οποίες η οικεία αγορά είναι η εθνική αγορά, ή και τμήμα της εθνικής αγοράς¹⁷⁸, καθώς, ειδικά για την περίπτωση του άρθρου 101 ΣΛΕΕ, συμπράξεις οι οποίες εκτείνονται στο σύνολο, ή σε σημαντικό τμήμα, του εδάφους ενός κράτους μέλους θεωρείται ότι εκτείνονται σε ζωτικό τμήμα της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς, ώστε να έχουν εξ ορισμού αποτέλεσμα την παρακώλυση της οικονομικής αλληλοδιεισόδου που επιδιώκεται με τη ΣΛΕΕ.¹⁷⁹ Η

¹⁷⁴ Βλ. ενδεικτικά ΣτΕ 1731/2001, σκ. 4.

¹⁷⁵ Κανονισμός (ΕΚ) 1/2003 του Συμβουλίου της 16.12.2002 για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 και 82 της Συνθήκης (ΕΕ L 1/1, 04.01.2003).

¹⁷⁶ Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου των άρθρων 81 και 82 της Συνθήκης (ΕΕ C 101/81, 27.04.2004), *εφεξής Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου, παρ. 12-13, 18 και 44*, καθώς και τη σχετική νομολογία στην οποία γίνεται αναφορά.

¹⁷⁷ Βλ. ενδεικτικά ΔΕΚ. C-209-215/78 και 218/78, *Van Landewyck*, σκ. 170, C-219/95P, *Ferriere Nord Spa*, σκ. 20, και απόφαση ΕΑ 370/V/2007, ενότητα 6.

¹⁷⁸ Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου, παρ. 22.

¹⁷⁹ Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου, παρ. 78 και ενδεικτικά αποφάσεις ΔΕΚ C-309/99, *Wouters*, σκ. 95 και ΣτΕ 1324/2013, σκ. 6.

ικανότητα αυτών των συμφωνιών να κατακερματίζουν την εσωτερική αγορά οφείλεται στο γεγονός ότι οι επιχειρήσεις που συμμετέχουν σε συμπράξεις που καλύπτουν ένα μόνο κράτος μέλος, ή σημαντικό μέρος αυτού, θα επιδιώξουν κανονικά να αποκλείσουν τους ανταγωνιστές τους από άλλα κράτη μέλη.¹⁸⁰

121. Επιπλέον, έμμεση επίδραση στο εδνοενωσιακό εμπόριο θεωρείται ότι υπάρχει για προϊόντα/υπηρεσίες που σχετίζονται με εκείνα που καλύπτει η συμφωνία ή η πρακτική. Για παράδειγμα, μπορεί να υπάρξει έμμεση επίδραση στην περίπτωση συμφωνίας ή πρακτικής, η οποία έχει επιπτώσεις στις διασυνοριακές οικονομικές δραστηριότητες επιχειρήσεων που χρησιμοποιούν ή βασίζονται στα προϊόντα/υπηρεσίες που καλύπτει η συμφωνία ή πρακτική (ανεβάζοντας τα σχετικά κόστη της διασυνοριακής οικονομικής δραστηριότητας/εισαγωγών/εξαγωγών, η οποία βασίζεται/χρησιμοποιεί τα προϊόντα ή υπηρεσίες που καλύπτονται από ορισμένη σύμπραξη σε ένα κράτος - μέλος).¹⁸¹ Έτσι, έχει κριθεί λ.χ. ότι στον βαθμό που οι τιμές των υπηρεσιών χερσαίας μεταφοράς προϊόντων προς ορισμένα λιμάνια μεταφόρτωσης, που αποτέλεσαν αντικείμενο σύμπραξης, αντιπροσωπεύουν ένα τμήμα της τελικής τιμής πώλησεως των μεταφερομένων εμπορευμάτων, η επίμαχη σύμπραξη μπορούσε, λόγω του ότι επηρεάζει το κόστος εξαγωγής των μεταφερόμενων εμπορευμάτων προς άλλες χώρες, να παρακινήσει τους παραγωγούς της ευρωπαϊκής ένωσης να αναζητήσουν άλλες αγορές, προς τις οποίες το κόστος μεταφοράς των εμπορευμάτων τους είναι λιγότερο υψηλό.¹⁸²
122. Εν προκειμένω, οι παραβατικές πρακτικές αφορούν σε σύναψη συμφωνιών ως προς την κατανομή αγοράς και τον καθορισμό τιμών και εκπτώσεων για την παροχή υπηρεσιών ρυμούλκησης στους κυριότερους λιμένες της Ελληνικής Επικράτειας (δηλαδή όλους τους λιμένες φόρτωσης και εκφόρτωσης δεξαμενόπλοιων εντός της Αττικής καθώς και τον λιμένα Θεσσαλονίκης). Συνεπώς, καλύπτουν ζωτικής σημασίας μέρος της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς, από το οποίο ανταγωνιστικές επιχειρήσεις με έδρα την αλλοδαπή θα μπορούσαν δυνητικά να αποκλειστούν αν δεν συμμετείχαν στις παραβατικές συμφωνίες/πρακτικές. Επιπλέον, η εν λόγω οικονομική δραστηριότητα της παροχής υπηρεσιών ρυμούλκησης παρέχεται, από τις εμπλεκόμενες στη σύμπραξη επιχειρήσεις, και σε εταιρίες με έδρα άλλα κράτη – μέλη της ΕΕ. Το κόστος μεταφοράς αυτών των εισαγόμενων / εξαγόμενων προϊόντων προφανώς αυξάνεται, και κατά τούτο επηρεάζεται η ροή προϊόντων και υπηρεσιών στην ΕΕ.
123. Εν όψει των ανωτέρω, εκτιμάται ότι οι υπό κρίση πρακτικές δύνανται να επηρεάσουν αισθητά το εμπόριο μεταξύ των κρατών – μελών, κατά την έννοια των ενωσιακών κανόνων του ανταγωνισμού και, ως εκ τούτου, συντρέχει περίπτωση παράλληλης εφαρμογής του άρθρου 101 της ΣΛΕΕ στην υπό κρίση υπόθεση.

VI.2 Η Έννοια της «Επιχείρησης»

¹⁸⁰ Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου, παρ. 79 και υπόθεση 246/86, *SC Belasco και λοιποί κατά Ευρ. Επιτροπής*, σκ. 32-38.

¹⁸¹ Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου, παρ. 38.

¹⁸² T-86/95, *Compagnie générale maritime και λοιποί κατά Ευρ. Επιτροπής*, Συλλ. II- 01011, σκ. 148.

124. Η έννοια «επιχείρηση» συνιστά αυτοτελή όρο των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ, και ομοίως των άρθρων 1 και 2 Ν. 3959/2011, για τον προσδιορισμό του αυτουργού παραβίασης του δικαίου του ανταγωνισμού. Ειδικότερα, ως «επιχείρηση», κατά τις ανωτέρω διατάξεις, νοείται κάθε φορέας που ασκεί εμπορική ή άλλη οικονομική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς του και από τον τρόπο χρηματοδότησής του¹⁸³. Η ύπαρξη επιχείρησης προϋποθέτει αυτονομία οικονομικής δράσης και συνακόλουθα πλήρη ανάληψη των οικονομικών κινδύνων που συνεπάγεται η εκάστοτε οικονομική δραστηριότητα¹⁸⁴. Ως οικονομική δραστηριότητα νοείται κάθε δραστηριότητα προσφοράς αγαθών ή υπηρεσιών σε δεδομένη αγορά¹⁸⁵.
125. Υιοθετώντας την ανωτέρω λειτουργική προσέγγιση, η έννοια της επιχείρησης κατά το δίκαιο προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού υποδηλώνει μία «οικονομική ενότητα». Η οικονομική αυτή ενότητα νοείται, ακόμα και εάν, από νομικής απόψεως, αποτελείται από περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, με αυτοδίκαιη συνέπεια την αλληλέγγυα και εις ολόκληρον ευθύνη των περισσότερων αυτών προσώπων που συγκροτούν την οικονομική ενότητα κατά τον χρόνο διάπραξης της παράβασης¹⁸⁶. Ειδικότερα, καθιερώνεται ως **αποφασιστικό κριτήριο**, για την έννοια της επιχείρησης / οικονομικής ενότητας περισσότερων προσώπων (ιδίως εταιριών), **το ενιαίο ή μη της συμπεριφοράς τους στην αγορά**, χωρίς η τυπική διάκριση μεταξύ των διαφόρων εταιριών που προκύπτει από τη χωριστή τους νομική προσωπικότητα να μπορεί, από πλευράς εφαρμογής των κανόνων του ανταγωνισμού, να αντισταχθεί σε μια τέτοια ενιαία συμπεριφορά¹⁸⁷. Έχει δε κριθεί από τη νομολογία των ευρωπαϊκών δικαστηρίων ότι **το ενιαίο ή μη της συμπεριφοράς διαφόρων εταιριών στην αγορά** τεκμαίρεται στις περιπτώσεις εταιριών που συνδέονται με κεφαλαιουχικούς δεσμούς, λ.χ. εντός ενός ομίλου επιχειρήσεων, όπου το σύνολο ή σχεδόν το σύνολο του κεφαλαίου των συμμετεχόντων εταιριών ανήκει σε ορισμένη μητρική εταιρία,

¹⁸³ Βλ. ενδεικτικά ΠΕΚ T-217 και 245/03, FNSEA κ. Επιτροπής, ΔΕΚ C-101 και 110/07, Coop de France Betail and Viande κατά Επιτροπής, καθώς και ΔΕΚ C-41/90, Hofner και Elser κ. Macroton GmbH, ΔΕΚ C-55/96, Job Centre II, σκ. 21, C-180-184/98, Pavlov κατά Stichting Pensioenfonds Medische Specialisten, σκ.74, C-218/00, Cital di Batistello Venanzio &Co κ. Institute Nazionale per L'Assicurazione Contro Gli fortune Sul Lavoro (INAIL), σκ. 22.

¹⁸⁴ Βλ. ενδεικτικά ΠΕΚ T-23/09, Conseil national de l'Ordre des pharmaciens (CNOP), Conseil central de la section G de l'Ordre national des pharmaciens (CCG) κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σκ. 70-71, ΔΕΚ C-55/96, Job Centre coop.arl, σκ.21, συνεκδ. υποθ. ΔΕΚ C-180-184/98, Pavel Pavlov κ.ά. κατά Stichting Pensioenfonds Medische Specialisten, σκ. 74, ΔΕΚ C-118/85, Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκ. 7, ΔΕΚ C-41/90, Klaus Hofner and Fritz Elser κατά Macrotron GmbH, σκ. 21, ΔΕΚ C-35/96, Επιτροπή κατά Ιταλίας (CNSD), σκ. 36, ΔΕΚ C-244/94, Fédération Française des Sociétés d'Assurance κ.ά. κατά Ministère de l'Agriculture et de la Pêche, σκ. 14, EA 292/IV/2005 υπό 2.1 και EA 563/VII/2013, σκ. 71.

¹⁸⁵ Βλ. ενδεικτικά ΔΕΚ C-118/85, Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκ. 7, ΔΕΚ C-35/96, Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκ. 36, EA 430/V/2009, σελ. 6 και EA 317/V/2006, σελ. 16,17.

¹⁸⁶ Βλ. προτάσεις του Γενικού Εισαγγελέα Αθ. Ράντου της 14 Ιουλίου 2022 στην υπόθεση C- C-680/20, Unilever Italia Mkt. Operations Srl κατά Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato, σκ. 28.

¹⁸⁷ Βλ. ενδεικτικά ΔΕΕ C-724/17, Vantaan kaupunki κατά Skanska Industrial Solutions Oy, NCC Industry Oy, Asfaltmix Oy, ECLI:EU:C:2019:204, σκ. 37, ΔΕΕ C-882/19, Sumal SL κατά Mercedes Benz Trucks España SL, απόφαση της 6 Οκτωβρίου 2021, αδημ, σκ. 41 και την εκεί παρατεθειμένη νομολογία. Βλ. επίσης, προτάσεις του Γενικού Εισαγγελέα Αθ. Ράντου της 14 Ιουλίου 2022 στην υπόθεση C- C-680/20, Unilever Italia Mkt. Operations Srl κατά Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato, σκ. 25.

άλλως πρέπει να αποδεικνύεται η άσκηση καθοριστικής επιρροής λ.χ. από τη μητρική εταιρία επί της θυγατρικής της¹⁸⁸.

126. Ειδικότερα, η νομολογία των ευρωπαϊκών δικαστηρίων για την οικονομική ενότητα, κατά κύριο λόγο, αφορά στις περιπτώσεις καταλογισμού στη μητρική εταιρία παραβατικής συμπεριφοράς της θυγατρικής της εταιρίας¹⁸⁹. Πλέον πρόσφατα, στο πλαίσιο σχετικού προδικαστικού ερωτήματος, το ΔΕΕ έκρινε ότι, και αντίστροφα, ο ζημιωθείς από παράβαση του δικαίου του ανταγωνισμού που έχει διαπιστωθεί σε βάρος μητρικής εταιρίας έχει τη δυνατότητα να επιδιώξει την αναγνώριση της αστικής ευθύνης μιας από τις θυγατρικές της μητρικής αυτής εταιρίας αντί εκείνης της μητρικής¹⁹⁰. Ωστόσο, στην περίπτωση αυτή, κατά το ΔΕΕ, ο ζημιωθείς θα πρέπει να αποδείξει ότι η εν λόγω θυγατρική αποτελεί οικονομική ενότητα με τη μητρική της εταιρία, μεταξύ άλλων στηριζόμενος και στην ύπαρξη συγκεκριμένης σχέσης μεταξύ της οικονομικής δραστηριότητας της εν λόγω θυγατρικής και του αντικειμένου της παραβάσεως για την οποία καταλογίστηκε ευθύνη στη μητρική εταιρία¹⁹¹. Κατά τη συλλογιστική του ΔΕΕ, επειδή υπάρχουν όμιλοι εταιριών «ετερογενών δραστηριοτήτων» που δραστηριοποιούνται σε πλείονες οικονομικούς τομείς, και δεδομένης της λειτουργικής προσέγγισης στον ορισμό της «επιχείρησης», η έννοια της οικονομικής ενότητας που αποτελεί την «επιχείρηση» πρέπει να προσδιορίζεται υπό το πρίσμα του αντικειμένου της επίμαχης παραβατικής συμφωνίας¹⁹². Έτσι, για τους σκοπούς του καταλογισμού της ευθύνης, «η ίδια μητρική εταιρία μπορεί να συμμετέχει σε περισσότερες οικονομικές ενότητες, οι οποίες αποτελούνται, αναλόγως της επίμαχης οικονομικής δραστηριότητας, από την ίδια και διάφορους συνδυασμούς των θυγατρικών εταιριών της που ανήκουν όλες στον ίδιο όμιλο εταιριών. Στην αντίθετη περίπτωση, θα υφίστατο κίνδυνος να καταλογιστεί ευθύνη σε θυγατρική εταιρία ανήκουσα σε έναν τέτοιο όμιλο για παραβάσεις διαπραχθείσες στο πλαίσιο οικονομικών δραστηριοτήτων οι οποίες ουδεμία σχέση έχουν με τη δική της δραστηριότητα και στις οποίες ουδόλως ενεπλάκη, έστω εμμέσως»¹⁹³. Συνεπώς, στη νομολογία του ΔΕΕ διαφαίνεται η τάση αξιολόγησης της έννοιας της οικονομικής ενότητας, εντός ενός ομίλου νομικών οντοτήτων με κεφαλαιουχικούς δεσμούς, με βάση την κοινή/συναφή οικονομική δραστηριότητα/δραστηριότητα στην ίδια αγορά, ανεξαρτήτως του ελέγχου/καθοριστικής επιρροής που μπορεί να ασκεί η μία οντότητα επί της άλλης¹⁹⁴.

¹⁸⁸ Βλ. επίσης, προτάσεις του Γενικού Εισαγγελέα Αθ. Ράντου της 14 Ιουλίου 2022 στην υπόθεση C- C-680/20, Unilever Italia Mkt. Operations Srl κατά Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato, σκ. 36-38 και την εκεί παρατεθειμένη νομολογία.

¹⁸⁹ Ο.π.

¹⁹⁰ ΔΕΕ C-882/19, Sumal SL κατά Mercedes Benz Trucks España SL, ό.π., σκ. 51.

¹⁹¹ ΔΕΕ C-882/19, Sumal SL κατά Mercedes Benz Trucks España SL, ό.π., σκ. 51. Ο ζημιωθείς μπορεί, επίσης, να στηριχθεί και στους οικονομικούς, οργανωτικούς ή νομικούς δεσμούς μεταξύ της μητρικής και της θυγατρικής εταιρίας, στους οποίους βασίζεται η κύρια νομολογία του ΔΕΕ για την άσκηση καθοριστικής επιρροής από τη μητρική εταιρία στη θυγατρικής της.

¹⁹² ΔΕΕ C-882/19, Sumal SL κατά Mercedes Benz Trucks España SL, ό.π., σκ. 45-46.

¹⁹³ ΔΕΕ C-882/19, Sumal SL κατά Mercedes Benz Trucks España SL, ό.π., σκ. 47.

¹⁹⁴ Βλ. το διατακτικό της απόφασης ΔΕΕ C-882/19, Sumal SL κατά Mercedes Benz Trucks España SL, ό.π., σημείο 2: «**Το άρθρο 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση η οποία προβλέπει τη δυνατότητα καταλογισμού της ευθύνης για τη συμπεριφορά μιας εταιρίας σε άλλη εταιρία μόνο στην περίπτωση που η δεύτερη εταιρία ελέγχει την πρώτη**». Βλ. και Christian Kersting, «*Liability of sister companies and subsidiaries in European competition law*», (2020) 41 E.C.L.R. 125, διαθέσιμο εδώ

127. Πέραν των ανωτέρω, στην έννοια της «επιχείρησης» δύνανται να περιλαμβάνονται και κοινές επιχειρήσεις με τη μορφή κοινοπραξίας, τα μέλη της οποίας δεν συνδέονται με κεφαλαιουχικούς δεσμούς, παρά μόνο με συμβατικούς δεσμούς. Κατά το εταιρικό δίκαιο, όταν η κοινοπραξία δεν περιορίζεται μόνο στον συντονισμό της δραστηριότητας των μελών της, αλλά ασκεί εμπορική δραστηριότητα, καταχωρίζεται υποχρεωτικά στο ΓΕΜΗ και εφαρμόζονται προς αυτήν αναλόγως οι διατάξεις για τις ομόρρυθμες εταιρίες¹⁹⁵. Κατά το δίκαιο του ανταγωνισμού, μία τέτοια κοινοπραξία συνιστά η ίδια «επιχείρηση» (και όχι οικονομική ενότητα με τα μέλη της), καθώς συγκεντρώνει η ίδια τα χαρακτηριστικά της «επιχείρησης», ήτοι την αυτόνομη – τόσο έναντι των μητρικών εταιριών – μελών της όσο και έναντι τρίτων – άσκηση εμπορικής ή άλλης οικονομικής δραστηριότητας, και την πλήρη ανάληψη των οικονομικών κινδύνων. Άλλωστε, η κοινοπραξία με μέλη ναυτικές εταιρίες έχει στο παρελθόν κριθεί από την ΕΑ ως «επιχείρηση» επί τη βάση της ενιαίας τιμολογιακής και δρομολογιακής πολιτικής της¹⁹⁶.

128. Εν προκειμένω, τα μέρη διακρίνονται σε δύο κατηγορίες κοινοπραξιών με μέλη ΝΕ:

α) Κοινοπραξίες που έχουν συσταθεί με σκοπό τον συντονισμό της δραστηριότητας των ΝΕ – μελών τους, οι οποίες αφενός **συνδέονται με κεφαλαιουχικούς δεσμούς, δεδομένου ότι το σύνολο, ή σχεδόν το σύνολο, του κεφαλαίου τους ανήκει στα ίδια φυσικά πρόσωπα**¹⁹⁷ και αφετέρου **ασκούν όμοια οικονομική δραστηριότητα** (παροχή υπηρεσιών ρυμούλκησης) καθ' όλη τη διάρκεια της εξεταζόμενης παράβασης (σε ορισμένες δε περιπτώσεις και με το ίδιο μέσο, ήτοι τα εκάστοτε ρυμουλκά¹⁹⁸). Επομένως, αποτελούν μία οικονομική ενότητα κατά το

https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3355816, ο οποίος υποστηρίζει ότι η έννοια της «οικονομικής ενότητας» (για σκοπούς καταλογισμού ευθύνης) υπό τη νομολογία του ΔΕΕ, υπερβαίνει τις περιπτώσεις ευθύνης μητρικής - θυγατρικής, αλλά καταλαμβάνει την κοινή ευθύνη μεταξύ όλων συστατικών οντοτήτων μίας οικονομικής ενότητας (δηλαδή και μεταξύ συνδεδεμένων εταιριών), ανεξαρτήτως του κριτηρίου της καθοριστικής επιρροής που ασκεί η μητρική στις θυγατρικές της.

¹⁹⁵ Ν. 4072/2012, Άρθρο 293, παρ. 3.

¹⁹⁶ Βλ. ΕΑ 355/Ν/2007, σκ. 13.2 «Για την Κοινοπραξία Ε/Γ – Ο/Γ Πλοίων Καβάλας-Θάσου ανακύπτει το ερώτημα αν πρέπει να θεωρηθεί μια επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων. Η Κοινοπραξία μπορεί να δημιουργήθηκε κατόπιν συμφωνίας δύο ή περισσότερων επιχειρήσεων, εν τούτοις από απόψεως λειτουργίας η Κοινοπραξία μπορεί να δράσει είτε ως μία επιχείρηση, είτε ως ένωση επιχειρήσεων. Η Επιτροπή κρίνει ότι στην υπό κρίση υπόθεση η Κοινοπραξία μπορεί να θεωρηθεί ως μια επιχείρηση και όχι ως ένωση επιχειρήσεων, καθώς τη λειτουργία της χαρακτηρίζει: α) κοινή τιμολογιακή πολιτική, β) κοινά καθοριζόμενα δρομολόγια, γ) ο καταναλωτής δεν έχει τη δυνατότητα άμεσης επιλογής πλοίου, παρά μόνον έμμεσης επιλογής, δηλ. μέσω της ώρας αναχώρησης (βλ. απόφαση 210.ΙΙΙ/2002, Ολ.Ε.Α.)». Βλ. επίσης, ΕΑ 759/2021, σκ. 37 «οι εμπλεκόμενες κοινοπραξίες δραστηριοποιούνται στην υπηρεσία μεταφοράς επιβατών και οχημάτων κυρίως στην πορθμειακή σύνδεση Ηγουμενίτσα – Κέρκυρα. Εμφανίζονται έναντι τρίτων ως κοινοπραξίες, δεδομένου ότι η δήλωση δρομολογίων προς την αρμόδια αρχή γίνεται από την κάθε κοινοπραξία συνολικά για όλα τα μέλη της/ναυτικές εταιρίες και όχι ξεχωριστά από το κάθε μέλος της κοινοπραξίας και η τιμολογιακή πολιτική τους είναι ενιαία. Επιπλέον, η κάθε κοινοπραξία έχει έναν ιστότοπο και ένα σύστημα διαδικτυακής αγοράς εισιτηρίων για όλα τα μέλη της/ναυτικές εταιρίες, ενώ η κάθε συμμετέχουσα ναυτική εταιρία δεν εμφανίζεται έναντι τρίτων ως ξεχωριστή επιχείρηση. Επομένως, οι εμπλεκόμενες κοινοπραξίες διεξάγουν κατά τρόπο αυτόνομο εμπορική και οικονομική δραστηριότητα, με ίδια ανάληψη των οικονομικών κινδύνων που συνεπάγεται η εν λόγω δραστηριότητα και ως εκ τούτου, εμπίπτουν ευθέως στην έννοια της «επιχείρησης».

¹⁹⁷ Βλ. ανωτέρω Ενότητες ΙΙ.1, ΙΙ.5, ΙΙ.2, ΙΙ.3, ΙΙ.4.

¹⁹⁸ Λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι τα ρυμουλκά, τα οποία αποτελούν το μέσο άσκησης της οικονομικής δραστηριότητας εναλλάσσονται μεταξύ των κοινοπραξιών συντονισμού σε διάφορα χρονικά σημεία κατά τη διάρκεια διάπραξης της παράβασης.

δίκαιο του ανταγωνισμού¹⁹⁹. Πρόκειται για τις ΒΕΡΝΙΚΟΣ, ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ, ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ και ΖΟΥΡΟΣ²⁰⁰.

β) Ευρύτερες κοινοπραξίες, οι οποίες συνιστούν κοινές επιχειρήσεις κατά το δίκαιο του ανταγωνισμού και ασκούν οικονομική δραστηριότητα (παροχή υπηρεσιών ρυμούλκησης) με λειτουργική αυτονομία έναντι των μητρικών ΝΕ – μελών τους. Στην περίπτωση αυτή, πρόκειται για κοινοπραξίες **ευρύτερων του ενός ομίλου (κεφαλαιουχικών) συμφερόντων, οι οποίες ασκούν αυτόνομα οικονομική δραστηριότητα έναντι των μητρικών ΝΕ – μελών τους**, τα οποία παύουν να δραστηριοποιούνται με οιονδήποτε τρόπο εντός του πεδίου δραστηριοποίησης της κοινής επιχείρησης. Ειδικότερα, πρόκειται για τις κοινοπραξίες ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΖΟΥΡΟΣ, ΒΕΡΝΙΚΟΣ ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ, PRO TUGS, AEGEAN και MED TUGS, σύμφωνα με το σύνολο των στοιχείων του φακέλου της υπόθεσης, όπως αυτά συζητήθηκαν κατά τη διάρκεια των Διμερών με τα εμπλεκόμενα μέρη, τα οποία, εν συνεχεία, αποτύπωσαν και εγγράφως στις Προτάσεις τους όσες επεξηγήσεις είχαν δώσει προφορικά κατά τις Διμερείς Συσκέψεις. Σύμφωνα με τις Προτάσεις των εν λόγω κοινοπραξιών, εκάστη εξ αυτών λειτουργούσε, καθ' όλη της διάρκεια της παράβασης, ως ανεξάρτητη κοινή επιχείρηση με λειτουργική αυτονομία στην περιοχή δραστηριοποίησής της²⁰¹, εξυπηρετώντας σε μόνιμη βάση τρίτες επιχειρήσεις, και έχοντας προς τον σκοπό αυτό, αυτόνομη διοίκηση για τις καθημερινές δραστηριότητές της και πρόσβαση σε επαρκείς πόρους, ήτοι προσωπικό και περιουσιακά στοιχεία, ιδίως ρυμουλκά που είχαν εισφερθεί αποκλειστικά σε αυτήν. Άλλωστε, εκάστη εκ των ανωτέρω κοινοπραξιών, διέθετε χωριστό γραφείο κίνησης, κατόπιν εντολών του οποίου πραγματοποιούνταν όλες οι κινήσεις των ρυμουλκών που μετείχαν στην κοινοπραξία, εντός της περιοχής δραστηριοποίησής της, και εξέδιδε η ίδια (και όχι οι ναυτικές εταιρίες - μέλη της) τα τιμολόγια προς τους πελάτες της. Ως προς αυτές τις κοινοπραξίες, από τη σκοπιά του εταιρικού δικαίου, οι διατάξεις για τις ομόρρυθμες εταιρίες τυγχάνουν αναλογικής εφαρμογής.

VI.3 Η Έννοια της Απαγορευμένης Σύμπραξης

129. Κατά πάγια νομολογία, συμφωνία κατά την έννοια του άρθρου 1 παρ. 1 Ν. 3959/2011, θεωρείται ότι υφίσταται όταν οι επιχειρήσεις, ρητά ή σιωπηρά, εγκρίνουν από κοινού σχέδιο που καθορίζει τις κατευθυντήριες γραμμές της αμοιβαίας δράσης τους (ή αποχής από τη δράση) στην αγορά. Για τους σκοπούς εφαρμογής των κανόνων του ανταγωνισμού, αρκεί οι επιχειρήσεις να έχουν εκφράσει την κοινή τους βούληση να συμπεριφερθούν στην αγορά κατά καθορισμένο τρόπο²⁰². Αυτό συμβαίνει, για παράδειγμα, κάθε φορά που επιχειρήσεις

¹⁹⁹ Βλ. σχετικά και Προτάσεις Διευθέτησης των ΒΕΡΝΙΚΟΣ, ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ, ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ και ΖΟΥΡΟΣ.

²⁰⁰ Βλ. ενότητα VI.5.3.1.

²⁰¹ Επισημαίνεται ότι οι μητρικές ναυτικές εταιρίες των ευρύτερων κοινοπραξιών, δεν δραστηριοποιούνται εντός της περιοχής δραστηριοποίησης τους αυτοτελώς. Βλ. σχετική ενότητα II.6, II.7, II.8, II.9 και II.10. .

²⁰² Βλ. ΣτΕ 2007/2013, σκ. 17 και ΣτΕ 2780/2012, σκ. 4-6, καθώς και ενδεικτικά ΔΕΚ C-41/69, ACF *Chemiefarma κατά Επιτροπής*, σκ. 111-113, ΠΕΚ T-49/02, Brasserie nationale κατά Επιτροπής, σκ. 118, ΔΕΕ C-194/14P, AC-Treuhand AG κατά Επιτροπής, σκ. 28, 32.

εκφράζουν κοινή βούληση προς επίτευξη επιδιωκόμενων τιμών ή επιδιωκόμενου όγκου πωλήσεων ή κατανομής αγορών/πελατείας²⁰³.

130. Όσον αφορά τη μορφή εκδήλωσης της εν λόγω κοινής βούλησης, αυτή δεν είναι σημαντική εφόσον συνιστά πιστή αποτύπωση της βούλησης των μερών²⁰⁴. Συναφώς, κατά πάγια νομολογία, η έννοια της συμφωνίας καταλαμβάνει, όχι μόνον συμβάσεις με τη στενή έννοια του όρου, αλλά και συμφωνίες κυρίων.²⁰⁵ Συμφωνία συνιστά και ο καθορισμός από μέρους των συμμετεχουσών σε μία συνάντηση επιχειρήσεων των «κανόνων παιχνιδιού» για τη συμπεριφορά τους στην αγορά, εφόσον εκφράστηκε η επιθυμία ή η ευχή να ακολουθηθεί η συγκεκριμένη συμπεριφορά²⁰⁶. Η ύπαρξη συμφωνίας εξάλλου μπορεί να προκύπτει άμεσα ή έμμεσα από τη συμπεριφορά των μερών,²⁰⁷ μπορεί δε να εφαρμόζεται σε ατελείς συνεννοήσεις, καθώς και σε επιμέρους και υπό όρους συμφωνίες κατά τη διαδικασία διαπραγμάτευσης, η οποία οδηγεί σε συμφωνία²⁰⁸. Αντιστοίχως, ο όρος συμφωνία καταλαμβάνει όχι μόνο ένα συμφωνηθέν γενικό σχέδιο δράσης ή τον εφαρμοστέο βασικό μηχανισμό, αλλά και το σύνολο των διαρκών μεθοδεύσεων των μερών στο πλαίσιο της μεταξύ τους αθέμιτης συμπράξεως, καθώς και την επιμέρους υλοποίηση όσων έχουν συμφωνηθεί βάσει του ίδιου βασικού μηχανισμού και κατά την επιδίωξη του ίδιου κοινού σκοπού²⁰⁹. Για τον λόγο αυτό, και τυχόν σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ επιχειρήσεων που μπορεί να διευκολύνει την υλοποίηση μίας συμφωνίας με αντι-ανταγωνιστικό αντικείμενο ή αποτέλεσμα, επιτρέποντας στις επιχειρήσεις να παρακολουθούν κατά πόσον οι συμμετέχοντες συμμορφώνονται προς τους συμφωνηθέντες όρους, εξετάζεται στο πλαίσιο της συμφωνίας αυτής²¹⁰.

131. Με βάση τα προεκτεθέντα, για την έννοια της συμφωνίας είναι αδιάφορος ο γραπτός ή προφορικός τύπος, καθώς και ο δεσμευτικός ή μη χαρακτήρας της. Δεν απαιτούνται, δηλαδή, τυπικές διαδικασίες, ούτε κυρώσεις ή μέτρα εφαρμογής²¹¹. Εξάλλου, αδιάφορο είναι και αν οι

²⁰³ Βλ. ενδεικτικά ΔΕΚ C-41/69, ό.π., σκ. 112 και ΔΕΚ συνεκδ. υποθ. C- 209/78 έως 215/78 και 218/78, *Heinz van Landewyck κατά Επιτροπής*, σκ. 86, καθώς και ΠΕΚ T-1/89, *Rhône-Poulenc SA κατά Επιτροπής*, σκ. 120, T-15/89, *Chemie Linz AG κατά Επιτροπής*, σκ. 301, και T-310/94, *Grueber και Weber GmbH & Co. KG κατά Επιτροπής*, σκ. 85, 87.

²⁰⁴ Βλ. ΣτΕ 2007/2013, σκ. 17 και ΣτΕ 2780/2012, σκ. 4-6, καθώς και ενδεικτικά ΔΕΚ C-41/69, ό.π, σκ. 112, ΠΕΚ T-41/96, *Bayer κατά Επιτροπής*, σκ. 67-69, ΠΕΚ T-49/02, ο.π., σκ. 118-119, ΔΕΚ C- 74/04 P, *Επιτροπή κατά Volkswagen*, σκ. 37.

²⁰⁵ Βλ. ενδεικτικά ΔΕΚ C- 41/69, ό.π., σκ.110-112, ΔΕΚ C-44/69, *Buchler & Co κατά Επιτροπής*, και ΔΕΚ C-45/69, *Boehringer Mannheim κατά Επιτροπής*, καθώς και ΠΕΚ T-141/89, *Trefleurope κατά Επιτροπής*, σκ. 95-96, ΠΕΚ T-66/99, *Μινωικές Γραμμές ANE κατά Επιτροπής*, σκ. 207 και ΠΕΚ T-53/03, *BPB κατά Επιτροπής*, σκ. 82.

²⁰⁶ Βλ. ενδεικτικά ΔΕΚ C-204/00, *Aalborg PortlandA /S κατά Επιτροπής*, σκ. 228, 248.

²⁰⁷ Βλ. ενδεικτικά απόφαση Ευρ. Επιτροπής 2004/104/EK (Υπόθεση COMP/E-1/37.978/Μεθυλογλυκαμίνη), παρ. 172.

²⁰⁸ Βλ. Απόφαση της Επιτροπής 99/60/EK, *Καρτέλ προμονωμένων σωλήνων*, Υπόθεση IV/35691, σκ. 133.

²⁰⁹ Βλ. ενδεικτικά ΔΕΚ C-49/92 P, *Επιτροπή κατά Annic Partecipazioni*, σκ. 81: παράβαση μπορεί να προκύπτει όχι μόνο από μεμονωμένη ενέργεια, αλλά και από σειρά ενεργειών ή ακόμη από διαρκή συμπεριφορά. Η ερμηνεία αυτή δεν μπορεί να αμφισβητηθεί για το λόγο ότι ένα ή περισσότερα στοιχεία αυτής της σειράς ενεργειών ή η διαρκής αυτή συμπεριφορά θα μπορούσαν να συνιστούν και αφ' εαυτών παράβαση του άρθρου 101 ΣΔΕΕ.

²¹⁰ Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή του άρθρου 101 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις συμφωνίες οριζόντιας συνεργασίας, [2011] παρ. 59.

²¹¹ Βλ. ενδεικτικά Απόφαση της Επιτροπής 2004/104/EK (Υπόθεση COMP/E-1/37.978), ό.π., σκ. 172 καθώς και EA 369/V/2007, σελ. 47, σκ. 164.

εκπρόσωποι που συμμετέχουν στη «συμφωνία» ήταν εξουσιοδοτημένοι να συνάπτουν συμφωνίες με αντίστοιχο περιεχόμενο²¹².

132. Η έννοια της εναρμονισμένης πρακτικής αφορά μορφή συντονισμού μεταξύ επιχειρήσεων, η οποία, χωρίς να φθάνει μέχρι τη σύναψη συμφωνίας, αντικαθιστά ηθελημένα τους κινδύνους που ενέχει ο ανταγωνισμός με την έμπρακτη συνεργασία των επιχειρήσεων αυτών²¹³. Η απαίτηση αυτονομίας δράσης των επιχειρήσεων στην αγορά, που είναι συνυφασμένη με τις περί ανταγωνισμού διατάξεις²¹⁴, αντιτίθεται αυστηρώς σε κάθε άμεση ή έμμεση επαφή μεταξύ των επιχειρηματιών αυτών δυνάμενη, είτε να επηρεάσει τη συμπεριφορά ενός υφιστάμενου ή δυνητικού ανταγωνιστή στην αγορά, είτε να αποκαλύψει σε έναν ανταγωνιστή τη συμπεριφορά που ο επιχειρηματίας έχει αποφασίσει ή σκέπτεται να ακολουθήσει στην αγορά. Η προϋπόθεση δε της αμοιβαιότητας πληρούται οσάκις η από μέρους ενός ανταγωνιστή αποκάλυψη σε άλλον ανταγωνιστή των μελλοντικών του προθέσεων ή της μελλοντικής του συμπεριφοράς στην αγορά ζητήθηκε από τον δεύτερο ή ο επιχειρηματίας αυτός δεν εξέφρασε καμία επιφύλαξη ή αντίρρηση όταν ο ανταγωνιστής του γνωστοποίησε τις προθέσεις του²¹⁵. Κρίσιμο, εν προκειμένω είναι ότι οι ανταγωνιστές εν γνώσει τους δέχονται ή προσχωρούν σε μηχανισμούς συμπαιγνίας που διευκολύνουν τον συντονισμό της εμπορικής τους πολιτικής.

133. Τέλος, μια σύμπραξη μπορεί να συνιστά ταυτόχρονα συμφωνία και εναρμονισμένη πρακτική κατά την έννοια των σχετικών διατάξεων του νόμου, και ο εν λόγω χαρακτηρισμός δεν είναι κρίσιμος για τη στοιχειοθέτηση τυχόν παράβασης²¹⁶.

134. Εν προκειμένω, τα εμπλεκόμενα μέρη, που κατέθεσαν τις υπό αξιολόγηση Προτάσεις Διευθέτησης, παραδέχονται ρητώς ότι συμμετείχαν σε οριζόντια συμφωνία, ενώ παρέλκει ο επακριβής προσδιορισμός, για κάθε εμπλεκόμενο μέρος και σε κάθε δεδομένο χρονικό σημείο, αν η παράβαση συνιστά συμφωνία ή εναρμονισμένη πρακτική. Περαιτέρω, σύμφωνα με όσα προεκτάθηκαν, εκτιμάται ότι η συμφωνία των εμπλεκόμενων μερών καταλαμβάνει τόσο τον βασικό μηχανισμό κατανομής των σχετικών αγορών και καθορισμού των τιμών, όσο και το σύνολο των διαρκών μεθοδεύσεων των μερών στο πλαίσιο της μεταξύ τους αθέμιτης συμπράξεως (όπως λ.χ. μέσω ομαδικών συνομιλιών στην εφαρμογή WhatsApp), καθώς και της επιμέρους υλοποίησης όσων έχουν συμφωνηθεί βάσει του ίδιου βασικού μηχανισμού και κατά την επιδίωξη του ίδιου κοινού σκοπού (όπως λ.χ. μέσω πινάκων της εφαρμογής excel που ανταλλάσσονταν συστηματικά και τίθεντο προς υπογραφή ανά τακτά χρονικά διαστήματα).

VI.4 Εξ Αντικειμένου Περιορισμός του Ανταγωνισμού: Κατανομή Αγορών και Καθορισμός Τιμών

²¹² Βλ. απόφαση ΠΕΚ Τ-25/95 κ.λπ., *Cimenteries CBR κ.λπ. κατά Επιτροπής*, σκ. 928.

²¹³ Βλ. π.χ. ΠΕΚ Τ-30/91, *Solvay SA κατά Επιτροπής*, σκ. 66, 75.

²¹⁴ Βλ. ενδεικτικά ΣτΕ 2780/2012, σκ. 5 (όπου και παραπομπές σε πάγια ενωσιακή νομολογία).

²¹⁵ Βλ. ενδεικτικά ΔΕΚ C-40 επ./73, *Suiker Unie κατά Επιτροπής*, σκ. 173-174, ΔΕΚ C-48/69 *ICI κατά Επιτροπής*, σκ.64, ΔΕΚ C-199/92 P, *Huls κατά Επιτροπής*, σκ. 162-168 και 178, Βλ. επίσης ενδεικτικά ΔΕφΑθ 1617/2009, σκ. 6.

²¹⁶ Βλ. ενδεικτικά ΔΕΚ C-49/92 P, σκ. 112-114, ΠΕΚ Τ-1/89, ό.π., σκ. 127 και Τ-305/94, *LVM κατά Επιτροπής*, σκ. 696-697. Βλ. επίσης ΔΕφΑθ 1617/2009, σκ. 6.

135. Προκειμένου να επιίπτει μια συμφωνία/εναρμονισμένη πρακτική ή απόφαση στην απαγόρευση του άρθρων 1 παρ. 1 Ν. 3959/2011, 1 παρ. 1 Ν. 703/1977 και 101 ΣΛΕΕ πρέπει να έχει ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της οικείας αγοράς.
136. Κατά πάγια ενωσιακή νομολογία, ο διαζευκτικός χαρακτήρας της προϋπόθεσης αυτής επιβάλλει καταρχάς να εξεταστεί το αντικείμενο της συμφωνίας, λαμβανομένου υπόψη του οικονομικού και νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσεται²¹⁷. Υπό την έννοια αυτή, εάν αποδειχθεί το επιζήμιο για τον ανταγωνισμό αντικείμενο μιας συμφωνίας, τότε παρέλκει η εξέταση των αποτελεσμάτων αυτής επί του ανταγωνισμού. Αν, όμως, από την εξέταση του αντικειμένου της συμφωνίας δεν προκύψει ότι αυτή είναι αρκούντως επιζήμια για τον ανταγωνισμό, θα πρέπει να εξετάζονται τα αποτελέσματα της συμφωνίας και κατά πόσον ο ανταγωνισμός πράγματι παρεμποδίστηκε, περιορίστηκε ή νοθεύτηκε αισθητά²¹⁸.
137. Ειδικότερα, σχετικά με τον χαρακτηρισμό μιας πρακτικής ως εξ αντικειμένου περιορισμού, γίνεται δεκτό ότι ορισμένα είδη συντονισμού μεταξύ επιχειρήσεων είναι αρκούντως επιβλαβή για τον ανταγωνισμό, ώστε να μην απαιτείται εξέταση των αποτελεσμάτων τους. Τούτο στηρίζεται στο γεγονός ότι ορισμένες μορφές συντονισμού μεταξύ επιχειρήσεων μπορούν να λογίζονται, ως εκ της φύσεώς τους, ως παραβλάπτουσες την ομαλή λειτουργία του ανταγωνισμού²¹⁹. Ωστόσο, ακριβώς επειδή σε περιπτώσεις «εξ αντικειμένου» περιορισμού του ανταγωνισμού, δεν απαιτείται η περαιτέρω απόδειξη συγκεκριμένων αποτελεσμάτων εν δυνάμει βλαπτικών για τον ανταγωνισμό, η έννοια του «εξ αντικειμένου» περιορισμού του ανταγωνισμού ερμηνεύεται συσταλτικά²²⁰, υπό την έννοια ότι πρέπει να υπάρχει αρκούντως αξιόπιστη και σταθερή σχετική πείρα ώστε να μπορεί να θεωρηθεί ότι η εξεταζόμενη συμφωνία είναι, ως εκ της φύσεώς της, βλαπτική για την ομαλή λειτουργία του ανταγωνισμού²²¹.
138. Ούτω δεν αμφισβητείται ότι ορισμένες μορφές συμπαιγνίας, όπως αυτές που οδηγούν στον οριζόντιο καθορισμό των τιμών ή την κατανομή της αγοράς ή της πελατείας από συμπράξεις, μπορούν να θεωρηθούν από τη φύση τους ως ικανές να έχουν τέτοια δυσμενή αποτελέσματα,

²¹⁷ Ήδη από την πρώτη σχετική απόφαση του ΔΕΕ 56/65, *Société Technique Minière (L.T.M.) v Maschinenbau Ulm GmbH (M.B.U.)* και μέχρι τις πλέον πρόσφατες αποφάσεις ΔΕΕ C-228/18, *Gazdasági Versenyhivatal κατά Budapest Bank Nyrt.* και λοιπών, σκ.33 – 40 και 51, με περαιτέρω παραπομπές στην ενωσιακή νομολογία, και C-306/20, *Visma Enterprise» SIA κατά Konkurences padome*, σκ. 62.

²¹⁸ Βλ. ΔΕΕ 56/65, ό.π., σελ. 321, και ενδεικτικά ΔΕΕ C-32/11, *Allianz Hungária Biztosító κ.λπ.*, σκ. 33-34 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία, καθώς και ΔΕΕ C-67/13 P, *CB κατά Επιτροπής*, σκ. 48-49 και 52, ΔΕΕ C-307/18 *Generics (UK) Ltd και λοιποί κατά Competition and Markets Authority*, σκ. 62-66 και ΔΕΕ C-228/18, ό.π., σκ. 35-38.

²¹⁹ Βλ. ενδεικτικά ΔΕΕ C-373/14 P, *Toshiba Corporation κατά Επιτροπής*, σκ. 26, ΔΕΕ C-67/13 P, ό.π., σκ. 49-50, ΔΕΕ C-228/18, ό.π., σκ. 35-36 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία, C-307/18 *Generics (UK) Ltd και λοιποί κατά Competition and Markets Authority*, παρ. 71, καθώς και ΣΤΕ 2780/2012, σκ. 4.

²²⁰ ΔΕΕ C-228/18, ό.π., σκ. 54, «Πράγματι, η έννοια του περιορισμού του ανταγωνισμού «λόγω του αντικειμένου» δεν μπορεί να χρησιμοποιείται παρά μόνο σε ορισμένα είδη συντονισμού μεταξύ επιχειρήσεων τα οποία είναι αρκούντως επιβλαβή για τον ανταγωνισμό ώστε να μπορεί να γίνει δεκτό ότι παρέλκει η εξέταση των αποτελεσμάτων τους, διότι άλλως η Επιτροπή θα απαλλασσόταν από την υποχρέωση να αποδεικνύει τα συγκεκριμένα αποτελέσματα στην αγορά συμφωνιών οι οποίες ουδόλως είναι δεδομένο ότι είναι εκ της φύσεώς τους επιβλαβείς για την ομαλή λειτουργία του ανταγωνισμού».

²²¹ ΔΕΕ C-228/18, ό.π., σκ. 76.

κυρίως επί των τιμών, της ποσότητας ή της ποιότητας των προϊόντων και των υπηρεσιών, με αποτέλεσμα για τους σκοπούς εφαρμογής των άρθρων 1 παρ. 1 Ν. 3959/2011 και 101 ΣΛΕΕ, να παρέλκει να αποδειχθεί ότι έχουν συγκεκριμένα αποτελέσματα στην αγορά²²². Πράγματι, από την πείρα προκύπτει ότι τέτοιες πρακτικές επιφέρουν μειώσεις της παραγωγής και αυξήσεις τιμών, με τελικό αποτέλεσμα την κακή κατανομή των πόρων σε βάρος, ειδικότερα, των καταναλωτών²²³. Στις περιπτώσεις αυτές, η ανάλυση του οικονομικού και νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται οι επίμαχες πρακτικές μπορεί να περιορίζεται σε όσα είναι απολύτως απαραίτητα προκειμένου να διαπιστωθεί η ύπαρξη περιορισμού του ανταγωνισμού εξ αντικειμένου²²⁴. Σύμφωνα δε με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, οι οριζόντιες συμπράξεις οι σχετικές με τον καθορισμό τιμών (price fixing), οι αμιγώς σχετικές με την κατανομή αγορών ή πελατείας, η οποία δεν συνδέεται με κάποια μορφή ευρύτερης οριζόντιας συνεργασίας (market sharing) και οι σχετικές με την ανταλλαγή πληροφοριών ως προς μελλοντικές τιμές και ποσότητες παραγωγής (information sharing) συγκαταλέγονται ρητώς στους εξ αντικειμένου περιορισμούς του ανταγωνισμού, οι οποίοι μάλιστα εκφεύγουν του ασφαλούς λιμένα που δημιουργείται από τα όρια μεριδίων αγοράς που προβλέπονται στην Ανακοίνωση de minimis²²⁵, ενώ συγχρόνως είναι μάλλον απίθανο να πληρούν τις προϋποθέσεις χορήγησης ατομικής απαλλαγής κατ' άρθρο 101 παρ. 3 ΣΛΕΕ²²⁶.

139. Κατά συνέπεια, εφόσον αποδεικνύεται το θίγον τον ανταγωνισμό αντικείμενο μιας σύμπραξης, παρέλκει, ως αλυσιτελής, η περαιτέρω έρευνα και απόδειξη κινδύνου βλάβης των καταναλωτών ή επέλευσης άλλων, συγκεκριμένων αποτελεσμάτων, εν δυνάμει βλαπτικών για τον ανταγωνισμό²²⁷. Ούτως, η διαπίστωση ότι η σύμπραξη έχει αντικείμενο περιοριστικό του ανταγωνισμού δεν μπορεί να ανατραπεί από ενδείξεις ότι δεν είχε αποτέλεσμα εντός της αγοράς, ή ότι δεν είχε άμεση επίδραση επί των τιμών, αρκεί ότι είναι εν τοις πράγμασι ικανή να επαχθεί αρνητικά για τον ανταγωνισμό αποτελέσματα²²⁸. Στο πλαίσιο αυτό, τυχόν

²²² Βλ. ενδεικτικά ΔΕΕ C-345/14, *Maxima Latvija*, σκ. 19 και ΔΕΕ C-67/13 P, ό.π., σκ. 51. Βλ. επίσης και ΓενΔΕΕ T-208/08, *Gosselin Group και Stichting Administratiekantoor Portielje κατά Επιτροπής*, σκ. 73.

²²³ ΔΕΕ C-67/13 P, ό.π., σκ. 51, ΔΕΕ C-228/18, ό.π., σκ. 36.

²²⁴ Βλ. λ.χ., ΔΕΕ C-469/15P, *FSL Holdings NV και λοιποί κατά Επιτροπής*, σκ. 107 (αναφορικά με συμφωνίες καθορισμού τιμών), ΔΕΕ C-373/14 P, ό.π., σκ. 29 (αναφορικά με συμφωνίες κατανομής αγορών).

²²⁵ Βλ. **Ανακοίνωση της Επιτροπής — Ανακοίνωση σχετικά με τις συμφωνίες ή σσωνος σημασίας οι οποίες δεν περιορίζουν σημαντικά τον ανταγωνισμό σύμφωνα με το άρθρο 101 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ΕΕ C 291 της 30.8.2014, παρ. 13, όπου και ρητή αναφορά στον καθορισμό τιμών και τον επιμερισμό αγορών ή πελατείας ως περιορισμούς λόγω αντικειμένου, που εκφεύγουν του ασφαλούς λιμένα που δημιουργείται από τα όρια μεριδίων αγοράς που προβλέπονται στην εν λόγω Ανακοίνωση καθώς και Commission staff working document, Guidance on restrictions of competition "by object" for the purpose of defining which agreements may benefit from the De Minimis Notice, 25.6.2014, revised version of 3.6.2015, υπό 2.1 (price fixing), 2.2 (market sharing) και 2.6 (information sharing), όπου και ενδεικτική παράθεση νομολογίας. Βλ. αντίστοιχα και Ανακοίνωση της ΕΑ με ημερομηνία 2.3.2006 σχετικά με τις συμφωνίες ή σσωνος σημασίας, οι οποίες δεν περιορίζουν σημαντικά τον ανταγωνισμό σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 1 ν. 703/1977 (de minimis), παρ. 11 (1).**

²²⁶ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την εφαρμογή του άρθρου 81 παράγραφος 3 της συνθήκης, ΕΕ C 101 της 27.4.2004, σελ. 97, παρ. 21, 23 και 46.

²²⁷ Χωρίς κάτι τέτοιο να σημαίνει ότι η Επιτροπή ή μία Αρχή Ανταγωνισμού ή ένα Δικαστήριο εμποδίζονται από το να εξετάσουν και τα αποτελέσματα μίας «εξ αντικειμένου» περιοριστικής του ανταγωνισμού συμφωνίας, όταν το κρίνουν σκόπιμο, βλ. ΔΕΕ C-228/18, ό.π., σκ. 40.

²²⁸ Βλ. ενδεικτικά ΣτΕ 2780/2012, σκ. 4, ΣτΕ 1324/2013, σκ. 4 καθώς και ΣτΕ 2775/2014, σκ. 9 με εκτενείς παραπομπές σε ενωσιακή νομολογία, λ.χ. ΔΕΚ C-8/08, ό.π., σκ. 29-30.

παραχθέντα ή μη αποτελέσματα στην οικεία αγορά δεν μπορεί να έχουν σημασία παρά μόνο για τον υπολογισμό του ύψους των προστίμων και την αποτίμηση των δικαιωμάτων αποζημίωσης²²⁹.

140. Αντιστοίχως, εφόσον μία σύμπραξη που έχει ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού εμπίπτει στις απαγορευτικές διατάξεις της παρ. 1 των άρθρων 1 Ν. 3959/2011 και 101 ΣΛΕΕ κατά τα προεκτεθέντα, η εν τοις πράγμασι μη εφαρμογή (εν όλω ή εν μέρει) της, όπως αντίστοιχα και η μη συμμόρφωση (εν όλω ή εν μέρει) προς τα συμφωνηθέντα, δεν ασκούν κατά νόμο επιρροή στη διαπίστωση της παράβασης, ούτε και συνιστούν λόγο απαλλαγής – ιδίως λαμβανομένου υπόψη ότι η εκάστοτε επιχείρηση μπορεί να επιχειρεί να χρησιμοποιήσει τη σύμπραξη προς όφελός της. Στο πλαίσιο αυτό, τυχόν μη τήρηση της συμφωνίας δύναται να συνιστά στοιχείο ληπτέο υπόψη κατά την επιμέτρηση της ποινής²³⁰.

141. Επομένως, η επίκληση αμυντικών επιχειρημάτων, όπως η αμελητέα επίπτωση στον ανταγωνισμό, η τυχόν απόκλιση από τα συμφωνηθέντα, το δυσχερές οικονομικό περιβάλλον²³¹ ή ακόμη και η άγνοια ότι πτυχές της συμφωνίας ή εναρμονισμένης πρακτικής μπορούσαν να θεωρηθούν παράνομες²³², δεν απαλλάσσουν τους αυτουργούς της παράβασης από τη διάπραξή της. Ούτε, επίσης, απαλλάσσει από την ευθύνη τις συμπράττουσες εταιρίες η τυχόν πεποίθησή τους ότι ενεργούσαν σύμφωνα με το νόμο²³³. Εξάλλου ο παραβατικός χαρακτήρας μιας σύμπραξης δεν αναιρείται επειδή επιδιώκεται με αυτήν και κάποιος νόμιμος σκοπός. Με άλλα λόγια, μία σύμπραξη δύναται να συνιστά εξ αντικείμενου περιορισμό του ανταγωνισμού, ακόμη και στην περίπτωση που εξυπηρετεί και άλλους (θεμιτούς ή/και νόμιμους) σκοπούς²³⁴. Συναφώς, εφόσον διαπιστώνεται το περιοριστικό αντικείμενο των εν λόγω συμβάσεων, δεν είναι απαραίτητο να εξεταστεί το τυχόν επιχειρηματικό συμφέρον των συμβαλλόμενων. Είναι, δηλαδή, αδιάφορο το ζήτημα αν η συμμετοχή κάποιας επιχείρησης στην εν λόγω σύμπραξη, για την οποία υπάρχουν έγγραφες αποδείξεις, υπαγορεύθηκε από συγκεκριμένους εμπορικούς λόγους ή ήταν κατ' εκτίμηση οικονομικά λογική ή πρόσφορη²³⁵ καθώς και το γεγονός ότι η συμμετέχουσα σε σύμπραξη επιχείρηση δεν αποκόμισε όφελος²³⁶.

Υπαγωγή στην υπό κρίση υπόθεση

142. Εν προκειμένω, ως προς τον λιμένα της Θεσσαλονίκης, οι συμφωνίες στις οποίες μετείχαν τα εμπλεκόμενα μέρη είχαν ως σκοπό (αντικείμενο) τον περιορισμό του ανταγωνισμού και συγκεκριμένα είχαν ως αντικείμενο την κατανομή αγοράς και τον καθορισμό τιμών

²²⁹ Βλ. ενδεικτικά ΔΕΕ C-32/11, ό.π., σκ. 38 και ΔΕΚ C-8/08, ό.π., σκ. 31.

²³⁰ Βλ. ΣτΕ 2780/2012, σκ. 4, όπου και παραπομπές σε ενωσιακή νομολογία.

²³¹ Βλ. ενδεικτικά ΔΕφαθ 3529/2013, σκ. 13, ΔΕφαθ 548/2012, σκ. 16, καθώς και ΔΕΚ C-238/99 P, *Limburgse Vinyl Maatschappij and Others κατά Επιτροπής*, σκ. 487, ΠΕΚ T-217/03, ό.π., σκ. 90.

²³² Βλ. ενδεικτικά C-246/86, *Belasco κλπ κατά Επιτροπής*, σκ. 40-41.

²³³ Βλ. ενδεικτικά ΔΕφαθ 1001/2006, σκ. 20.

²³⁴ Βλ. ΣτΕ 2775/2014, σκ. 9 και ΣτΕ 2007/2013 σκ. 17, με εκτενείς παραπομπές σε πάγια ενωσιακή νομολογία καθώς και ενδεικτικά ΔΕΚ C-209/07, *Beef Industry Development and Barry Brothers*, σκ. 21, ΔΕΚ C-551/03P, *General Motors κατά Επιτροπής*, σκ. 64, ΠΕΚ T-49/02, *Brasserie Nationale κατά Επιτροπής*, σκ. 85.

²³⁵ Βλ. ενδεικτικά ΔΕΚ C-403/04P και C-405/04P *Sumitomo Metal Industries Ltd και Nippon Steel Corp. κατά Επιτροπής*, σκ. 46, ΔΕΚ C-204/00 P, ό.π., σκ. 335.

²³⁶ Βλ. ενδεικτικά ΔΕΚ C-195/99P, *Krupp Hoesch κατά Επιτροπής*, σκ. 86.

(εκπτώσεων) στην παροχή υπηρεσιών ρυμούλκησης εμπορικών πλοίων (τόσο φορτηγών πλοίων όσο και δεξαμενόπλοιων μεταφοράς πετρελαίου). Από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι οι εν λόγω περιορισμοί εφαρμόστηκαν και επέφεραν στεγανοποίηση της αγοράς. Ειδικότερα, όπως προκύπτει από τα βασικά ευρήματα που εκτέθηκαν ανωτέρω, αλλά και τις δηλώσεις των μερών στις Προτάσεις τους, τα μέρη είχαν συμφωνήσει τον βασικό μηχανισμό κατανομής της αγοράς ρυμουλκήσεων εμπορικών πλοίων στον λιμένα Θεσσαλονίκης και τον διαμοιρασμό των σχετικών εσόδων σε σταθερή βάση, με γνώμονα τη δυναμικότητα στην αγορά των εκάστοτε συμμετεχόντων στην παράβαση μερών, ανά εγκατάσταση και ανά είδος πλοίου (λ.χ. για την περίοδο 11.04.2017 έως 16.03.2018, το αποδιδόμενο ποσοστό σε κάθε ένα από τα τέσσερα συμμετέχοντα μέρη στην παράβαση προκύπτει ότι είναι 25%²³⁷ και ενδεικτικά για «γκαζάδικα» ή «container vessels – c/v»²³⁸). Παράλληλα, μέσω διαρκών συνεννοήσεων (λ.χ. μέσω πινάκων excel που ανταλλάσσονταν συστηματικά με emails, αλλά και μέσω της εφαρμογής WhatsApp) ήλεγχαν τις αποκλίσεις από τα συμφωνηθέντα βάσει δυναμικότητας ποσοστά, παρακολουθούσαν τον ανταγωνισμό και συμφωνούσαν τις προσφερόμενες εκπτώσεις και άλλες παραμέτρους των προσφορών τους²³⁹. Τέλος, ως προς τους επιμέρους μηχανισμούς υλοποίησης και παρακολούθησης της εφαρμογής των συμφωνηθέντων, από τα ευρήματα προκύπτει ότι, οι πίνακες excel με την τήρηση των ποσοστών των μερών στις εξυπηρετούμενες ρυμουλκήσεις και τις αποκλίσεις από αυτά, υπογράφονταν από τα μέρη ανά τακτά χρονικά διαστήματα²⁴⁰.

143. Ως προς τους λιμένες της Αττικής, οι συμφωνίες στις οποίες μετείχαν τα εμπλεκόμενα μέρη είχαν ως σκοπό (αντικείμενο) τον περιορισμό του ανταγωνισμού, και συγκεκριμένα είχαν ως αντικείμενο την κατανομή αγοράς/πελατείας και τον καθορισμό τιμών (εκπτώσεων) στην παροχή υπηρεσιών ρυμούλκησης δεξαμενόπλοιων μεταφοράς πετρελαίου και συνεπώς συνιστούν περιορισμούς του ανταγωνισμού που δυνητικά μπορούν να επιφέρουν στεγανοποίηση της οικείας αγοράς. Από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι οι εν λόγω περιορισμοί εφαρμόστηκαν. Ειδικότερα, όπως προκύπτει από τα βασικά ευρήματα που εκτέθηκαν ανωτέρω, αλλά και τις δηλώσεις των μερών στις Προτάσεις τους, τα μέρη προέβαιναν, κατά την αρχική περίοδο της σύμπραξης, όπου η δυναμικότητά τους στην αγορά δεν είχε αποκρυσταλλωθεί, σε ad hoc συνεννοήσεις κατανομής της αγοράς ρυμουλκήσεων δεξαμενόπλοιων²⁴¹ και σε διαμοιρασμό των σχετικών εσόδων (τα οποία χαρακτηριστικά αναφέρονται στα βασικά ευρήματα ως «κουβάς» και «κουβαδάκι»)²⁴². Εν συνεχεία, την περίοδο δραστηριοποίησης στη σχετική αγορά των MED TUGS και PRO TUGS, η κατανομή αγοράς και ο συνακόλουθος διαμοιρασμός των εσόδων από τις ρυμουλκήσεις δεξαμενόπλοιων είχε συμφωνηθεί να γίνεται εξ ημισείας (50% έκαστος)²⁴³. Στο πλαίσιο αυτό, τα μέρη της

²³⁷ Βλ. ανωτέρω ενότητα V.1.2 και ομοίως ενότητες V.1.1 και V.1.3 για τα ποσοστά κατά τις υπόλοιπες υποπεριόδους της παράβασης.

²³⁸ [...].

²³⁹ [...].

²⁴⁰ Βλ. ανωτέρω ενότητες V.1.2 και V.1.3

²⁴¹ Εξ ου και στα βασικά ευρήματα (όπως παρουσιάζονται στην ενότητα V.2.1 ανωτέρω) δεν υπάρχουν σταθερά ποσοστά κατανομής των εκάστοτε εξυπηρετούμενων από τα μέρη της σύμπραξης ρυμουλκήσεων. [...]

²⁴² Βλ. ανωτέρω ενότητα V.2.1 λ.χ. [...].

²⁴³ Βλ. ενότητα V.2.2 λ.χ. [...].

σύμπραξης συμφωνούσαν ad hoc στη μεταξύ τους κατανομή των εργασιών που επρόκειτο να εκτελεστούν (λ.χ. ρυμουλκήσεις IN/OUT και STAND BY) και συναφώς συμφωνούσαν στην προσφερόμενη έκπτωση προκειμένου να εξυπηρετηθεί η μεταξύ τους κατανεμημένη ρυμούλκηση²⁴⁴. Τέλος, τα μέρη της σύμπραξης συχνά συμφωνούσαν τις προσφερόμενες από το κάθε μέρος εκπτώσεις, ως μέσο προσδιορισμού των ρυμουλκών (ήτοι του μέρους) που θα εκτελούσαν την εκάστοτε ρυμούλκηση δεξαμενόπλοιου²⁴⁵.

144. Ως προς τους λιμένες της Καβάλας, οι συμφωνίες στις οποίες μετείχαν τα εμπλεκόμενα μέρη είχαν ως σκοπό (αντικείμενο) τον περιορισμό του ανταγωνισμού, και συγκεκριμένα είχαν ως αντικείμενο την κατανομή αγοράς/πελατείας και τον καθορισμό τιμών (εκπτώσεων) στην παροχή υπηρεσιών ρυμούλκησης εμπορικών πλοίων (τόσο φορτηγών πλοίων όσο και δεξαμενόπλοιων μεταφοράς πετρελαίου), και συνεπώς συνιστούν περιορισμούς του ανταγωνισμού που δυνητικά μπορούν να επιφέρουν στεγανοποίηση της οικείας αγοράς.

VI.5 Ως προς την επιβολή κυρώσεων

VI.5.1 Εφαρμοστέοι Κανόνες - Κριτήρια Καθορισμού του Ύψους του Προστίμου

145. Η ΕΑ έχει την αρμοδιότητα επιβολής κυρώσεων για αντι-ανταγωνιστικές πρακτικές, σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 2 περ. α) και δ) του Ν. 3959/2011, ως ισχύει²⁴⁶.
146. Σύμφωνα με το άρθρο 25 παρ. 1, περ. δ του Ν. 3959/2011 (ως τροποποιήθηκε με το άρθρο 19 του Ν. 4886/2022 και ισχύει από 24.01.2022) εφόσον η ΕΑ μετά από σχετική έρευνα διαπιστώσει παράβαση του άρθρου 1 παρ. 1 του ίδιου νόμου, μπορεί με απόφασή της να επιβάλει πρόστιμο, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 25B παρ.1, στις επιχειρήσεις που υπέπεσαν στην παράβαση. Κατά την ισχύουσα διάταξη (δυνάμει τροποποιήσεων που εισήχθησαν με τον Ν. 4886/2022) του άρθρου 25 Β παρ.1 του Ν. 3959/2011, το πρόστιμο μπορεί να ανέλθει μέχρι ποσοστού 10% του συνολικού παγκόσμιου κύκλου εργασιών της επιχείρησης κατά την προηγούμενη της έκδοσης της απόφασης χρήση, ενώ προ των ως άνω τροποποιήσεων, η (προϊσχύουσα) διάταξη προέβλεπε ότι το ποσοστό 10% υπολογίζεται επί του συνολικού κύκλου εργασιών της επιχείρησης της χρήσης κατά την οποία έπαυσε η παράβαση ή αν αυτή συνεχίζεται μέχρι την έκδοση της απόφασης, της προηγούμενης της έκδοσης της απόφασης χρήσης. Ανάλογες διατάξεις ισχύουν και στο ενωσιακό δίκαιο²⁴⁷.
147. Σύμφωνα με το άρθρο 25B παρ. 1α του Ν. 3959/2011, όπως ισχύει, για τον καθορισμό του προστίμου λαμβάνονται υπόψη η σοβαρότητα, η διάρκεια, η γεωγραφική έκταση της παράβασης και το είδος της συμμετοχής της συγκεκριμένης επιχείρησης στην παράβαση.

²⁴⁴ Λ.χ. [...], βλ. ανωτέρω ενότητα V.2.2.

²⁴⁵ Λ.χ. [...] Βλ. ανωτέρω ενότητες V.2.1 και V.2.2.

²⁴⁶ Βλ. και απόφαση ΔΕΕ, C-201/09 και C-216/09, *ArcelorMittal Luxembourg SA κ. Επιτροπής* (μη δημοσιευμένη ακόμα στη Συλλογή), όπου στην σκ.75 αναφέρεται μεταξύ άλλων ότι «...η νομική βάση με την οποία παρέχεται στο θεσμικό όργανο της Ένωσης η εξουσία εκδόσεως πράξεως πρέπει να ισχύει κατά τον χρόνο εκδόσεως της πράξεως αυτής».

²⁴⁷ Βλ. Κανονισμό (ΕΚ) 1/2003 της 16ης Δεκεμβρίου 2002, ΕΕ L 1/1 της 4.1.2003, άρθρο 5 αναφορικά με τις εξουσίες των αρχών ανταγωνισμού των κρατών-μελών για την επιβολή προστίμων, καθώς και άρθρο 23 αναφορικά με τις αντίστοιχες εξουσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Εφόσον είναι δυνατόν να υπολογιστεί το ύψος του οικονομικού οφέλους της επιχείρησης από την παράβαση, το ύψος του επιβαλλόμενου προστίμου δεν μπορεί να είναι μικρότερο από αυτό, ακόμα και αν υπερβαίνει το ποσοστό που ορίζεται στο πρώτο εδάφιο. Η διατύπωση της συγκεκριμένης διάταξης είναι ίδια με την προηγούμενη του άρθρου 25 παρ. 2 υπό στ. α του Ν. 3959/2011.

148. Βάσει των αρχών που διέπουν τη διαχρονική εφαρμογή του δικαίου καθώς και βάσει των αρχών της ασφάλειας δικαίου και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης των διοικουμένων, γενικός κανόνας είναι ότι εφαρμοστέες είναι οι διατάξεις ουσιαστικού δικαίου οι οποίες ίσχυαν κατά το χρόνο επελεύσεως των γεγονότων που συνιστούν την παράβαση, χωρίς να έχει σημασία ο χρόνος κατά τον οποίο εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις²⁴⁸. Αυτό ισχύει και για τις διατάξεις που προβλέπουν τις επιβλητέες κυρώσεις²⁴⁹.
149. Ειδικά ως προς το ζήτημα των προβλεπόμενων κυρώσεων, γίνεται δεκτό ότι η αρχή της μη αναδρομικότητας των ποινικών νόμων, την οποία καθιερώνει το άρθρο 7 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) ως θεμελιώδες δικαίωμα, συνιστά γενική αρχή το ενωσιακού δικαίου, η οποία τυγχάνει εφαρμογής όταν επιβάλλονται πρόστιμα για παράβαση των κανόνων του ανταγωνισμού. Ως εκ τούτου, οι επιβαλλόμενες κυρώσεις πρέπει να αντιστοιχούν σε εκείνες που είχαν καθοριστεί κατά τον χρόνο της διαπράξεως της παραβάσεως²⁵⁰.
150. Ωστόσο, ο γενικός αυτός κανόνας κάμπτεται σε περίπτωση ευνοϊκότερων νέων διατάξεων. Το τελευταίο εδάφιο της παρ.1 του άρθρου 49 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ όχι απλώς επιτρέπει, αλλά επιτάσσει την αναδρομική εφαρμογή του επεικέστερου/ηπιότερου ποινικού «δικαίου» Στις περιπτώσεις αυτές, επομένως, οι νέες αυτές (ευνοϊκότερες) διατάξεις ισχύουν και για τις προ της ισχύος τους παραβάσεις²⁵¹. Σύμφωνα δε με αποφάσεις των διοικητικών δικαστηρίων, ο ευμενέστερος ή μη για τους διοικούμενους χαρακτήρας του νεότερου νόμου που προβλέπει κύρωση για ορισμένη παράβαση δεν κρίνεται γενικώς, αλλά ενόψει της συγκεκριμένης περίπτωσης, κατόπιν σύγκρισης όλων των σχετικών νομοθετικών ρυθμίσεων που αφορούν στο χρονικό διάστημα από τη διάπραξη της παράβασης έως και την εκδίκαση της υπόθεσης από το διοικητικό δικαστήριο και εξέτασης ποια από τις ρυθμίσεις αυτές, εφαρμοζόμενη στο σύνολό της, άγει, κατ' εκτίμηση των συνθηκών της υπόθεσης, στην ελαφρύτερη κύρωση^{252 253}. Επιπλέον, επειδή ο ευμενέστερος ή μη χαρακτήρας του νεότερου

²⁴⁸ Βλ. απόφαση ΔΕΕ, υποθ. C-201/09 και C-216/09, *ArcelorMittal Luxembourg SA* κατά Επιτροπής, σκ. 67-71.

²⁴⁹ Βλ. απόφαση ΔΕΕ, υποθ. C-201/09 και C-216/09, *ArcelorMittal Luxembourg SA* κατά Επιτροπής, σκ. 69 και 77.

²⁵⁰ Βλ. αποφάσεις ΔΕΕ, υποθ. C-189/02 P, *Dansk Rørindustri κλπ. κατά Επιτροπής*, Συλλ. 2005, σελ. I-5425, σκ. 202-209 και υποθ. C-397/03 P, *Archer Daniels Midland και Archer Daniels Midland Ingredients κατά Επιτροπής*, σκ. 18-19, καθώς και αποφάσεις Γενικού Δικαστηρίου, υποθ. T-23/99, *LR AF 1998 κατά Επιτροπής*, σκ. 219-221 και υποθ. T-329/01, *Archer Daniels Midland κατά Επιτροπής*, σκ. 38.

²⁵¹ Βλ. ΔΕΕ, υποθ. C-201/09 και C-216/09, *ArcelorMittal Luxembourg SA κ. Επιτροπής*, σκ. 72, υποθ. C-189/02 P, *Dansk Rørindustri κλπ. κατά Επιτροπής*, σκ. 217-233, και υποθ. C-397/03 P, *Archer Daniels Midland και Archer Daniels Midland Ingredients κατά Επιτροπής*, σκ. 21-26.

²⁵² Βλ. ιδίως Διοικ. Εφ.Αθ. 1617/2021 (επί της ΕΑ 555/VII/20-12-2012), σκ. 38.

²⁵³ Ο κανόνας αυτός δεν είναι απόλυτος, αλλά μπορεί να καμφθεί από σαφή, αντίθετη νομοθετική διάταξη, η οποία είτε αποκλείει την αναδρομική εφαρμογή της νεότερης, ευμενέστερης για τον διοικούμενο ρύθμισης είτε

νόμου κρίνεται ενόψει της συγκεκριμένης περίπτωσης και κατ' εκτίμηση των συνθηκών της, ο διοικούμενος φέρει το βάρος επίκλησης αυτών των συνθηκών, κατά τρόπο ειδικό και ορισμένο, προκειμένου να θεμελιωθεί η εφαρμογή μεταγενέστερης ρύθμισης ως ευμενέστερης για αυτόν²⁵⁴.

151. Εν προκειμένω, συγκρίνοντας, για τον υπολογισμό του προστίμου, τη νεότερη διάταξη του άρθρου 25 Β παρ. 1 του Ν. 3959/2011 και την προϊσχύουσα διάταξη του άρθρου 25 παρ. 2²⁵⁵, διαπιστώνεται ότι τα κριτήρια υπολογισμού του προστίμου παραμένουν ίδια, με εξαίρεση τη **βάση του κύκλου εργασιών** («συνολικός παγκόσμιος κύκλος εργασιών» στη νέα διάταξη έναντι «συνολικού κύκλου εργασιών» στην προϊσχύουσα διάταξη) και την **οικονομική χρήση** για τον υπολογισμό του ανώτατου ποσοστού προστίμου του 10% («η προηγούμενη της έκδοσης της απόφασης χρήση» στη νέα διάταξη έναντι «της χρήσης κατά την οποία έπαυσε η παράβαση ή αν αυτή συνεχίζεται μέχρι την έκδοση της απόφασης, της προηγούμενης της έκδοσης της απόφασης χρήσης» στην προϊσχύουσα διάταξη). Ενόψει όσων προαναφέρθηκαν, εφαρμοστέα είναι η διάταξη που τυγχάνει, κατά περίπτωση, να είναι ευνοϊκότερη για κάθε εμπλεκόμενο μέρος στην παράβαση, κρινόμενη με βάση τις ειδικότερες συνθήκες (λ.χ. τα ποσοτικά στοιχεία/κύκλοι εργασιών)²⁵⁶, όπως άλλωστε, εν προκειμένω, δηλώνει το κάθε εμπλεκόμενο μέρος με τις Προτάσεις του.

152. Ακολούθως, σύμφωνα με την Ανακοίνωση της ΕΑ της 13.07.2022²⁵⁷ (αναφορικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων σε συνέχεια της τροποποίησης του ν. 3959/2011 (με το ν. 4886/2022), βάσει των διατάξεων των άρθρων 25 και 25B του ως άνω νόμου (εφεξής «Ανακοίνωση για τον υπολογισμό του προστίμου»), η ΕΑ «... καθορίζει το βασικό ποσό προστίμου για κάθε εμπλεκόμενη επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων σε συνάρτηση με τη σοβαρότητα, τη διάρκεια, τη γεωγραφική έκταση της παράβασης, καθώς και τη διάρκεια και το είδος της συμμετοχής στην παράβαση έκαστου εμπλεκόμενου μέρους ... εφόσον το κρίνει σκόπιμο, αναπροσαρμόζει (προσαυξάνει ή μειώνει) το βασικό ποσό, ανάλογα με το εάν συντρέχουν αντίστοιχα επιβαρυντικές ή ελαφρυντικές περιστάσεις»²⁵⁸. Ειδικότερα το βασικό ποσό του προστίμου, κριτήρια καθορισμού του οποίου αποτελούν η σοβαρότητα, η γεωγραφική έκταση της παράβασης, καθώς και η διάρκεια και το είδος της συμμετοχής στην παράβαση έκαστου εμπλεκόμενου μέρους προκύπτει ως εξής: α) ορίζεται ποσοστό μέχρι 30% επί των ετήσιων ακαθάριστων εσόδων της επιχείρησης από προϊόντα ή υπηρεσίες που αφορά

την προβλέπει, όχι όμως άνευ ετέρου, αλλά υπό προϋποθέσεις που θίγουν ουσιωδώς τα έννομα συμφέροντα του διοικούμενου. Ωστόσο, τέτοια νομοθετική διάταξη ως θεσπίζουσα απόκλιση από την ως άνω θεμελιώδη αρχή, πρέπει να δικαιολογείται επαρκώς, ώστε να συνάδει προς τις συνταγματικές αρχές της ισότητας και της αναλογικότητας (βλ. Διοικ. Εφ.Αθ. 1617/2021, σκ. 38).

²⁵⁴ Ο.π., ιδίως Διοικ. Εφ.Αθ. 1617/2021, σκ. 38.

²⁵⁵ Ελλείψει σχετικής μεταβατικής διάταξης στο Ν. 4886/2022, με τον οποίο προστεθηκε άρθρο 25B στον Ν.3959/2011.

²⁵⁶ Βλ. ενότητα VI.5.5

²⁵⁷ Βλ. σχετικό Δελτίο Τύπου στην ιστοσελίδα www.epant.gr.

²⁵⁸ Βλ. παρ. 5 της Ανακοίνωσης για τον υπολογισμό του προστίμου.

η παράβαση²⁵⁹ βάσει των ανωτέρω κριτηρίων και β) το ποσοστό αυτό υπολογίζεται επί των ως άνω εσόδων για κάθε έτος της παράβασης αθροιστικά^{260,261}.

153. Προκειμένου να αξιολογηθεί η σοβαρότητα της παράβασης, η ΕΑ λαμβάνει υπόψη ιδίως το είδος της παράβασης, τα ανταγωνιστικά αποτελέσματα που προκλήθηκαν ή απειλήθηκε να προκληθούν στην αγορά, το ειδικό βάρος κάθε επιχείρησης στην παράβαση, το οικονομικό όφελος που αποκόμισαν ή επιδίωξαν οι παραβάτες, την οικονομική δύναμη των εμπλεκομένων στη σχετική αγορά, καθώς και την έκταση της γεωγραφικής αγοράς²⁶².
154. Για να υπολογισθεί η διάρκεια της παράβασης που έχει ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού, πρέπει να εξακριβώνεται η περίοδος ύπαρξης της σύμπραξης, ήτοι η περίοδος από την ημερομηνία σύναψής της μέχρι την ημερομηνία κατά την οποία έπαυσε να ισχύει²⁶³. Η παράβαση διαρκεί όσο εξακολουθεί να υφίσταται ο περιορισμός του ανταγωνισμού που προκύπτει από τη συγκεκριμένη συμπεριφορά²⁶⁴. Προκειμένου να αποδείξει μία συμμετέχουσα στη σύμπραξη ότι έθεσε τέρμα στη συμμετοχή της πρέπει να παρέχει επαρκείς αποδείξεις περί απόσυρσης ή αποστασιοποίησης ή έστω περί καταγγελίας της παράνομης συμπεριφοράς²⁶⁵.
155. Το βασικό ποσό του προστίμου μπορεί να προσαυξάνεται ή να μειώνεται αναλόγως εάν συντρέχουν επιβαρυντικές ή ελαφρυντικές περιστάσεις αντίστοιχα²⁶⁶. Το τελικό ποσό του προστίμου, το οποίο προκύπτει κατόπιν της προσαύξησης ή της μείωσης του βασικού ποσού του προστίμου, δεν μπορεί να υπερβαίνει το προαναφερόμενο ποσοστό του 10% του κύκλου εργασιών που ορίζει το άρθρο 25B του Ν. 3959/2011.
156. Η ΕΑ έχει ευρεία διακριτική ευχέρεια (εντός του κατά νόμον ανώτατου ορίου) κατά τη συγκεκριμενοποίηση του εκάστοτε επιβληθησομένου προστίμου, προκειμένου να διασφαλίζεται με επάρκεια το αποτρεπτικό του αποτελέσμα²⁶⁷. Πράγματι η αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού προϋποθέτει ότι η εκάστοτε Αρχή Ανταγωνισμού μπορεί οποτεδήποτε να προσαρμόζει το ύψος των προστίμων στις ανάγκες της πολιτικής αυτής²⁶⁸. Συναφώς, η ανάγκη εξασφάλισης του αρκούντως αποτρεπτικού χαρακτήρα του

²⁵⁹ Βλ. παρ. 6 της Ανακοίνωση για τον υπολογισμό του προστίμου, καθώς και Κατευθυντήριες γραμμές για τη μέθοδο υπολογισμού των προστίμων που επιβάλλονται κατ' εφαρμογή του άρθρου 23 παράγραφος 2 σημείο α) του κανονισμού (ΕΚ) αρ. 1/2003, παρ. 13.

²⁶⁰ Βλ. παρ. 6 της Ανακοίνωση για τον υπολογισμό του προστίμου.

²⁶¹ Σύμφωνα δε με την παρ. 13, «ανεξαρτήτως της διάρκειας της συμμετοχής μιας επιχείρησης στην παράβαση, η Επιτροπή θα περιλαμβάνει στο βασικό ποσό ένα ποσό που θα κυμαίνεται μεταξύ 15 % και 25 % των ακαθάριστων εσόδων της επιχείρησης [...] προκειμένου να αποτρέπονται οι επιχειρήσεις και από το να εισέρχονται απλώς σε οριζόντιες συμφωνίες καθορισμού των τιμών, κατανομής της αγοράς και περιορισμού της παραγωγής».

²⁶² Βλ. από 12.05.2006 Ανακοίνωση ΕΑ - Κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων που επιβάλλονται δυνάμει του άρθρου 9 του ν. 703/1977, όπως ισχύει, παρ. 10.

²⁶³ Βλ. απόφαση ΠΕΚ της 27.07.2005, T-49 έως T-51/02, *Brasserie nationale κ.λπ. κατά Επιτροπής*, σκ. 185.

²⁶⁴ Βλ. ΔΕΕ C-450/19, *Kilpailu- ja kuluttajavirasto*, σκ. 34.

²⁶⁵ Βλ. ενδεικτικά απόφαση ΠΕΚ της 29.11.2005, T-62/02, *Union Pigments κατά Επιτροπής*, σκ. 42, και την απόφαση της Ε.Επ. της 20.12.2001, υπόθεση COMP/E-1/36.212 (αυτογραφικό χαρτί), σκ. 261.

²⁶⁶ Βλ. την Ανακοίνωση για τον υπολογισμό του προστίμου.

²⁶⁷ Βλ. την Ανακοίνωση για τον υπολογισμό του προστίμου, καθώς και ΕΑ 563/2013, σκ. 332, υποσ. 607 με παραπομπή σε εθνική και ενωσιακή νομολογία.

²⁶⁸ Βλ. ΕΑ 563/2013, σκ. 332, υποσ. 608 με παραπομπή σε ενωσιακή νομολογία.

προστίμου επιβάλλει την κατάλληλη προσαρμογή του ύψους του, ώστε να λαμβάνεται υπόψη ο επιδιωκόμενος αντίκτυπος στην επιχείρηση στην οποία επιβάλλεται, τούτο δε προκειμένου το πρόστιμο να μην είναι αμελητέο ή υπερβολικά υψηλό, ιδίως σε σχέση με την οικονομική δυνατότητά της, σύμφωνα με τις επιταγές αφενός της εξασφάλισης της αποτελεσματικότητας του προστίμου και αφετέρου της αρχής της αναλογικότητας²⁶⁹.

157. Τέλος, η ΕΑ με την έκδοση απόφασης για τη διευθέτηση της διαφοράς κατ' αλοποποιημένη διαδικασία μειώνει κατά 15% το ύψος του προστίμου που θα επέβαλε σε περίπτωση μη διευθέτησης, σύμφωνα με το άρθρο 25B του Ν. 3959/2011 και την προαναφερόμενη Ανακοίνωση για τον υπολογισμό του προστίμων και την απόφαση ΕΑ 790/2022 για τη ΔΔΔ.

VI.5.2 Ως προς το Ζήτημα της Διαδοχής στον Καταλογισμό της Παράβασης και του Προστίμου

158. Αφετηρία για τον καταλογισμό της ευθύνης για παραβάσεις του δικαίου του ανταγωνισμού είναι η αρχή της προσωπικής ευθύνης, σύμφωνα με την οποία η παράβαση του δικαίου του ανταγωνισμού καταλογίζεται, κατ' αρχήν, στην «επιχείρηση», ως φορέα οικονομικής δραστηριότητας, που παραβίασε τους κανόνες του ανταγωνισμού²⁷⁰. Με άλλα λόγια, ευθύνεται κατ' αρχήν το/τα νομικό/ά πρόσωπο/α, που συγκροτούν τον φορέα οικονομικής δραστηριότητας, ήτοι εκμεταλλεύονται (είναι φορείς δικαιωμάτων και υποχρεώσεων) την επιχείρηση, η οποία υπέπεσε στην παράβαση²⁷¹. Ενόσω αυτό το νομικό πρόσωπο εξακολουθεί να υφίσταται και να ασκεί οικονομική δραστηριότητα κατά τον χρόνο έκδοσης της διαπιστωτικής περί παράβασης απόφασης, η ευθύνη εκ της παραβατικής συμπεριφοράς της επιχειρήσεως παρακολουθεί το νομικό αυτό πρόσωπο, έστω μάλιστα κι αν τα υλικά και τα ανθρώπινα στοιχεία που είχαν συμβάλει στη διάπραξη της παραβάσεως μεταβιβάστηκαν μετά το πέρας της παράβασης σε τρίτα πρόσωπα²⁷².

159. Αντιστρόφως, όταν τα περιουσιακά στοιχεία ενός νομικού προσώπου που συμμετείχε σε μια παράβαση δικαίου του ανταγωνισμού μεταβιβάζονται σε άλλες ανεξάρτητες επιχειρήσεις, η ευθύνη για αυτήν την παράβαση ακολουθεί τα περιουσιακά στοιχεία, μόνο σε όλως εξαιρετικές περιπτώσεις, ήτοι όταν η νομική οντότητα που κατείχε αυτά τα περιουσιακά στοιχεία έχει παύσει να υφίσταται νομικά ή έχει παύσει κάθε οικονομική δραστηριότητα κατά τον χρόνο έκδοσης της διαπιστωτικής της παράβασης απόφασης²⁷³. Συνεπώς, κύρωση σε φορέα οικονομικής δραστηριότητας για παράβαση (του δικαίου του ανταγωνισμού) της οποίας

²⁶⁹ Βλ. ΓενΔΕΕ της 12.12.2012, T-352/09, Novácke chemické závody a.s. κατά Επιτροπής, σκ. 46 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία.

²⁷⁰ Βλ. ΔΕΚ, C- 49/92 P, *Επιτροπή κατά Anic Partecipazioni SpA*, σκ. 145, C- 279/98 P, *Cascades κατά Επιτροπής*, σκ. 78, C- 286/98 P, *Stora Kopparbergs Bergslags κατά Επιτροπής*, σκ. 37 και C-280/06, *Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato κατά Ente tabacchi italiani - ETI SpA και λοιποί, και Philip Morris Products SA και λοιποί κατά Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato και λοιπών*, σκ. 38-39.

²⁷¹ Βλ. υπό την έννοια αυτή, ενδεικτικά, C- 279/98 P, *Cascades κατά Επιτροπής*, σκ. 78 «*Συγκεκριμένα, για τη συμπεριφορά αυτήν ευθύνεται, κατ' αρχήν, το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που διηύθυνε την οικεία επιχείρηση κατά τον χρόνο διαπράξεως της παραβάσεως, έστω και αν, κατά τον χρόνο εκδόσεως της περί διαπιστώσεως της παραβάσεως αποφάσεως, η εκμετάλλευση της επιχειρήσεως τελούσε υπό την ευθύνη άλλου προσώπου*».

²⁷² Βλ. ενδεικτικά ΔΕΚ C-297/98 P, *SCA κατά Επιτροπής*, Συλλ. 2000, σκ. 25.

²⁷³ Βλ. T-531/15, *Coveris Rigid France κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής*, παρ. 39-40.

δεν είναι ο ίδιος αυτουργός μπορεί να επιβληθεί μόνον αν ο φορέας που διέπραξε την παράβαση έπαυσε να υφίσταται νομικώς ή οικονομικώς²⁷⁴. Κατά το ΔΕΕ, στην τελευταία αυτή περίπτωση, «κύρωση που επιβλήθηκε σε επιχείρηση, η οποία εξακολουθεί να υφίσταται νομικώς αλλά έπαυσε να ασκεί οικονομικές δραστηριότητες, κινδυνεύει να μην έχει αποτρεπτικό αποτέλεσμα»²⁷⁵.

160. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, γίνεται δεκτό ότι σε περιπτώσεις μεταβολών στο νομικό πρόσωπο που ήταν φορέας της εκμετάλλευσης της επιχείρησης, η οποία διέπραξε την παράβαση, οι οποίες έχουν ως συνέπεια ότι αυτό έχει παύσει να υφίσταται από νομικής ή / και οικονομικής απόψεως, εφαρμόζεται το κριτήριο της οικονομικής συνέχειας, το οποίο εξασφαλίζει ότι τα νομικά πρόσωπα δεν αποφεύγουν, μέσω αλλαγών της νομικής μορφής τους, την ευθύνη τους, κατά το δίκαιο του ανταγωνισμού. Στις περιπτώσεις αυτές, ο κατ' εξαίρεση καταλογισμός της παράβασης του δικαίου του ανταγωνισμού στον οικονομικό διάδοχο της εκμεταλλεύσεως της επιχείρησης διασφαλίζει ότι, αφενός, ευθύνεται εκείνο το πρόσωπο το οποίο επωφελείται από τα ενδεχόμενα κέρδη και την προστιθέμενη αξία της επιχειρήσεως συνεπεία συμμετοχής στην παράβαση και ότι, αφετέρου, η κύρωση αφεαυτής δεν παραμένει άνευ αποτελέσματος²⁷⁶.

161. Εν προκειμένω, η «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ – ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΒΕΡΝΙΚΟΣ ΖΟΥΡΟΣ» (ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΖΟΥΡΟΣ) που συμμετείχε στην παράβαση στον λιμένα Θεσσαλονίκης από τον Αύγουστο 2016 έως την 11^η Απριλίου 2017, λύθηκε και τέθηκε σε εκκαθάριση, δυνάμει του από 16 Μαρτίου 2017 Πρακτικού Γενικής Συνέλευσης των μελών της²⁷⁷. Οι [...] ναυτικές εταιρίες που ήταν μέλη της κατά τη θέση της σε εκκαθάριση ([...]), συνέχισαν την οικονομική τους δραστηριότητα (παροχή υπηρεσιών ρυμούλκησης) ως μέλη των κοινοπραξιών «ΒΕΡΝΙΚΟΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ – ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ» και «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ ΖΟΥΡΟΥ», αντίστοιχα²⁷⁸. Επομένως, η ευθύνη για την παράβαση της ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΖΟΥΡΟΣ καταλογίζεται στις κοινοπραξίες «ΒΕΡΝΙΚΟΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ – ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ» (ως οικονομική ενότητα με τις ναυτικές εταιρίες που είναι μέλη της) και «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ ΖΟΥΡΟΥ», ως οικονομικούς διαδόχους με βάση την αρχή της οικονομικής συνέχειας, σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν. Αντίστοιχα, με τις Προτάσεις τους, τόσο η «ΒΕΡΝΙΚΟΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ – ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ» όσο και η

²⁷⁴ Βλ. C-280/06, ό.π., σκ. 40

²⁷⁵ Ο.π.

²⁷⁶ Βλ. υπό την έννοια αυτή ΔΕΚ, C- 49/92 P, ό.π., σκ. 145, ΔΕΚ, C-204/00 P, *Aalborg Portland κατά Επιτροπής*, σκ. 359, Προτάσεις της Εισαγγελέως Kokott, στην υπόθεση C-280/06, ό.π., σκ. 78. Στις εν λόγω Προτάσεις της η Γεν Εισαγγελέας αναφέρει, ως προς το λόγο που δικαιολογεί την παρέκκλιση από την εφαρμογή της αρχής της προσωπικής ευθύνης, ότι: «Μόνο με τον καταλογισμό της παραβάσεως της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας στον νέο φορέα εκμεταλλεύσεως της επιχειρήσεως μπορεί να εξασφαλισθεί στην προαναφερθείσα κατηγορία περιπτώσεων ότι, αφενός, ευθύνεται εκείνο το πρόσωπο το οποίο επωφελείται από τα ενδεχόμενα κέρδη και την προστιθέμενη αξία της επιχειρήσεως συνεπεία συμμετοχής σε σύμπραξη και ότι, αφετέρου, και η κύρωση αφεαυτής δεν παραμένει άνευ αποτελέσματος. Πράγματι, μόνον ο οικονομικώς δραστήριος νέος φορέας εκμεταλλεύσεως μπορεί να εξασφαλίσει ότι η συμπεριφορά της επιχειρήσεως στο μέλλον θα είναι σύμφωνη προς το δίκαιο του ανταγωνισμού...».

²⁷⁷ Βλ. σχετικά Πρόταση Διευθέτησης της ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΖΟΥΡΟΣ.

²⁷⁸ Ο.π.

«ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ ΖΟΥΡΟΥ», δηλώνουν ότι αναγνωρίζουν και αποδέχονται ότι μπορεί να επιβληθεί σε εκάστη εξ αυτών το [...] % του προστίμου της ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΖΟΥΡΟΣ²⁷⁹.

162. Πέραν της κοινοπραξίας ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΖΟΥΡΟΣ, και η «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΑ ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ – ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ» που συμμετείχε στην παράβαση στον λιμένα της Θεσσαλονίκης από τον Αύγουστο 2016 έως την 30^η Σεπτεμβρίου 2019, έχει τεθεί σε εκκαθάριση από την 1^η Ιουνίου 2020²⁸⁰. Οι [...] ναυτικές εταιρίες που ήταν μέλη της κατά τη θέση της σε εκκαθάριση ([...]) συνέχισαν την οικονομική τους δραστηριότητα (παροχή υπηρεσιών ρυμούλκησης) ως μέλη της «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΜΕΓΑΤUGS ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ – ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ»²⁸¹. Σημειωτέον ότι η «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΑ ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ – ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ» αποτελούσε οικονομική ενότητα με την «ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΑ Ι» ΝΕ²⁸², η οποία συμμετείχε αυτοτελώς στην παράβαση στον λιμένα της Θεσσαλονίκης από την 17^η Μαρτίου 2018 έως και την 26^η Ιουνίου 2018. Κατά τον παρόντα χρόνο, η «ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΑ Ι» ΝΕ ασκεί οικονομική δραστηριότητα (παροχή υπηρεσιών ρυμούλκησης) ως μέλος της «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΜΕΓΑΤUGS ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ – ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ»²⁸³, με την οποία σε κάθε περίπτωση, αποτελεί πλέον οικονομική ενότητα²⁸⁴. Επομένως, η ευθύνη για την παράβαση της οικονομικής ενότητας που συγκροτείται από την «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΑ ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ – ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ» και της «ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΑ Ι» ΝΕ καταλογίζεται, με βάση την αρχή της οικονομικής συνέχειας, στην «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΜΕΓΑΤUGS ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ – ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ», ως οικονομικό διάδοχο, σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν. Αντίστοιχα, με την Πρότασή της, η «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΜΕΓΑΤUGS ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ – ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ» δηλώνει ότι αναγνωρίζει και αποδέχεται ότι μπορεί να της επιβληθεί το πρόστιμο της «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΑ ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ – ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ».

163. Τέλος, η ΑEGEAN TUGS που συμμετείχε στην παράβαση στους λιμένες της Αττικής από τον Μάιο 2017 έως και την 31^η Αυγούστου 2018, έπαψε να ασκεί οικονομική δραστηριότητα

²⁷⁹ Η δήλωση καταλαμβάνει ένα ορισμένο ανώτατο πρόστιμο.

²⁸⁰ Βλ. σχετικά Πρόταση Διευθέτησης της ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ.

²⁸¹ Βλ. σχετική Πρόταση Διευθέτησης. Ομοίως, και για τις λοιπές ναυτικές εταιρίες (λ.χ. [...] που υπήρξαν μέλη της «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΑ ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ – ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ» κατά τη διάρκεια της παράβασης (αλλά είχαν εξέλθει από αυτήν πριν τεθεί σε εκκαθάριση): συνέχισαν την οικονομική τους δραστηριότητα ως μέλη της «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΜΕΓΑΤUGS ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ – ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ».

²⁸² Σύμφωνα με όσα προεκτέθηκαν (βλ. ενότητα VI.2) και δεδομένου ότι το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου της «ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΑ Ι» ΝΕ ανήκει στα ίδια φυσικά πρόσωπα, στα οποία ανήκει και το μετοχικό κεφάλαιο των ναυτικών εταιριών που είναι μέλη της «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΑ ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ – ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ», καθώς και ότι δραστηριοποιούνται στις ίδιες προϊόντικές αγορές.

²⁸³ Βλ. σχετικά Πρόταση Διευθέτησης της ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ.

²⁸⁴ Σύμφωνα με όσα προεκτέθηκαν (βλ. ενότητα VI.2) και δεδομένου ότι το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου της «ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΑ Ι» ΝΕ ανήκει στα ίδια φυσικά πρόσωπα, στα οποία ανήκει και το μετοχικό κεφάλαιο των ναυτικών εταιριών που είναι μέλη της «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΜΕΓΑΤUGS ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ – ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ», καθώς και ότι δραστηριοποιούνται στις ίδιες προϊόντικές αγορές.

από την έναρξη δραστηριοποίησης της MED TUGS, ήτοι την 1^η Σεπτεμβρίου 2018²⁸⁵. Η υπό εξέταση οικονομική δραστηριότητα της AEGEAN TUGS (ρυμουλκήσεις σε λιμένες της Αττικής) συνεχίστηκε από τη MED TUGS, στην οποία εισφέρθηκαν [...] ²⁸⁶ τα περιουσιακά στοιχεία (ρυμουλκά) της AEGEAN TUGS²⁸⁷. Συνεπώς, η ευθύνη για την παράβαση της AEGEAN TUGS καταλογίζεται στη MED TUGS ως οικονομικό διάδοχο, με βάση την αρχή της οικονομικής συνέχειας, σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν. Αντίστοιχα με την Πρότασή της, η MED TUGS δηλώνει ότι αναγνωρίζει και αποδέχεται ότι μπορεί να της επιβληθεί το πρόστιμο της AEGEAN TUGS.

VI.5.3 Υπολογισμός του Προστίμου

VI.5.3.1 Ορισμός εμπλεκόμενων μερών όπως αναφέρονται στους πίνακες υπολογισμού του προστίμου

164. Στους πίνακες που περιλαμβάνονται στις ενότητες που ακολουθούν και αφορούν τον υπολογισμό του προστίμου, οι επιχειρήσεις που αναφέρονται ορίζονται ως ακολούθως:

- α. ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΖΟΥΡΟΣ: «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ – ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΒΕΡΝΙΚΟΣ ΖΟΥΡΟΣ»
- β. ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ: «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΑ - ΡΥΜΟΥΛΚΑ» με τις ναυτικές εταιρίες που είναι μέλη της κατά τον παρόντα χρόνο, ως **οικονομική ενότητα**, σύμφωνα με τα όσα προεκτέθηκαν²⁸⁸, δεδομένου ότι το μετοχικό κεφάλαιο όλων των ναυτικών εταιριών που είναι μέλη της «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΑ - ΡΥΜΟΥΛΚΑ» ανήκει στα ίδια φυσικά πρόσωπα²⁸⁹ και οι εν λόγω ναυτικές εταιρίες δραστηριοποιούνται όλες στην ίδια προϊόντική αγορά.
- γ. ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ/ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΑ: «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΑ ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ – ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ» με τις ναυτικές εταιρίες που είναι μέλη της, κατά τον παρόντα χρόνο, και «ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΑ Ι ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» ως **οικονομική ενότητα**, σύμφωνα με τα όσα προεκτέθηκαν²⁹⁰, δεδομένου ότι το μετοχικό κεφάλαιο όλων των ναυτικών εταιριών που είναι μέλη της «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΑ ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ – ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ» και το μετοχικό κεφάλαιο της «ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΑ Ι ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» ανήκει στα ίδια φυσικά πρόσωπα²⁹¹ και ότι όλες οι εν λόγω ναυτικές εταιρίες δραστηριοποιούνται στην ίδια προϊόντική αγορά.

²⁸⁵ Βλ. σχετικά Πρόταση Διευθέτησης της AEGEAN.

²⁸⁶ [...]

²⁸⁷ Βλ. Πρόταση Διευθέτησης της AEGEAN.

²⁸⁸ Βλ. ανωτέρω VI.2.

²⁸⁹ Βλ. ανωτέρω ενότητα II.2.

²⁹⁰ Βλ. ανωτέρω VI.2.

²⁹¹ Βλ. ανωτέρω ενότητα II.3 και II.4.

- δ. MEGA TUGS: «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ MEGATUGS ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ»
- ε. ΖΟΥΡΟΣ: «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ ΖΟΥΡΟΥ» με τις ναυτικές εταιρίες που είναι μέλη της, και «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΠΕΙΡΑΙΑ ΖΟΥΡΟΥ ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ & ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ» με τις ναυτικές εταιρίες που είναι μέλη της κατά τον παρόντα χρόνο, ως **οικονομική ενότητα**, σύμφωνα με τα όσα προεκτέθηκαν²⁹², δεδομένου ότι οι ίδιες ναυτικές εταιρίες εναλλάσσονταν ως μέλη μεταξύ των δύο αυτών κοινοπραξιών²⁹³ καθώς και ότι το μετοχικό κεφάλαιο όλων των ναυτικών εταιριών που είναι μέλη τους ανήκει στα ίδια φυσικά πρόσωπα²⁹⁴.
- στ. ΒΕΡΝΙΚΟΣ: «ΒΕΡΝΙΚΟΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ – ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ» με τις ναυτικές εταιρίες που είναι μέλη της κατά τον παρόντα χρόνο, ως **οικονομική ενότητα**, σύμφωνα με τα όσα προεκτέθηκαν²⁹⁵, δεδομένου ότι το μετοχικό κεφάλαιο όλων των ναυτικών εταιριών που είναι μέλη της «ΒΕΡΝΙΚΟΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ – ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ» ανήκει στα ίδια φυσικά πρόσωπα²⁹⁶ και οι εν λόγω ναυτικές εταιρίες δραστηριοποιούνται όλες στην ίδια προϊοντική αγορά.
- ζ. ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ: «ΒΕΡΝΙΚΟΣ ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ»
- η. PRO TUGS: «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ – ΖΟΥΡΟΣ ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ & ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ». Όπως αναφέρεται ανωτέρω²⁹⁷, η PRO TUGS έχει λυθεί και τεθεί σε εκκαθάριση κατά τον παρόντα χρόνο, συνεπώς, τα μέλη της κατά τον χρόνο λύσης της (ήτοι η «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΠΕΙΡΑΙΑ ΖΟΥΡΟΥ, ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ & ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΗΣ» και η «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ MEGATUGS ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΗΣ») ευθύνονται απεριόριστα και εις ολόκληρον για τα χρέη της κοινοπραξίας²⁹⁸. Όπως επίσης προαναφέρθηκε, η «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΠΕΙΡΑΙΑ ΖΟΥΡΟΥ, ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ & ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΗΣ» υφίσταται ως νομικό πρόσωπο, [...].
- θ. ΑΕΓΕΑΝ TUGS: «ΒΕΡΝΙΚΟΣ – ΚΑΡΑΠΠΕΡΗΣ – ΛΥΜΠΟΥΣΑΚΗΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ»
- ι. MED TUGS: «ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΑ ΡΥΜΟΥΛΚΑ»

VI.5.3.2 Προσδιορισμός της βάσης του προστίμου

²⁹² Βλ. ανωτέρω VI.2.

²⁹³ Βλ. ανωτέρω, πίνακα **Error! Reference source not found.** και **Error! Reference source not found.** και ενότητα II.5.

²⁹⁴ Βλ. ανωτέρω ενότητα II.5.

²⁹⁵ Βλ. ανωτέρω VI.2.

²⁹⁶ Βλ. ανωτέρω ενότητα II.1.

²⁹⁷ Ενότητα εμπλεκόμενα μέρη

²⁹⁸ Βλ. παράγραφο 127, σε συνδυασμό με το άρθρο 258 παρ.3 Ν. 4072/2012, για την ευθύνη των εταιριών ομόρρυθμης εταιρίας.

165. Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, η βάση για τον υπολογισμό του προστίμου είναι τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης από προϊόντα ή υπηρεσίες που αφορούν στην παράβαση²⁹⁹. Εν προκειμένω, για την παράβαση στους λιμένες Θεσσαλονίκης και Καβάλας, με βάση το διαθέσιμο αποδεικτικό υλικό η παράβαση αφορά στις ρυμουλκώσεις δεξαμενόπλοιων μεταφοράς πετρελαίου και ρυμουλκώσεις φορτηγών πλοίων, ενώ στους λιμένες της Αττικής, όπως προκύπτει από τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία η παράβαση αφορά στις ρυμουλκώσεις δεξαμενόπλοιων μεταφοράς πετρελαίου³⁰⁰.

166. Συνεπώς, ως βάση για τον υπολογισμό του προστίμου στην κρινόμενη υπόθεση λαμβάνεται υπόψη το σύνολο των ακαθαρίστων εσόδων στις ρυμουλκώσεις δεξαμενόπλοιων μεταφοράς πετρελαίου και ρυμουλκώσεις φορτηγών πλοίων για το χρονικό διάστημα της παράβασης στους λιμένες Θεσσαλονίκης και Καβάλας και το σύνολο των ακαθαρίστων εσόδων στις ρυμουλκώσεις δεξαμενόπλοιων μεταφοράς πετρελαίου για το χρονικό διάστημα της παράβασης στους λιμένες Αττικής (βλ. Πίνακα κατωτέρω).

Πίνακας 1: Κύκλοι Εργασιών παραβάσεων στους Λιμένες Θεσσαλονίκης, Καβάλας και Αττικής		
ΛΙΜΕΝΑΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ		
α/α	Εμπλεκόμενα μέρη	Κύκλος εργασιών
1	ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΖΟΥΡΟΣ	[...]
2	ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ	[...]
3	ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ/ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΑ	[...]
4	ΖΟΥΡΟΣ	[...]
5	ΒΕΡΝΙΚΟΣ	[...]
6	ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ	[...]
ΣΥΝΟΛΟ		[...]
ΛΙΜΕΝΑΣ ΚΑΒΑΛΑΣ		
α/α	Εμπλεκόμενα μέρη	Κύκλος εργασιών
1	ΖΟΥΡΟΣ	[...]
2	ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ	[...]
ΣΥΝΟΛΟ		[...]
ΛΙΜΕΝΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ		
α/α	Εμπλεκόμενα μέρη	Κύκλος εργασιών
1	PRO TUGS	[...]
2	AEGEAN TUGS	[...]
3	ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ	[...]
4	MED TUGS	[...]
ΣΥΝΟΛΟ		[...]

²⁹⁹ Βλ. παρ. 6 της Ανακοίνωσης για τον υπολογισμό του προστίμου, καθώς και Κατευθυντήριες γραμμές για τη μέθοδο υπολογισμού των προστίμων που επιβάλλονται κατ' εφαρμογή του άρθρου 23 παράγραφος 2 σημείο α) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003, παρ. 13.

³⁰⁰ Βλ. σχετικά και απόφαση ΕΑ 760/2021 επί της υπόθεσης που αφορά την αυτεπάγγελτη έρευνα στην εγχώρια αγορά των συστημάτων και ειδών ψύξης και θέρμανσης.

VI.5.3.3 Εφαρμογή των κριτηρίων για τον καθορισμό του προστίμου – Προσδιορισμός Ποσοστού 0% - 30% επί της Βάσης του Προστίμου

167. Όπως προαναφέρθηκε, για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου, η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνεκτιμά μία σειρά από παράγοντες που σχετίζονται, πρωτίστως, με τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της παράβασης. Εν προκειμένω, με βάση τα στοιχεία του φακέλου, προκύπτουν τα ακόλουθα:

168. Προκειμένου να αξιολογηθεί η σοβαρότητα μίας παράβασης, η Επιτροπή λαμβάνει, ιδίως, υπόψη της το είδος της παράβασης, τα αντιανταγωνιστικά αποτελέσματα που προκλήθηκαν ή απειλήθηκε να προκληθούν στην αγορά, το ειδικό βάρος της κάθε επιχείρησης στη σχετική αγορά, το οικονομικό όφελος που αποκόμισε ο παραβάτης, εφόσον είναι δυνατό να υπολογιστεί το ύψος του, την οικονομική δύναμη της επιχείρησης που παραβιάζει τους κανόνες ανταγωνισμού στη σχετική αγορά, καθώς και την έκταση της γεωγραφικής αγοράς. Εν προκειμένω σε σχέση με τα εν λόγω επιμέρους κριτήρια περί της σοβαρότητας της υπό εξέταση παράβασης λεκτέα είναι τα εξής:

- Φύση της παράβασης και πραγματικός (ή δυνητικός) αντίκτυπος στην αγορά : Όπως καταδείχθηκε ανωτέρω, οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις προέβησαν σε οριζόντιες συμφωνίες με αντικείμενο την κατανομή αγοράς και τον καθορισμό τιμών (εκπτώσεων) στην παροχή υπηρεσιών ρυμούλκησης δεξαμενόπλοιων και φορτηγών πλοίων στους λιμένες Θεσσαλονίκης και Καβάλας, και δεξαμενόπλοιων στους λιμένες Αττικής. Κατά πάγια πρακτική και νομολογία, οι εξεταζόμενες συμπράξεις έχουν από τη φύση της πρόδηλα περιοριστικό του ανταγωνισμού περιεχόμενο και συνιστούν κατάφωρη παραβίαση των άρθρων 1 του Ν. 3959/2011 ή/και 101 ΣΛΕΕ. Οι εξεταζόμενες πρακτικές εφαρμόστηκαν και στην πράξη, και συνεπώς δύνανται να έχουν αντίκτυπο στην αγορά. Ειδικότερα, για τον λιμένα Θεσσαλονίκης, από τα στοιχεία του φακέλου και τις Προτάσεις των συμμετεχουσών στην αντίστοιχη παράβαση μερών, προκύπτει στεγανοποίηση της τοπικής αγοράς.
- Οικονομικό όφελος που αποκόμισαν ή επιδίωξαν να αποκομίσουν οι παραβαίνουσες: Δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστεί το τυχόν οικονομικό όφελος που απεκόμισε εκάστη συμμετέχουσα επιχείρηση.
- Έκταση της γεωγραφικής αγοράς: Η εξεταζόμενη σύμπραξη αφορά στους λιμένες Θεσσαλονίκης, Καβάλας και Αττικής.
- Είδος συμμετοχής στην παράβαση: Οι συμπράττουσες επιχειρήσεις συμμετείχαν άμεσα στην υπό κρίση σύμπραξη, κατά τα αναλυτικά αναφερόμενα ανωτέρω.

VI.5.4 Διάρκεια των παραβάσεων

169. Αναφορικά με τη διάρκεια των διαπιστωθεισών εν προκειμένω παραβάσεων, επισημαίνεται ότι αυτές εκτείνονται για τον λιμένα Θεσσαλονίκης από τον Αύγουστο του 2016

έως τον Σεπτέμβριο του 2019, για τους λιμένες Καβάλας από τον Αύγουστο του 2019 έως τον Σεπτέμβριο του 2019 και για τους λιμένες Αττικής από τον Μάιο του 2017 έως τον Σεπτέμβριο του 2019³⁰¹. Ημερομηνία λήξης των τριών παραβάσεων λογίζεται η 30^η Σεπτεμβρίου 2019, οπότε έλαβε χώρα η έρευνα της Υπηρεσίας Εσωτερικών Υποθέσεων της ΕΛ.ΑΣ.

170. Με βάση όσα προαναφέρθηκαν στην ενότητα V, για τη συμμετοχή τους στις ανωτέρω απαγορευμένες συμπράξεις των άρθρων 1 Ν. 3959/2011 και 101 ΣΛΕΕ, κάθε εμπλεκόμενη επιχείρηση συμμετέχει στην αντίστοιχη παράβαση κατά τα ακόλουθα χρονικά διαστήματα:

Πίνακας 2: Διάρκεια συμμετοχής στις παραβάσεις στους Λιμένες Θεσσαλονίκης, Καβάλας και Αττικής		
ΛΙΜΕΝΑΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ		
a/a	Εμπλεκόμενα μέρη	Διάρκεια Συμμετοχής στην παράβαση
1	ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΖΟΥΡΟΣ	01.08.2016-11.04.2017
2	ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ	01.08.2016-16.03.2018
3	ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ/ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΑ ³⁰²	01.08.2016-30.09.2019
4	ΖΟΥΡΟΣ	11.04.2017-30.09.2019
5	ΒΕΡΝΙΚΟΣ	11.04.2017-16.03.2018
6	ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ	16.03.2018-30.09.2019
ΛΙΜΕΝΑΣ ΚΑΒΑΛΑΣ		
a/a	Εμπλεκόμενα μέρη	Διάρκεια Συμμετοχής στην παράβαση
1	ΖΟΥΡΟΣ	01.08.2019-30.09.2019
2	ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ	01.08.2019-30.09.2019
ΛΙΜΕΝΕΣ ΑΤΤΙΚΗΣ		
a/a	Εμπλεκόμενα μέρη	Διάρκεια Συμμετοχής στην παράβαση
1	PRO TUGS	01.05.2017-30.09.2019
2	AEGEAN TUGS	01.05.2017-31.08.2018
3	ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ	01.05.2017-31.08.2018
4	MED TUGS	01.09.2018-30.09.2019

171. Λαμβάνοντας συνολικά υπόψη τα προεκτεθέντα κριτήρια και στοιχεία, συνδυαστικά με τις ιδιαιτερότητες που χαρακτηρίζουν καθεμία από τις τρεις (3) παραβάσεις, κυρίως ως προς την ένταση, αλλά και την διάρκεια, το βασικό πρόστιμο προσδιορίζεται σε α) **ποσοστό [...]%** επί των ακαθάριστων εσόδων στις ρυμουλκήσεις δεξαμενόπλοιων μεταφοράς πετρελαίου και ρυμουλκήσεις φορτηγών πλοίων για το χρονικό διάστημα της παράβασης **στον λιμένα Θεσσαλονίκης**, β) **ποσοστό [...]%** επί του συνόλου των ακαθάριστων εσόδων στις ρυμουλκήσεις δεξαμενόπλοιων μεταφοράς πετρελαίου για το χρονικό διάστημα της παράβασης **στους λιμένες Αττικής** και γ) **ποσοστό [...]%** επί των ακαθάριστων εσόδων στις ρυμουλκήσεις δεξαμενόπλοιων μεταφοράς πετρελαίου και ρυμουλκήσεις φορτηγών πλοίων για το χρονικό διάστημα της παράβασης **στον λιμένα Καβάλας**.

³⁰¹ Βλ. ενότητα Πραγματικών Περιστατικών.

³⁰² Σημειώνεται ότι η ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΑ συμμετείχε στην παράβαση στον λιμένα της Θεσσαλονίκης από την 17^η Μαρτίου 2018 έως και την 26^η Ιουνίου 2018 χωρίς να μετάσχει τυπικά σε κοινοπραξία και κατά τον παρόντα χρόνο ασκεί οικονομική δραστηριότητα (παροχή υπηρεσιών ρυμούλκησης) ως μέλος της «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΜΕΓΑΤUGS ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ – ΝΑΥΑΓΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ».

172. Συνεπώς, μετά την εφαρμογή των ως άνω ποσοστών, το βασικό ποσό του προστίμου για κάθε εμπλεκόμενη επιχείρηση και για τη διάρκεια συμμετοχής κάθε μίας στις παραβάσεις, όπως υπολογίσθηκε κατά τα ανωτέρω, διαμορφώνεται ως ακολούθως:

Πίνακας 3: Βασικό Ποσό Προστίμου ανά Εταιρία (Κύκλος εργασιών παράβασης * Συντελεστή Βαρύτητας)				
ΛΙΜΕΝΑΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ				
a/a	Εμπλεκόμενα Μέρη	Κύκλος εργασιών	Συντελεστής βαρύτητας	Βασικό Ποσό Προστίμου (€)
1	ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΖΟΥΡΟΣ	[...]	[...]	[...] ³⁰³
2	ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ	[...]	[...]	[...]
3	ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ/ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΑ	[...]	[...]	[...]
4	ΒΕΡΝΙΚΟΣ	[...]	[...]	[...]
5	ΖΟΥΡΟΣ	[...]	[...]	[...]
6	ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ	[...]	[...]	[...]
ΣΥΝΟΛΟ				[...]
ΛΙΜΕΝΑΣ ΚΑΒΑΛΑΣ				
a/a	Εμπλεκόμενα Μέρη	Κύκλος εργασιών	Συντελεστής βαρύτητας	Βασικό Ποσό Προστίμου (€)
1	ΖΟΥΡΟΣ	[...]	[...]	[...]
2	ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ	[...]	[...]	[...]
ΣΥΝΟΛΟ				[...]
ΛΙΜΕΝΕΣ ΑΤΤΙΚΗΣ				
a/a	Εμπλεκόμενα Μέρη	Κύκλος εργασιών	Συντελεστής βαρύτητας	Βασικό Ποσό Προστίμου (€)
1	PRO TUGS	[...]	[...]	[...]
2	ΑΕΓΕΑΝ TUGS	[...]	[...]	[...]
3	ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ	[...]	[...]	[...]
4	MED TUGS	[...]	[...]	[...]
ΣΥΝΟΛΟ				[...]

173. Όπως προαναφέρθηκε, η ΕΑ μπορεί να προσανξάνει ή μειώνει το βασικό ποσό του προστίμου, εάν συντρέχουν αντίστοιχα επιβαρυντικές ή ελαφρυντικές περιστάσεις. Κατά την εκτίμηση της Υπηρεσίας εν προκειμένω δεν συντρέχουν επιβαρυντικές ή ελαφρυντικές περιστάσεις.

174. Τα συμμετέχοντα στις διμερείς συσκέψεις μέρη, ενώ αποδέχθηκαν ανεπιφύλακτα τις αντίστοιχες παραβάσεις, τόνισαν τη σημασία του ρυθμιστικού πλαισίου που διέπει τις υπηρεσίες ρυμούλκησης και το οποίο θα έπρεπε, κατά τη γνώμη τους, να ληφθεί υπόψη κατά την επιμέτρηση του προστίμου. Αντίστοιχα, κατά τις διμερείς συσκέψεις, η Εισηγήτρια και η ΓΔΑ, εξέφρασαν την άποψη ότι το ρυθμιστικό πλαίσιο δεν μπορεί να επηρεάσει την

³⁰³ [...].

επιμέτρηση του προστίμου, αλλά μπορεί να ληφθεί υπόψη μόνο στο πλαίσιο εξέτασης της ύπαρξης ή μη παράβασης³⁰⁴.

175. Παρά ταύτα, τα μέρη με τις Προτάσεις τους θέτουν υπόψη της ΕΑ, προκειμένου να αξιολογήσει και συνεκτιμήσει, κατά τη διακριτική της ευχέρεια, κατά την τελική επιμέτρηση του προστίμου, την πρόθεση των μερών και τις ιδιαίτερες συγκυρίες (ρυθμιστικό και πραγματικό πλαίσιο), κατά τις οποίες έλαβαν χώρα οι συμπράξεις στο Λιμένα της Θεσσαλονίκης και στους λιμένες της Αττικής.
176. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα συμμετέχοντα μέρη στην σύμπραξη στη γεωγραφική αγορά των λιμένων της Αττικής, οι ρυμουλκήσεις δεξαμενόπλοιων μεταφοράς πετρελαιοειδών υπόκεινται σε ειδικές ρυθμιστικές υποχρεώσεις και σε αυξημένες τεχνικές προδιαγραφές που απαιτούνται για τις εργασίες πρόσδεσης/απόδεσης και επιφυλακής, όπως αυτές προσδιορίζονται σε ειδικούς προς τούτο κανονισμούς λιμένων, κατά τρόπο που να απαιτείται η συνεργασία μεταξύ ρυμουλκών διαφορετικών κοινοπραξιών για την εξυπηρέτηση δεξαμενοπλοίων μεταφοράς πετρελαιοειδών σε κάθε δεδομένο χρόνο³⁰⁵.
177. Επίσης, τα συμμετέχοντα μέρη στη σύμπραξη στη γεωγραφική αγορά του λιμένα της Θεσσαλονίκης, επισημαίνουν ότι η ρυμούλκηση πλοίων στο εν λόγω λιμάνι, κατά την επίμαχη χρονική περίοδο, παρουσιάζει ιδιαιτερότητα, η οποία συνίσταται σε συνδυασμό ποικίλων

³⁰⁴ Βλ ανάλυση στην Ενότητα VI.4 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία, όπως ενδεικτικά ΔΕΕ C-306/20, *Visma Enterprise» SIA κατά Konkurences padome*, σκ. 62.

³⁰⁵ Βλ. ενδεικτικά Προτάσεις MED TUGS, παρ. 7 και σχετική υποσημείωση, όπου παρατίθενται μεταξύ άλλων και τα ακόλουθα : «Όπως εκτέθηκε και στις διμερείς συσκέψεις, για την εξυπηρέτηση δεξαμενοπλοίων μεταφοράς πετρελαιοειδών στους προβλήτες των ΕΛΠΕ, είναι ιδιαίτερος σύνθετος, ενόψει των υφιστάμενων ρυθμιστικών υποχρεώσεων, να απαιτούνται ανά πάσα στιγμή επτά (7) ή οκτώ (8) ρυμουλκά επιφυλακής / “stand-by” της Κοινοπραξίας μας. Σε ορισμένες δε περιπτώσεις ο αριθμός των απαιτούμενων ρυμουλκών επιφυλακής μπορεί να ανέλθει και σε δώδεκα (12). Μάλιστα, η εν λόγω δέσμευση ρυμουλκών αφορά χρονικό διάστημα από 12 μέχρι και 72 ώρες (αναλόγως τύπου δεξαμενόπλοιου και διάρκειας φορτοεκφόρτωσης). Ταυτοχρόνως, για την πρόσδεση ενός δεξαμενόπλοιου απαιτούνται (βάσει των σχετικών κανονισμών) από δύο έως και τέσσερα ρυμουλκά (αναλόγως τύπου, χωρητικότητας κ.λπ.). Με άλλα λόγια για την πλήρη εξυπηρέτηση των προβλητών των ΕΛΠΕ απαιτούνται συχνά σε καθημερινή βάση άνω των 20 ρυμουλκών (ειδικών προδιαγραφών), ενώ ο αριθμός αυτός μπορεί να ανέλθει και στα 26. ... Καθίσταται, επομένως, σαφές ότι η Κοινοπραξίας μας, όπως και οι λοιπές κοινοπραξίες που δραστηριοποιούνται στην σχετική γεωγραφική αγορά, πολύ συχνά δεν έχει τη δυναμικότητα (δηλ. επαρκή αριθμό διαθέσιμων ρυμουλκών με τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά) και, συνεπώς, τη δυνατότητα να εξυπηρετήσει αυτοτελώς το σύνολο των αναγκών ρυμούλκησης δεξαμενοπλοίων σε δεδομένο χρόνο. Ως εκ τούτου, είναι αναγκασμένη να προσφεύγει σε συνεργασία με έτερες κοινοπραξίες ώστε να ικανοποιήσει τις ανάγκες των πελατών της. Η διαθεσιμότητα των ρυμουλκών της Κοινοπραξίας σε κάθε δεδομένη στιγμή, όπως εξηγήθηκε κατά τις διμερείς συσκέψεις, εξαρτάται όχι μόνον από τις ανάγκες της εκτελούμενης από καθένα από αυτά εργασίας εκείνη τη στιγμή, αλλά και από τις ανάγκες για επισκευή και τακτική συντήρηση, τυχόν αβαρίες και ατυχήματα, και τη διαθεσιμότητα του πληρώματος». Επίσης βλ. Πρόταση PRO TUGS παρ. 25, όπου μεταξύ άλλων αναφέρεται «...την 16.06.2017 η ΕΛ.ΠΕ. αποφάσισε και κατέστησε πιο αυστηρές τις προδιαγραφές των ρυμουλκών που παρείχαν υπηρεσίες ρυμούλκησης σε δεξαμενόπλοια στις εγκαταστάσεις της, δίνοντας 1,5 μήνα περιθώριο στους ιδιοκτήτες ρυμουλκών λιμένα, για να προσαρμοστούν στις αλλαγές αυτές. Ενδεικτικώς, η ΕΛ.ΠΕ. αξίωσε τα ρυμουλκά που θα προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στις εγκαταστάσεις των ΕΛ.ΠΕ. στην Πάχη, Ελευσίνα και Ασπρόπυργο (καλούμενα «ΒΕΑ - ΒΕΕ») από 01.08.2017 να πληρούν επιπροσθέτως συγκεκριμένες προϋποθέσεις και τεχνικές προδιαγραφές για πρόσδεση, απόδεση και επιφυλακή (συγκεκριμένη δύναμη πυρόσβεσης, ηλικία μη υπερβαίνουσα τα 20 έτη καθώς και να κινούνται όχι με μια αλλά με δύο έλικες). Ο αριθμός των ρυμουλκών για πρόσδεση, απόδεση και επιφυλακή που πληρούσαν τις εν λόγω αυστηρές προϋποθέσεις αυτές ήταν μειωμένος σημαντικά, ώστε απαιτούνταν συχνά η συνεργασία μεταξύ ρυμουλκών διαφορετικών κοινοπραξιών για την εξυπηρέτηση δεξαμενοπλοίων σε δεδομένο χρόνο».

παραγόντων. Ειδικότερα, το ρυθμιστικό πλαίσιο για τη ρυμούλκηση δεξαμενοπλοίων μεταφοράς πετρελαιοειδών, προβλέπει συγκεκριμένες προϋποθέσεις και τεχνικές προδιαγραφές. Οι ρυθμιστικές αυτές υποχρεώσεις οδήγησαν αναπόφευκτα σε μειωμένο αριθμό διαθέσιμων ρυμουλκών που να ανταποκρίνονται σε αυτό. Επιπλέον, ο λιμένας της Θεσσαλονίκης έχει συνολικά μικρή μέση μηνιαία κίνηση, ωστόσο έχει εγγενώς αυξημένες ανάγκες ως προς την επιφυλακή, λόγω της παλαιότητας των εγκαταστάσεων. Παρά τη μικρή κίνηση στο λιμένα, εάν συνέπιπταν ανάγκη ρυμούλκησης πλοίου με επιφυλακή, συχνά δεν υφίσταντο διαθέσιμα ρυμουλκά πλοία να εξυπηρετήσουν. Συναφώς, συχνά, δεν ήταν δυνατή η αυτόνομη εξυπηρέτηση των πελατών. Επιπρόσθετα, η επένδυση στην αγορά σημαντικού αριθμού επιπλέον ρυμουλκών (που να πληρούν τις προδιαγραφές για ρυμούλκηση σε δεξαμενόπλοια) ήταν ασύμφορη σε σχέση με την πιθανή κερδοφορία, αλλά και την αδυναμία απόσβεσης τυχόν τέτοιων επενδύσεων (λόγω πολύ υψηλού κόστους αγοράς, περιορισμένης πρόσβασης σε δανεισμό και εν τέλει την αδυναμία απόσβεσης σε περίοδο της εικοσαετίας, που είναι όριο αναφοράς για την ΕΛ.ΠΕ.). Συναφώς, απαιτούνταν συχνά εν τοις πράγμασι η συνεργασία μεταξύ ρυμουλκών διαφορετικών κοινοπραξιών για την εξυπηρέτηση όλων των κινήσεων σε δεδομένο χρόνο (τόσο φορτηγών πλοίων, όσο και δεξαμενοπλοίων μεταφοράς πετρελαιοειδών, αφού τα ρυμουλκά μιας κοινοπραξίας ή περισσότερων μπορεί να ήταν δεσμευμένα για μεγάλο χρονικό διάστημα στην εξυπηρέτηση των δεξαμενόπλοιων)³⁰⁶.

VI.5.5 Εφαρμογή Ανώτατου Ορίου 10%

178. Κατά την ισχύουσα διάταξη του άρθρου 25 Β παρ.1 του Ν. 3959/2011, ως τροποποιήθηκε με τον Ν. 4886/2022, το πρόστιμο μπορεί να ανέλθει μέχρι ποσοστού 10% του συνολικού παγκόσμιου κύκλου εργασιών της επιχείρησης κατά την προηγούμενη της έκδοσης της απόφασης χρήση. Εν προκειμένω, όπως προαναφέρθηκε για τον υπολογισμό του προστίμου εφαρμοστέα είναι η διάταξη³⁰⁷ που τυγχάνει, κατά περίπτωση, να είναι ευνοϊκότερη για κάθε εμπλεκόμενο μέρος στην παράβαση, κρινόμενη με βάση τις ειδικότερες συνθήκες (λ.χ. τα ποσοτικά στοιχεία/κύκλοι εργασιών), όπως άλλωστε, δηλώνει το κάθε εμπλεκόμενο μέρος με τις Προτάσεις του.

179. Το ανώτατο αυτό όριο έχει διακριτό και αυτοτελή σκοπό σε σχέση με τον σκοπό των κριτηρίων της σοβαρότητας και της διάρκειας της παραβάσεως, που αναλύθηκαν ανωτέρω, και έχει ως μοναδική συνέπεια ότι το ύψος του προστίμου που υπολογίζεται με βάση τα εν λόγω κριτήρια μειώνεται μέχρι ένα ανώτατο επιτρεπόμενο όριο. Επομένως, κατά πάγια πρακτική και νομολογία, εφόσον το υπολογισθέν, με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές, πρόστιμο ανά επιχείρηση υπερβαίνει το ως άνω ανώτατο όριο, θα πρέπει να περιορίζεται στο ποσό αυτό. Περαιτέρω, στην περίπτωση ενιαίας παράβασης των άρθρων 1 του ν. 3959/2011 και 101 ΣΛΕΕ, το ανώτατο όριο του προστίμου υπολογίζεται επί της ενιαίας παράβασης (και

³⁰⁶ Βλ. Ενδεικτικά Πρόταση ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ (παρ. 6) και Πρόταση ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ/ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΑ (παρ. 31).

³⁰⁷ Νέα διάταξη «η προηγούμενη της έκδοσης της απόφασης χρήση» έναντι προϊσχύουσας διάταξης «της χρήσης κατά την οποία έπαυσε η παράβαση ή αν αυτή συνεχίζεται μέχρι την έκδοση της απόφασης, της προηγούμενης της έκδοσης της απόφασης χρήσης».

όχι σε τυχόν μεμονωμένες συμφωνίες ή μεμονωμένες πρακτικές που ενδέχεται να συνιστούν και αυτοτελώς παραβάσεις των ίδιων διατάξεων)³⁰⁸.

180. Εν προκειμένω, το ως άνω υπολογισθέν πρόστιμο υπερβαίνει το ανώτατο κατά νόμο όριο του δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού κύκλου εργασιών της ευμενέστερης χρήσης μόνο για την κοινοπραξία ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ στο λιμένα Θεσσαλονίκης, για την οποία το πρόστιμο περιορίζεται στο ποσό αυτό.

181. Μετά την ως άνω αναπροσαρμογή, τα προτεινόμενα πρόστιμα για την προαναφερθείσα παράβαση των άρθρων 1 του Ν. 3959/2011 και 101 ΣΛΕΕ διαμορφώνονται ως εξής ανά εμπλεκόμενη επιχείρηση:

Πίνακας 4: Ποσό προστίμου μετά την εφαρμογή του ανώτατου ορίου δέκα τοις εκατό (10%) επί του συνολικού κύκλου εργασιών				
ΛΙΜΕΝΑΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ				
α/α	Εμπλεκόμενα Μέρη	Συμμετέχουσα στην παράβαση- Οικονομικός Διάδοχος	Ανώτατο όριο 10% συνολικού κύκλου εργασιών ευμενέστερης χρήσης	Ποσό προστίμου μετά τον έλεγχο του 10% (€)
1	ΒΕΡΝΙΚΟΣ	α) ως οικονομικός διάδοχος της ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΖΟΥΡΟΣ ³⁰⁹ β) ως συμμετέχουσα στην παράβαση ³¹¹	[...] ³¹⁰	[...]
2	ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ	ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ	[...] ³¹²	[...]
3	MEGA TUGS	Ως οικονομικός διάδοχος της ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ/ΠΑΝΤΑΝΑΣ ΣΑ ³¹³	[...] ³¹⁴	[...]
4	ΖΟΥΡΟΣ	α) ως οικονομικός διάδοχος της ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΖΟΥΡΟΣ ³¹⁵ β) ως συμμετέχουσα στην παράβαση ³¹⁸	[...] ³¹⁶	[...] ³¹⁷
5	ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ	ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ	[...] ³¹⁹	[...] ³²⁰
ΣΥΝΟΛΟ				[...]
ΛΙΜΕΝΑΣ ΚΑΒΑΛΑΣ				

³⁰⁸ Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις ΠΕΚ Τ-25/05 ΚΜΕ κατά Επιτροπής σκ. 172, ΠΕΚ Τ-68/04 SGL Carbon AG κατά Επιτροπής, σκ. 126-134, καθώς και ΠΕΚ Τ-71/03 Tokai Carbon κατά Επιτροπής, σκ. 117-118 & 377.

³⁰⁹ [...]

³¹⁰ [...]

³¹¹ [...]

³¹² [...]

³¹³ Όπως προαναφέρθηκε, η ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΑ δύναται να θεωρηθεί ενιαία οικονομική οντότητα με την κοινοπραξία ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ.

³¹⁴ [...]

³¹⁵ [...]

³¹⁶ [...]

³¹⁷ [...]

³¹⁸ [...]

³¹⁹ [...]

³²⁰ [...]

ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

α/α	Εμπλεκόμενα Μέρη	Συμμετέχουσα στην παράβαση-Οικονομικός Διάδοχος	Ανώτατο όριο 10% συνολικού κύκλου εργασιών ευμενέστερης χρήσης	Ποσό προστίμου μετά τον έλεγχο του 10% (€)
1	ΖΟΥΡΟΣ	ΖΟΥΡΟΣ	[...]	[...]
2	ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ	ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ	[...] ³²¹	[...]
ΣΥΝΟΛΟ			[...]	[...]
ΛΙΜΕΝΕΣ ΑΤΤΙΚΗΣ				
α/α	Εμπλεκόμενα Μέρη	Συμμετέχουσα στην παράβαση-Οικονομικός Διάδοχος	Ανώτατο όριο 10% συνολικού κύκλου εργασιών ευμενέστερης χρήσης	Ποσό προστίμου μετά τον έλεγχο του 10% (€)
1	PRO TUGS	PRO TUGS	[...] ³²²	[...]
2	MED TUGS	α) ως οικονομικός διάδοχος της AEGEAN TUGS β) ως συμμετέχουσα στην παράβαση	[...] ³²³	[...] ³²⁴
3	ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ	ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ	[...]	[...]
ΣΥΝΟΛΟ			[...]	[...]

VI.5.6 Εφαρμογή Διαδικασίας Διευθέτησης Διαφορών ως προς τη μείωση του προστίμου

182. Όπως προαναφέρθηκε, η Επιτροπή Ανταγωνισμού, σε περίπτωση έκδοσης οριστικής απόφασης κατά τη Διαδικασία Διευθέτησης Διαφορών, εκτός των άλλων, μειώνει κατά ποσοστό 15% το ύψος του προστίμου που θα επιβαλλόταν σε περίπτωση μη υπαγωγής της υπόθεσης σε διαδικασία διευθέτησης διαφορών.

183. Εν προκειμένω, εφόσον εντός προθεσμίας δέκα ημερών από την κοινοποίηση της παρούσας Εισηγήσης Διευθέτησης οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις επεβεβαιώσουν με σχετική δήλωσή τους, ανέκκλητα, ανεπιφύλακτα και με σαφήνεια, ότι τούτη απηχεί τις Προτάσεις Διευθέτησης Διαφοράς που υπέβαλαν, προτείνεται η μείωση του τελικού ποσού του προστίμου εκάστης εμπλεκόμενης επιχείρησης κατά 15% λόγω διευκόλυνσης της διαδικαστικής αποτελεσματικότητας. Κατόπιν των ανωτέρω, τα πρόστιμα των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων θα διαμορφωθούν σύμφωνα με τον Πίνακα 5.

Πίνακας 5: Ποσό προστίμου μετά τη μείωση κατ' εφαρμογή της Διαδικασίας Διευθέτησης Διαφορών				
ΛΙΜΕΝΑΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ				
α/α	Εμπλεκόμενα Μέρη	Ποσό προστίμου μετά τον έλεγχο του 10% (€) (Πίνακας 4)	Έκπτωση Διαδικασίας Διευθέτησης	Ποσό προστίμου μετά την έκπτωση κατ' εφαρμογή της Διευθέτησης (€)
1	ΒΕΡΝΙΚΟΣ	[...]	-15%	[...]

³²¹ [...]

³²² [...]

³²³ [...]

³²⁴ [...]

ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

2	ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ	[...]	-15%	[...]
3	MEGA TUGS	[...]	-15%	[...]
4	ΖΟΥΡΟΣ	[...]	-15%	[...]
5	ΒΕΡΝΙΚΟΣ- ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ	[...]	-15%	[...]
ΣΥΝΟΛΟ		[...]		[...]
ΛΙΜΕΝΑΣ ΚΑΒΑΛΑΣ				
a/a	Εμπλεκόμενα Μέρη	Ποσό προστίμου μετά τον έλεγχο του 10% (€) (Πίνακας 4)	Έκπτωση Διαδικασίας Διευθέτησης	Ποσό προστίμου μετά την έκπτωση κατ' εφαρμογή της Διευθέτησης(€)
1	ΖΟΥΡΟΣ	[...]	-15%	[...]
2	ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ	[...]	-15%	[...]
ΣΥΝΟΛΟ		[...]		[...]
ΛΙΜΕΝΕΣ ΑΤΤΙΚΗΣ				
a/a	Εμπλεκόμενα Μέρη	Ποσό προστίμου μετά τον έλεγχο του 10% (€) (Πίνακας 4)	Έκπτωση Διαδικασίας Διευθέτησης	Ποσό προστίμου μετά την έκπτωση κατ' εφαρμογή της Διευθέτησης (€)
1	PRO TUGS	[...]	-15%	[...]
2	MED TUGS	[...]	-15%	[...]
3	ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ	[...]	-15%	[...]
ΣΥΝΟΛΟ		[...]		[...]

VI.5.7 Συμπέρασμα

184. Συνεπώς, μετά την αναπροσαρμογή του προστίμου κατά τα ανωτέρω, το τελικό ύψος του προστίμου για κάθε μία από τις συμπράττουσες επιχειρήσεις που συμμετέχουν στη Διαδικασία Διευθέτησης Διαφορών διαμορφώνεται σύμφωνα με τον Πίνακα 6.

Πίνακας 6: Τελικό ποσό προστίμου		
ΛΙΜΕΝΑΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ		
a/a	Εμπλεκόμενα Μέρη	Τελικό Ποσό προστίμου (€)
1	ΒΕΡΝΙΚΟΣ	272.349,91
2	ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ	250.116,59
3	MEGA TUGS	498.280,58
4	ΖΟΥΡΟΣ	510.078,57
5	ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ	384.072,82
ΣΥΝΟΛΟ		1.914.898,47
ΛΙΜΕΝΑΣ ΚΑΒΑΛΑΣ		
a/a	Εμπλεκόμενα Μέρη	Τελικό Ποσό προστίμου (€)
1	ΖΟΥΡΟΣ	247,57
2	ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ	259,48
ΣΥΝΟΛΟ		507,05
ΛΙΜΕΝΕΣ ΑΤΤΙΚΗΣ		
a/a	Εμπλεκόμενα Μέρη	Τελικό Ποσό προστίμου (€)
1	PRO TUGS	1.060.950,56
2	MED TUGS	1.203.324,95

3	ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ	181.137,25
ΣΥΝΟΛΟ		2.445.412,76

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Ολομέλεια της Επιτροπής Ανταγωνισμού, αποφάσισε ομοφώνως σε φανερή ψηφοφορία τα ακόλουθα:

1. **Διαπιστώνει** ότι οι ακόλουθες επιχειρήσεις:

- 1) «ΒΕΡΝΙΚΟΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ – ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ»,
- 2) «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΑ - ΡΥΜΟΥΛΚΑ»,
- 3) «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΑ ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ – ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ», «ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΑ Ι ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και «ΜΕΓΑΤUGS ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ» (ΜΕΓΑΤUGS),
- 4) «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ ΖΟΥΡΟΥ»,
- 5) «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ – ΖΟΥΡΟΣ ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ & ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ» (PRO – TUGS),
- 6) «ΒΕΡΝΙΚΟΣ – ΚΑΡΑΠΠΕΡΗΣ – ΛΥΜΠΟΥΣΑΚΗΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ» (ΑΕΓΕΑΝ TUGS),
- 7) «ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΑ ΡΥΜΟΥΛΚΑ» (MED TUGS),
- 8) «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ – ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΒΕΡΝΙΚΟΣ ΖΟΥΡΟΣ» (ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΖΟΥΡΟΣ),
- 9) «ΒΕΡΝΙΚΟΣ ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ» (ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ)

παραβίασαν, σύμφωνα με τα εκτεθέντα στο ως άνω σκεπτικό, το άρθρο 1 του Ν. 3959/2011, όπως ισχύει, και το άρθρο 101 ΣΛΕΕ, λόγω της συμμετοχής τους σε απαγορευμένες οριζόντιες συμπράξεις, δυνάμει των πρακτικών που περιγράφησαν ανωτέρω.

2. **Υποχρεώνει** τις προαναφερόμενες επιχειρήσεις να παύσουν, εφόσον δεν το έχουν ήδη πράξει, και να παραλείπουν στο μέλλον τις διαπιστωθείσες στο ως άνω σκεπτικό παραβάσεις του άρθρου 1 του ν. 3959/2011, όπως ισχύει, και του άρθρου 101 ΣΛΕΕ.
3. **Επιβάλλει** πρόστιμο για την τέλεση των διαπιστωθεισών, βάσει του ως άνω σκεπτικού, παραβάσεων του άρθρου 1 του ν. 3959/2011, όπως ισχύει, και του άρθρου 101 ΣΛΕΕ, ως ανωτέρω στον πίνακα της ενότητας VI.5.7. Και συγκεκριμένα:

- 1) «ΒΕΡΝΙΚΟΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ – ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ»: πρόστιμο συνολικού ύψους **272.349,91** ευρώ.
 - 2) «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΑ - ΡΥΜΟΥΛΚΑ»: πρόστιμο συνολικού ύψους **431.513,32** ευρώ.
 - 3) «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΑ ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ – ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ», «ΠΙΑΝΤΑΝΑΣΣΑ Ι ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και «ΜΕΓΑΤUGS ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ» (ΜΕΓΑΤUGS): πρόστιμο συνολικού ύψους **498.280,58** ευρώ.
 - 4) «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ ΖΟΥΡΟΥ»: πρόστιμο συνολικού ύψους **510.326,14** ευρώ.
 - 5) «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ – ΖΟΥΡΟΣ ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΕΙΣ & ΝΑΥΑΓΙΑΙΡΕΣΕΙΣ» (PRO – TUGS): πρόστιμο συνολικού ύψους **1.060.950,56** ευρώ.
 - 6) «ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΑ ΡΥΜΟΥΛΚΑ» (MED TUGS): πρόστιμο συνολικού ύψους **1.203.324,95** ευρώ.
 - 7) «ΒΕΡΝΙΚΟΣ ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ» (ΒΕΡΝΙΚΟΣ-ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ): πρόστιμο συνολικού ύψους **384.072,82** ευρώ.
4. **Επιβάλει** την αναδιατύπωση του όρου 2.2 (iii) του καταστατικού της MED TUGS κατά τα αναφερόμενα στην Πρότασή της και την προσκόμιση στην Υπηρεσία της σχετικής τροποποίησης.

Η απόφαση εκδόθηκε την **29^η Σεπτεμβρίου 2022**.

Η απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, σύμφωνα με το άρθρο 27 παρ. 1 του Ν. 3959/2011.

Η Συντάκτης της Απόφασης

Μαρία Ιωαννίδου

Ο Πρόεδρος

Ιωάννης Λιανός

Η Γραμματέας

Ευγενία Ντόρντα